

Godište XVI. • broj 2 • veljača 2021.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

MEĐUGORJE - MODEL NOVE
EVANGELIZACIJE ZA SVIJET

PSIHO-PEDAGOŠKI ELEMENTI
U FRA SLAVKOVIM DJELIMA

I NJIH DVOJE
BIT' ĆE JEDNO TIJELO!

„GLE, U DLANOVE SAM TE
SVOJE UREZAO“ (IZ 49, 16)

POST

ANĐEO - RATNIK

Tekuće stanje
ili čvrsto uporište

Korizma

Riječ Božja
poput plamena

Biti svjetlo koje
u tami svijetli

Gospina škola | Događanja | 20. obljetnica smrti fra Slavka Barbarića
Teološki podlistak | Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! Pozivam vas u ovom vremenu na molitvu, post i odricanje da biste bili jači u vjeri. Ovo je vrijeme buđenja i rađanja. Kao priroda koja se daje, i vi, dječice, razmišljajte koliko ste primili. Budite radosni nositelji mira i ljubavi da bi vam bilo dobro na zemlji. Žudite za nebom, a u nebu nema tuge ni mržnje. Zato, dječice, iznova se odlučite na obraćenje i neka svetost zavlada u vašem životu. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK i €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Ivan Kramskoy – Krist u pustinji

Korizma

Tekuće stanje ili čvrsto uporište?, FRA T. PERVAN

Post, FRA M. ŠAKOTA

Riječ Božja poput plamena, FRA S. MABIĆ

Biti svjetlo koje u tami svijetli, P. TOMIĆ

Sjetimo se njih u korizmi, I. ŠARAC

Gospina škola

Blažena Djevica čini ono što želi!, S. ČOVIĆ RADOJČIĆ

Događanja

Međugorje – model nove evangelizacije za svijet

Frama Međugorje

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

I njih dvoje bit' će jedno tijelo!, M. MILETIĆ

„Gle, u dlanove sam te svoje urezao“ (Iz 49, 16), K. MILETIĆ

Korizma, FRA M. ŠAKOTA

20. obljetnica smrti fra Slavka Barbarića

Psiho-pedagoški elementi u fra Slavkovim djelima, M. BARBARIĆ

Teološki podlistak

Anđeo – ratnik, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Kako je anđeo Gabrijel pozdravio Mariju?, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

KORIZMA – POZIV NA PROČIŠĆENJE

Ulazeći u korizmeno vrijeme zalazimo u najbremenitije vrijeme crkvene godine. Kristov četrdesetodnevni post u pustinji i njegov Veliki tjedan stavljaju nas na posebno intenzivan način pred tajnu Boga i tajnu čovjeka.

Temeljno pitanje koje pritom vjernik postavlja drži li do sebe i do ozbiljnosti svoga odnosa s Bogom, jest: Da se sada zatraži životni račun od mene, što bih to na račun podnio?

Suvremeni čovjek površno zaziva Boga ne misleći kako bi mogao propasti. Zavarava se kako vremena još uvijek ima i da njegov čas još nije došao. Nekako na taj način ponašaju se danas i mnogi kršćeni, pa i cijeli kršćanski narodi: malo mare za Boga i svoje mjesto pred njegovim sudištem. Ako pak čovjek ne vjeruje, a ne zaziva Boga, pada u očaj. Otuda toliko depresije, nečasnih čina i javnog grijeha.

Stoga, uza sva značenja koja korizma za nas može imati, možda bi je u ovom trenutku valjalo prije svega shvatiti kao prigodu za obnovu dijaloga s Bogom. Baš onako kako je to Krist činio u pustinji, u Getsemaniju, na križu do smrti. Potpuno predanje, potpuno pouzdanje, zaziv iz dna bića – do Uskrsnuća! Tu istinu o našoj potpunoj ovisnosti o Bogu i upućenosti na Nj trebali bismo obnoviti ovih korizmenih dana i u osobnoj, prije svega, a onda i u zajedničarskoj, narodnoj molitvenoj komunikaciji s Bogom. To je potrebije utoliko što se problemi s kojima smo suočeni sve manje mogu rješavati samo naravnim sredstvima. Uostalom, duhovne kušnje koje nas, uz potrese i epidemije, svednice sve teže šibaju one su iste koje je trpio i pobijedio Krist. Ali Bog se ne nameće, on nas ne će spasiti bez nas, bez naše privole, našega htijenja, našega zaziva.

Korizma nas također polako vodi prema onoj najsvetijoj i najstrašnijoj dionici – Kristovoj muc. Koji kršćanin želi stići na Veliki tjedan sa svojim nečistim srcem, mislima punim ludosti, površnosti i egoizma? Nadamo se da su malobrojni. Na korizmu obnovu posebno nas je poticao i naš fra Slavko Barbarić naglašavajući ono najbitnije: „Ljubav treba poteći, srce se treba otvoriti svjetlu i prihvatiti put spasenja. Naša konkretna zadaća u ovo korizmeno vrijeme stoga i nije ništa drugo nego omogućiti dotok božanske ljubavi i mira i svjetla u naša srca i naše duše, dopustiti božanskom životu da nas pokrene iz zimskog mrtvila na novi proljetni život. Tko ljubi, taj se obraća, a to znači živi korizmu, oslobađa se zla i svake tame, i počinje živjeti i pripremati se za procvat i nove plodove, upravo kao što se u ovo vrijeme priroda oslobađa zimskog mrtvila i bezbojnosti i polako, ali sigurno odijeva u neizmerno bogatstvo oblika života i boja.“

Prihvatimo ovo vrijeme marljivom pobožnošću i budnom vjermom. Zazovimo Krista Spasitelja, neka nas izbavi od zla i Zloga, da se i ove korizme pune muke i nevolje obnovi u nama Duh života, spremnost na žrtvu i djelotvornu ljubav.

Tekuće stanje ili čvrsto uporište?

Zakoračili smo u treće desetljeće novoga stoljeća i tisućljeća. Stoljeće je počelo s velikim očekivanjima u svijetu i Crkvi, ali doskora uslijediše šokovi. U svijetu i Crkvi. Terorizam, nesigurnost, financijske krize u svijetu, danas pandemija ovoga virusa koji je blokirao sve. U Crkvi nutarnje rastakanje vjere i morala, skandali koji sežu u sami crkveni vrh.

FRA TOMISLAV PERVAN

POLJSKI MISLILAC ZYGMUNT BAUMAN NAPISA DJELO TEKUĆE ZLO KOJE IZVRŠNO OSLIKAVA STANJE U DRUŠTVU I CRKVI.

Nema čvrstih uporišta, sve je „likvidno“, „tekuće“, a što je „likvidno“, dađe se raznoliko oblikovati, poput jegulje. Nema čvrstih istina na koje bi se čovjek mogao osloniti. Sve je u stanju mijene, fluidnosti.

U takvu surječju vrijedi baciti pogled u nedavnu povijest. Ovih se dana svijet spominjao stradanja židovskoga naroda u tzv. „holokaustu“. Nastanak države Izraela, nakon više od dvije tisuće godina, otkako su Rimljani Vespazijan i Tit uništili znamenite židovske nacije, mnogi su Židovi doživjeli kao dar Neba, čudo Provid-

nosti. Pogotovo nakon što su izišli kao pobjednici u sukobu s arapskim državama. Poglavitito nakon lipanjskoga rata 1967., kad su za pet dana stajali nadomak Kairu i Damasku. Arapski su im vođe prijetili da će ih sve stjerati u Sredozemlje, a oni su u jednom naletu uništili sve njihove i zrakoplove i avionske piste te ih tako onemogućili u bilo kakvu napadu. Nakon tih pobjeda u Izraelu je sagrađeno više od osam stotina sinagoga-bogomolja, jer su vjerovali da je njihov Bog uz bio njih u njihovim pobjedama. Izjava o neovisnosti Izraela iz god. 1948. počinje povijesnim izričajem: „U zemlji Izrael nastao je židovski narod“. Međutim, vodila se žestoka raspra oko pitanja, treba li u izjavi naglasiti pojam „Bog“.

BOG - HRID - STIJENA

Naime, ortodokсни Židovi uporno su tražili kako treba spomenuti Božje ime, dok su sekularni, ateistički duhovi bili odlučno protiv toga. Jedan od lijevih političara izričito je kazao: „Ne mogu potpisati dokument koji na bilo koji način spominje Boga u koga ne vjerujem“. Prijepor je odlučan kompromisnim rješenjem. Usuglasili su se oko izraza „Stijena Izraelova“, tako da u završnom dokumentu imamo: „S pouzdanjem u Stijenu/Hrid Izraela stavljamo svoja imena kao svjedočanstvo pod ovu izjavu...“ Očito, preuzeli su biblijski govor, ostalo se kod metafore koju čitatelj treba odgonetati ili (is)puniti sadržajem i smislom.

Nije pretjerano ustvrditi kako danas od deset novinara devetorica su lijeve orijentacije, jedan je navodni „desničar“, ali ga se lako ušutka, isključi iz javnoga prostora. Svjedoci smo toga u proteklim američkim izborima gdje mediji proglašavaju pobjednika?!

RELATIVIZAM - NIJEKANJE VJEČNE ISTINE

Marija je u Fatimi pretkazala kako će Rusija prosuti svijetom zablude. Komunistam se kao sustav urušio prije tri desetljeća, ali pad Zida i Željeznog zastora nisu zaustavili širenje komunističkih ideja ni zabluda, poglavito na Zapadu. Frankfurtska, lijeva škola učinila je svoje, rastočila vrijednosti, komunistički ideolog A. Gramsci zacrtao je cilj, osvojiti, naime, medije i kulturu, u konačnici lijeva komunistička kulturna hegemonija. Tako se vlada masama. Bio je u pravu. Nije pretjerano ustvrditi kako danas od deset novinara devetorica su lijeve orijentacije, jedan je navodni „desničar“, ali ga se lako ušutka, isključi iz javnoga prostora. Svjedoci smo toga u proteklim američkim izborima gdje mediji proglašavaju pobjednika?!

Postoji i druga zanimljivost. Naime, znamo za procese nacističkim zločincima nakon onoga rata, a jesmo li svjedočili o procesima komunističkim zločincima i zlikovcima, kojih su zločini daleko veći i brojniji od nacističkih? Nismo! Pa ni u nas, a znamo koliko su zla komunisti nanijali hrvatskom narodu u ratu i nakon rata, pa i u nedavnom ratu. I danas komunistička „zlatna mladež“ siše krv narodu jer su državu opljačkali, jer su slutili skori kraj komunističke ideologije.

Odavna je kardinal J. Ratzinger pisao o „diktaturi relativizma“. Na djelu je ona u društvu, ali uvelike i u Crkvi, nakon Sabora. Poslije Sabora bijaše geslo: „Zabranjeno zabranjivati! Zabranjeno osuđivati“. Sve je dopušteno, sve se može i smije što odgovara „tekućem društvu“ bez uporišta. Sabor je htio biti pastoralno usmjeren, za otvaranja Ivan XXIII. izjasnio se kako Sabor ne će donositi dogme ni osude. Nakon Sabora mnogo je toga stavljeno pod znak pitanja što se tiče dogme i vjerovanja. Egzegeza je rastočila dogmatska uvjerenja. Historijsko-kritička metoda postala je „dogmom“ u

NAKON SABORA MNOGO JE TOGA STAVLJENO POD ZNAK PITANJA ŠTO SE TIČE DOGME I VJEROVANJA. EGZEGEZA JE RASTOČILA DOGMATSKA UVJERENJA. HISTORIJSKO-KRITIČKA METODA POSTALA JE „DOGMOM“ U TEOLOGIJI. U PRAKSI MNOŠTVO IMPROVIZACIJA, NAPOSE U LITURGIJI, KOJA JE BILA SKORO 15 STOLJEĆA NEPROMIENJENA. DANAS U CRKVI BEREMO GORKE PLODOVE TE POPUSTLJIVOSTI, PERMISSIVNOSTI U OBLIKU SKANDALA, UPRAVO U KLERU, A POSLJEDICA JE MASOVNI EGZODUS VJERNIKA IZ CRKVE. LJUDI OKREČU LEĐA CRKVI, TIHO PROSVJEDUJUĆI PROTIV KLERA.

teologiji. U praksi mnoštvo improvizacija, napose u liturgiji, koja je bila skoro 15 stoljeća nepromijenjena. Neuzdrmljiva. Danas u Crkvi beremo gorke plodove te popustljivosti, permisivnosti u obliku skandala, upravo u kleru, a posljedica je masovni egzodus vjernika iz Crkve. Ljudi okreću leđa Crkvi, tiho prosvjedujući protiv klera.

SMISAO ŽIVOTA - BOG ILI NIŠTA?

Kušajući definirati naše doba spomenusmo da Z. Baumann zbori o „tekućem društvu“. Društvu koje je u svojim segmentima rastočeno, fluidno. „Tekući život“ o kome piše Baumann jest površan život suvremenog čovjeka. Život lišen korijenja i temelja, život koji se živi u „prezentu“, uronjen u razvodnjenost vrijednota i institucija. Tekuće se troši, probavlja, odbacuje, počevši od hrane do života, koji u starosti postaje bezvrijedan, pa imamo zakone o eutanaziji. Sve je tekuće, sve se mijenja, u stanju je nastajanja. Govoreći filozofskim rječnikom, društvo bi se dalo opisati kao društvo u nastajanju, što je najradikalnija negacija primata Bitka, jer Bitak bijaše trajna odrednica u povijesti misli, od Biblije preko grčkih filozofa do danas.

Tekuće stanje ne može se usporediti s rijekom. Rijeka ima izviri i uviri. Izvire trajno svježa voda, a uvire u more ili ocean. Tekuće društvo nema odrednice. Ono nagriza, rastače i razjeda sve oko sebe. Ono se vrti oko sebe. Takvo društvo nagriza površinu i pokoricu stvarajući mulj i glib. Stijena je bitno nerazoriva. Ništa ne može nauditi sili bitka-stijene.

Prvo ime za Boga jest Bitak. „Ja Jesam“ – Božji je odgovor Mojsiju iz Gorućega grma (Izl 3,14). Sva se Božja svojstva izvode iz Bitka, prvobitnoga izvira. Sva stvarnost dolazi iz te smjera prema apsolutnom Bitku, bez granica i bez uvjeta.

PREVIRANJA U CRKVI

Crkva je od početka priznavala i naučavala primat Bitka. Crkveni su nauk i zakon apsolutni i nepromjenjivi, refleksi vječnoga zakona koji je sami Bog. Nauk i zakon sadržani su u Pismu i Predaji. Pojedinaac je mogao odstupati od nauka i morala, biti odmetnikom, ali je Crkva trajno naučavala istinu sadržanu u Pismu i Predaji. Nakon Sabora dominira pastoralna praksa koja je nerijetko u

izravnu sukobu i s naukom i moralom minulih stoljeća, što je plodilo rastakanjem vjere i morala, čega gorke i otrovne plodove danas beremo zbog tolikih skandala crkvenih osoba. Razlog? Manjak vjere i usmjerenosti prema onostranome. Okrenutost Zemlji ne Nebu.

Ivan XXIII., rekosmo, za otvaranja Sabora reče kako cilj Sabora nije donositi osude ni nove dogme, nego rječnikom primjerenim našem vremenu ponuditi vjekovni nauk Crkve. Dakle, ne mijenjati nauk Crkve, nego promijeniti način na koji se taj nauk prenosi, komunicira. Što je uslijedilo? Zaokret u jeziku, mentalitetu, životu Crkve, liturgiji, katehizaciji. Gubitak transcendencije.

Geslo bijaše, rekosmo, „zabranjeno zabranjivati i osuđivati“ jer osuda nosi negativan prizvuk koji izaziva agresivne reakcije. Zabraniti osude znači u praksi kako je nepotrebno pobijati zlo, jer će zlo uzvratiti udarac.

Zoran primjer vidimo u tzv. Vatikanskoj politici prema komunističkim zemljama i tzv. „miroljubivoj koegzistenciji“. Vatikanska „Ostpolitik“ kušala je voditi dijalog s neprijateljima Crkve i Boga. Može li se razgovarati s mrziteljima i zatornicima Crkve?! Isus nikada ne razgovara niti vodi dijaloge ni diskusije s nečistim silama. S njima nema razgovora. Pa tako ni danas.

Vidimo kako Vatikan razgovara s Kinom. Ništa bolje vjernicima u Kini nakon svih tih razgovora. Ako je njima cilj uništiti vjeru, s takvima nema razgovora. Vjera nije politika, vjera je odlučnost ići za Gospodinom. Oni u Kini progone svejedno, bez razlike, i katolike i kršćane i muslimane i sve druge vjernike. Čisti komunistički ateizam. Ivan Pavao II. kao krakovski nadbiskup nikada nije dijalogizirao s komunistima. Znao je da su oni sinovi laži, oni kojima je cilj biti zatornici Boga i vjere. Stoga su ga se bojali, napose nakon što je za prvoga pohoda Poljskoj podigao na noge deset milijuna Poljaka i glasno - punim glasom - vikao i molio: „Siđi Duše Sveti, na ovu zemlju, na ovu moju zemlju, moju domovinu, moju Poljsku“. To bijaše početak kraja komunističke strahovlasti. T

Vatikanska „Ostpolitik“ nije smanjila, nego povećala protukršćanski naboj. Znamo kako su prošli mučenici komunističkih režima, kardi-

Budućnost Crkve nije kod onih koji nagrizaju vjeru ili niječu dogme, koji niječu značenje sakramenata ili se rugaju pučkoj pobožnosti. Nije ni u onih koji održavaju sinode ili sinodalne putove, nego u onima koji su pustili svoje korijene i žilje duboko u čistoću izvorne vjere. Ne kod prilagođenih trenutku i duhu vremena. Obnova Crkve ne će doći od onih koji druge kritiziraju nudeći sebe kao nepogrješivo mjerilo. Danas na raznim portalima.

nali-svjedoci vjere, trojica Josipa, Slipyj, Mindszenty, Beran. Preminuli su daleko od domovine, u egzilu, što bijaše „učinkovit plod“ vatikanske politike „dijaloga“ s komunistima.

RATZINGER VS. LEHMANN?

Crkvu, tvrde mnogi, treba redizajnirati, „reformirati“, preoblikovati; ona je u nastajanju, rađanju, dok se dosadašnja temeljila na Bitku i tradiciji. Cilj je lom sa starim, ne kontinuitet. Principi, istine, sigurnosti su solidni jer tvore kanal koji osigurava dotok žive vode, oni su brana od poplave. Reče jednom kard. Ratzinger da je Crkva nalik brodu koji na sve strane pušta vodu.

Prije više od pedeset godina prof. Ratzinger pretkazao je današnje stanje u Crkvi u predavanju na radiju, govoreći o „Crkvi godine 2000.“. U vremenu kad se zanosno govorilo o koncilskoj obnovi, kad je sve bilo u previranju i „tekućem stanju“, profesor Ratzinger je pretkazao krizu vjere i Crkve koja je uvelike nastupila i pustoši Crkvu.

Crkve su praznije, snaga vjere popušta, svećenička i redovnička zvanja u velikoj krizi. U čemu i gdje on vidi izlaz te 1970.? Doslovce veli kako će Crkva budućnosti biti manja, morat će početi ispočetka. Mnoga velika zdanja ne će se puniti vjernicima, građena su naime u vremenima procvata vjere, visoke konjunktore. Izgubit će ona mnoge povlastice u društvu. Bit će to Crkva osobne odluke i opredjeljenja.

Vidimo danas, reforme koje su trebale poslužiti obnovi i privlačnosti Crkve, zakazale su. Crkva se prilagodila svijetu. J. Ratzinger nastavlja: „I usprkos svim tim promjenama Crkva će ponovno pronaći sa svom odlučnošću svoju bit upravo u onome što je oduvijek bila njezina jezgra,

njezino žarište: Vjera u trojedinoga Boga, vjera u Isusa Krista, utjelovljenoga Sina Božjega, vjera u pomoć Duha Svetoga do kraja vremena. Prepoznat će ta Crkva ponovno vjeru i molitvu kao svoju jezgričnicu te sakramente kao bogoslužje, a ne kao pitanje i prijedor spram liturgijskoga oblikovanja“.

Piše krajnje trijezno. Trebat će vremena da se to ostvari. Navodi stanje prije Francuske revolucije kad su se održavale čak i biskupske sinode (Sinoda u Pistoji) protiv celibata, kad su se mnogi biskupi rugali dogmama, dvojili oko Božje opstojnosti, oduševljavali se za „revoluciju“, koja je mnoge odvela pod giljotinu, ne kao mučenike, nego kao izdajnike „revolucije“ ili u otpad od Boga i Crkve.

Prije tri godine preminuo je njemački kardinal Karl Lehmann. Trideset i tri godine sjedio je na Bonifacijevoj stolici u Mainzu. Više od dvadeset godina bio je predsjednik njemačke biskupske konferencije. Uvodna su mu predavanja biskupima bila redovito mali teološki traktati. Priznat u Crkvi i društvu. Pripadao „progresivnoj“ struji. Iza sebe ostavio je rukom napisanu (na dvije stranice) *Duhovnu oporuku*. Naveo bih izvadak iz nje: „Teologija i Crkva cijeloga mi moga života nisu dale mira. Ostavljale bi me bez daha. I ponovno u vremenu nakon 1945. grčevito prionuli i ukopali se u svijet i ovostranost. Pa i u Crkvi. Vrijedi to i za mene. Stoga molim Boga i sve ljude za oprost. **Obnova mora dolaziti duboko iz vjere, nade i ljubavi.** Stoga svima glasno dovikujem riječi svoga biskupskoga gesla. Potječu od apostola Pavla, a meni su bivale trajno sve bitnije: **'Stojte čvrsto u vjeri'!**... Trajno mi odzvanja u ušima Isusova riječ kod

Foto: Archiv ICMM

Tekuće stanje ne može se usporediti s rijekom. Rijeka ima izvir i uvir. Izvire trajno svježja voda, a uvire u more ili ocean. Tekuće društvo nema odrednice. Ono nagriza, rastače i razjeda sve oko sebe. Ono se vrti oko sebe. Takvo društvo nagriza površinu i pokoricu stvarajući mulj i glib. Stijena je bitno nerazoriva. Ništa ne može nauditi sili bitka-stijene.

Luke: 'Ali kad Sin Čovječji ponovno dođe, hoće li naći vjere na zemlji?'

MEĐUGORJE - PARADIGMA OBNOVE U CRKVI

I taj snažni teološki um poručuje svima nama: Natrag na izvore! Obračenje je vjera u Gospodina i njegovo Evanđelje. Drugoga puta nema. Čovjek Crkve, suočen s vječnošću, može samo tako promišljati. Nema bitne razlike između Lehmana i Ratzingera kad se pred Gospodinom svode računi pod zrenikom vječnosti, *sub specie aeternitatis*. Isus ostaje temelj, Hrid na kojoj počiva putujuća,

hodočasnička Crkva, a ne Crkva prilagođena svijetu i duhu svijeta.

Budućnost Crkve nije kod onih koji nagrizaju vjeru ili niječu dogme, koji niječu značenje sakramenata ili se rugaju pučkoj pobožnosti. Nije ni u onih koji održavaju sinode ili sinodalne putove, nego u onima koji su pustili svoje korijene i žilje duboko u čistoću izvorne vjere. Ne kod prilagođenih trenutku i duhu vremena. Obnova Crkve ne će doći od onih koji druge kritiziraju nudeći sebe kao nepogrješivo mjerilo. Danas na raznim portalima.

Budućnost Crkve jest u svetcima. Ne onima iz kalendara ili sa svetih sličica, nego živih, od krvi i mesa, kojima je danas životno pravilo i mjerilo Isus Krist u svim fazama života, počev od Božića do Duhova, u povijesnim događajima. Ne slavimo ideje ni mitove, nego događaje koji su dio povijesti prije dvije tisuće godina na posve konkretnom ozemlju. Između Božića i Uskrsa izvija se križ na Golgoti koji bitno spada u Isusov život. Na svetost života spada i životni križ kao udio u Kristovoj patnji.

Gotovo je zamorno trajno ponavljati i govoriti o Međugorju. Ono je na pozornici puna četiri desetljeća. Ono se dokazalo, i u dubinu i širinu. Postalo je planetarno poznato kao mjesto molitve, obraćenja, vraćanja na izvore. Ovdje je mjesto gdje vjernik ide u dubinu svoje vjere, vjerničko iskustvo bez koga nema snažne vjere u budućnosti. Kršćanin mora postati mistik, ili ga ne će biti. Onaj koji proživljava tajne vjere na istinski, duboki način.

Po ne znam koji put ovdje se ozbiljuje pravilo *lex orandi est lex credendi*, ono što vjerni puk moli, kako moli, što časti u svome bogoštovlju, to u konačnici postaje dijelom i sadržajem vjere. Ovdje imamo u praksi *consensus fidei fidelium*, suglasje svih u jednom vjerovanju, bogoštovlju, primanju sakramenata, pučkoj pobožnosti koja daleko snažnije čuva vjeru od teologa. Pučka pobožnost bijaše zapravo onaj čimbenik koji je nosio vjeru kroz stoljeća. Nisu spasili vjeru teolozi, nego su promišljali oblike u kojima se vjernički puk udomio. Oni su promišljali što je Crkva od početka vjerovala, u što ju je Duh Sveti – prema Isusovim riječima – trajno uvodio. U to se i danas ovdje u Međugorju uzdamo. To se ovdje u praksi ostvaruje.

GOTOVO JE ZAMORNO TRAJNO PONAVALJATI I GOVORITI O MEĐUGORJU. ONO JE NA POZORNICI PUNA ČETIRI DESETLJEĆA. ONO SE DOKAZALO, I U DUBINU I ŠIRINU. POSTALO JE PLANETARNO POZNATO KAO MJESTO MOLITVE, OBRAĆENJA, VRAĆANJA NA IZVORE. OVDJE JE MJESTO GDJE VJERNIK IDE U DUBINU SVOJE VJERE, VJERNIČKO ISKUSTVO BEZ KOGA NEMA SNAŽNE VJERE U BUDUĆNOSTI. KRŠĆANIN MORA POSTATI MISTIK, ILI GA NE ĆE BITI. ONAJ KOJI PROŽIVLJAVA TAJNE VJERE NA ISTINSKI, DUBOKI NAČIN.

POST

KORIZMA JE VRIJEME PRIPRAVE ZA USKRS. Dolazi od latinske riječi *quadragesima* što znači *četrdesetnica* (četrdeset dana). Korizma traje od Pepelnice do večernje mise na Veliki četvrtak. Nakon toga počinje Sveto Trodnevlje (Veliki petak, subota i nedjelja) raspetog, pokopanog i uskrslog Gospodina.

Budući da se nalazimo neposredno pred korizmom, postavlja se pitanje o postu kao važnom korizmenom elementu. U tom kontekstu ovaj rad ima za cilj predstaviti pojam i shvaćanje posta u fra Slavka Barbarića.

Polazeći od činjenice da je post odricanje, fra Slavko ističe da odricanje nema svrhu u sebi nego nam pomaže da se oslobađamo nutarnjih smetnji. Stoga, nije dovoljno zadržati se samo na odricanju od izvanjskih stvari, jer nas odricanja trebaju „voditi u dubinu srca i duše i tamo se odricati nutarnjih stavova koji nas udaljavaju od drugih ljudi i od Boga. Ako se taj nutarnji hod ne događa, onda odricanje gubi smisao.“

Odricanje od izvanjskih stvari – od hrane, pića i sl. – nije usmjereno protiv tih stvari nego se radi o vježbi koja ima za cilj oslobađanje nutrine od negativnih pojava. „Dakle, poziv na odricanje zapravo je poziv na borbu protiv nutarnjih pogriješnih stavova prema Bogu, bližnjemu i prema materijalnim stvarima, te poziv na osvajanje nutarnjih prostora duše u kojima će vladati sloboda i predanost. To su uvjeti za vjeru i ljubav.“ Odricati se stoga znači „oslobađati se svega što nam smeta da se približimo jedni drugima i time stvaramo uvjete približavanja Bogu“.

No, post nije dobro uzeti samo kao odricanje od nečega, jer odricanje može ostaviti čovjeka praznim ako nije usmjereno na neki pozitivni, viši i važniji cilj. Sve drukčije izgleda kada se na post gleda kao na zamjenu. „Postom i molitvom se otkriva

ono što je bolje i lako se ostavlja ono što nije dobro ili manje dobro. Zato životna iskustva svetih i mistika uopće nikada ne smijemo promatrati sa stajališta odricanja nego zamjene. Neugodno zvuči za nas 'normalne' kršćane da se netko odrekao obitelji, posjeda, svega, ako ne vidimo da se dogodila zamjena za bolje. Upravo zato je sve manje kršćana spremno radikalno slijediti Isusa: oni ne vide zamjenu za ono čega se odriču, a o čemu je Isus sam govorio (Usp. Mk 10,28).“

U životu svećenika najbolje se može vidjeti što znači živjeti odricanje bez zamjene za nešto bolje i uzvišenije. „Kad se u svećeničkom i redovničkom životu živi odricanje, a ne dogodi se ono 'stotruko' što je obećano, tada se gubi smisao za život i rad, ostaje se u gorčini i nervozu, život ostaje prazan i sve se više događaju prave tragedije kod onih koji su poslani naviještati radosnu vijest!“

Zamjena za nešto uzvišeno i neprolazno, a ne odricanje od nečega, treba biti razlog posta. „Zato svaki kršćanin, a pogotovo svećenik i redovnik, mora postiti i moliti jer, prakticirajući post i molitvu ulazi u tajnu Božjega kraljevstva i Božje ljubavi, i postaje čovjek suobličen Kristu, sposoban darivati svoj život za druge!“

Post nije usmjeren protiv tijela nego kao pomoć tijelu. Polazeći od mnogih iskustava, a posebno od svoga vlastitoga, fra Slavko zaključuje: „Post je dobar za naš organizam.“ Prema tijelu post se ponaša kao ispravljanje pogriješnog načina prehrane i jedenja, jer mnogi ljudi jedu za trećinu više nego što im je potrebno. „To se događa svakome tko brzo jede, jer ne može znati koliko je organizmu potrebno. Tako se gubi veza između organizma koji daje znakove kad mu je dosta jela i pića, i svjesnog odgovora iz moždanog središta. To je

pogubno za svaki organizam.“ Zbog brzine jedenja i drugih razloga mnogi ljudi teroriziraju svoje tijelo, jer ne čuju kada ono kaže: Dosta! „Dakle, ako ne čujemo svoje vlastito tijelo kada se prejedemo, kako možemo čuti nekoga drugoga?“

Budući da je čovjek po sebi jedinstvena cjelina, post ne djeluje samo na tijelo nego i na dušu. „Jasno je da post pozitivno utječe na zdravlje

FRA MARINKO ŠAKOTA

POLAZEĆI OD ČINJENICE DA JE POST ODRICANJE, FRA SLAVKO ISTIČE DA ODRICANJE NEMA SVRHU U SEBI NEGO NAM POMAŽE DA SE OSLOBAĐAMO NUTARNJIH SMETNJI. STOGA, NIJE DOVOLJNO ZADRŽATI SE SAMO NA ODRICANJU OD IZVANJSKIH STVARI, JER NAS ODRICANJA TREBAJU „VODITI U DUBINU SRCA I DUŠE I TAMO SE ODRICATI NUTARNJIH STAVOVA KOJI NAS UDALJAVAJU OD DRUGIH LJUDI I OD BOGA. AKO SE TAJ NUTARNJI HOD NE DOGAĐA, ONDA ODRICANJE GUBI SMISAO.“

tijela i na čuvanje ravnoteže, a time izravno ili neizravno i na stanje duše-psihe. Kad se gubi tjelesna ravnoteža, ugrožena je i psihička, a izgubljena ravnoteža na psihičkoj razini odražava se na tjelesnoj.“

Post je ozdravljenje i higijena duše. „Ozdravljenje počinje kad se duša oslobađa od negativnih i opterećenih odnosa prema sebi i drugima. Na ovoj razini post i molitva su zapravo higijena duše. Temelj duševnih oboljenja je gubitak nutarnje slobode, kad čovjek zarobljen sobom, materijalnim stvarima i uživanjima postaje pravim robom sebe, drugih i mate-

rijalnih stvari, te se u takvom stanju uništava. Koliko je ljudi uništilo svoje fizičko i duševno zdravlje zato što su bili ranjeni i opterećeni, te su mir i rješenje svojih problema tražili u alkoholu, drogi i drugim ovisnostima!“

Post jača duševne snage u čovjeku, a čovjek današnjeg vremena u opasnosti je da baš te snage lako izgubi. Po čemu se vidi gubitak, odnosno nedostatak duševnih snaga? „Na

treba tražiti u pogriješnom odnosu prema materijalnim stvarima, posebice u upadanju u prekomjernost i izobilje materijalnih stvari, što dovodi do sljepila. „Ljudi zapadnog svijeta nemaju samo ono što im je potrebno nego imaju čak previše. S tim izobiljem u opasnosti smo da se naša duša i naš duševni život u tome utopi. Ugušimo li duševni život, postajemo slijepi za ono što imamo. Pri tom imamo osjećaj da nam je sve više potrebno. Ne videći ono što imamo i želeći imati sve više, u našoj duši nastaju konflikti: Ne vidimo više bitno nego samo ono što nemamo. Žive li ljudi u takom stanju, izgube duševne snage.“

kle, nauči li čovjek kroz post živjeti sa stvarima, a da ih ne dodirne, da njima ne robuje, da bude strpljiv i onda kada nema sve stvari, odnosno da ne uzme sve stvari koje poželi, bit će sposoban živjeti, biti strpljiv i s ljudima i onda kad vidi njihove nedostatke, slabosti, pogriješke.

Stječuci duševne snage u postu čovjek se osposobljava kako bi i u drugim, težim situacijama na koje

Post jača duševne snage u čovjeku, a čovjek današnjeg vremena u opasnosti je da baš te snage lako izgubi. Po čemu se vidi gubitak, odnosno nedostatak duševnih snaga? „Na primjer, da se očajava odmah kada se nađe u teškoj situaciji... Mnogi na primjer počinju uzimati drogu, jer nemaju duševnu snagu da se suprotstave drogi.“

primjer, da se očajava odmah kada se nađe u teškoj situaciji... Mnogi na primjer počinju uzimati drogu, jer nemaju duševnu snagu da se suprotstave drogi.“

Jesu li duševne snage jake ili slabe, pokazuje se osobito među bračnim partnerima. „Nitko ne ženi čovjeka kojega ne ljubi. Ali postoje mnoge rastave. Zašto? Možda ne mogu podnijeti svoga partnera u jednoj posebnoj točki. Nemaju snagu da drugoga podnesu i oprostite mu – obitelj se razara.“

Uzrok zašto dolazi do slabljenja odnosno gubitka duševnih snaga

Živi li čovjek u izobilju materijalnih stvari, odnosno u takvu stanju da uvijek ima na raspolaganju ono što mu se prohtije, ne uči stjecati duševne snage, što se pokazuje u sposobnosti čekanja i strpljivosti prema materijalnim stvarima i prema ljudima. Posebno se to odnosi na mlade koji su u opasnosti da ne uspijevaju živjeti sa stvarima a da njima ne raspolažu. Na taj način u mladom čovjeku se razvija egocentričnost i stav da mora posjedovati stvari, što ima za posljedicu da postaje nesposoban nadvladavati poteškoće na koje naiđe u kasnijem životu, na studiju, u obitelji, na poslu, a koje zahtijevaju strpljivost.

Posteći, tj. odričući se nekih materijalnih stvari kojima se svaki dan služi, čovjek iskustveno uči živjeti sa stvarima, a da ih ne dodirne. Fra Slavko je stav: „Tko nauči živjeti sa stvarima, može živjeti i s ljudima.“ Da-

naide u životu, mogao izdržati i bio strpljiv. „Jačajući svoj duh sam čovjek postaje osjetljiv za slobodni prostor u svom srcu koji je otvoren za Boga i za bližnjega. To je vrlo važno. Zapravo, ako na primjer nemamo dovoljno jakosti da oprostimo nepravdu ili zaboravimo nepravdu, strašna gorčina može naškoditi kako našem duhu tako i našem tijelu. Drugim riječima, post nas upućuje da razlikujemo između onoga što je važno i onoga što je nevažno, a tako ćemo lakše doći do stava koji izlazi na kraj sa svakom situacijom.“

Živa je uistinu Riječ Božja i djelotvorna, oštija je od svakoga dvosjekla mača, prodira dotle da dijeli dušu i duh, zglobove i moždinu te prosuđuje nakane i misli srca. (Heb 4,12).

Ove riječi iz Poslanice Hebrejima pokazuju koliku moć i snagu ima Riječ Božja. Ako joj dopustim da uniđe u moje srce, moje misli, moj nutarnji život, onda će to biti bolno do srži poput oštrog mača koji siječe sve ispred sebe. Sve što nije u skladu s tom Riječju, mač siječe i to stvara veliku bol. Dopustiti Božjoj istini da prodre tamo gdje se nalaze moje skrivene namjere, tolika je bol da razdire kosti, zglobove i moždinu. Zato su rijetki dobrovoljci Riječi. Međutim, dugoga načina nemamo da riješimo svoje strahove, svoje nemire i svoje nevolje. Tek kad nas sustignu životne nevolje, okrećemo se ovoj Riječi i dopuštamo joj da nas iznutra bolno ali iscjeljujuće zahvati. Naučili smo se kroz život skrivati i potiskivati puno toga ružnoga i bolnoga. Ali kad se čaša boli prelije, tek tada dopuštamo da mač Riječi Božje prodre u učmalo naše srce bez obzira koliko to bolno bilo.

Zato nam Isus govori da mu se obratimo prije nego nas životna nevolja na to prisili.

Ako se obratimo Gospodinu u iskrenoj molitvi, on će nas voditi kroz naše srce jer on je već u njemu prisutan. Božji zakon je već upisan u našem srcu. Dio srca u kojem je upisan Božji zakon čini nas radosnima dok ga vršimo, ali onaj dio gdje su pohranjene ili potisnute naše krivnje, mrmljanja, osude, neispovjedeni grijesi, negativni osjećaji, želi upravljati našim postupcima i navodi nas na farizejsko mišljenje i ponašanje.

Kad u molitvi iskreno upitamo Boga zbog čega nam se događa neka nevolja, uvijek ćemo dobiti odgovor ako smo ga spremni čuti. Ako smo spremni vidjeti istinu o sebi. Ta istina je zapisana u Bibliji i duboko u našem srcu. Sigurni način da upoznamo istinu o sebi jest da otvorimo Bibliju i tu tražimo svoje skriveno blago. Sveti će Jeronim kazati: „Nepoznavanje Biblije jest nepoznavanje Krista.“ Dodao bih i nepoznavanje i sebe samoga. Samo u Kristu možemo odgovoriti na pitanje tko smo, odakle dolazimo i kamo idemo.

Neki ljudi znaju kazati kako ne mole tzv. klasične molitve (Očenaš, Zdravomariju ...), nego se mole i

RIJEČ BOŽJA POPOT PLAMENA

Foto: Arhiv ICMM

FRA STANKO
MABIĆ

razgovaraju s Bogom svojim riječima. Iako taj razgovor može biti dijalog, ipak prijete opasnost da je to možda tek samo monolog u kojem ja i postavljam pitanja i dajem odgovore. Jedini istinski način razgovora s Bogom jest preko Biblije. U njoj nam je Bog prvi progovorio, objavio samoga sebe nama. Pa ako hoćemo s njim razgovarati, onda pročitajmo jedno poglavlje Evanđelja i onda neka otpočne razgovor. Nemojmo Bogu stavljati svoje riječi, nego uzmimo

njegovu riječ i razgovarajmo s njim. Razumjeti Božju riječ u Bibliji može samo onaj koji ima vjeru, jer Biblija je šifrirano Pismo i može biti odgonetnuta samo Duhom kojim je pisana. Biblija je knjiga u kojoj je zakopano blago. Zakopano i skriveno i valja nam to blago pronaći. Tajni ključ toga blaga ima samo zaklani Jaganjac. Krist je srce i ključ Sv. pisma kojim se otključavaju svi tekstovi. Ni u jednom tekstu Sv. pisma ne ćemo razotkriti konačni smisao bez Krista. Čitamo u Katekiz-

mu: „Sv. pismo treba čitati i tumačiti istim Duhom kojim je napisano.“ Dakle, tumačiti Duhom kojim je napisano, a ne u svojevrijednom tumačenju u skladu sa svidanjima svoga vlastitog ljudskoga duha. Katekizam nadalje kaže: „Pismo se mora čitati u živoj Predaji cijele Crkve“ jer „Sveto pismo je više napisano u srcu Crkve nego u tvarnim knjigama“.

Pitali su nekog studenta teologije koji prijevod Biblije smatra da je najbolji i najtočniji. Bez oklijevanja,

odgovorio je: „Najbolji je onaj od moje majke. Ona ne zna ni grčki ni hebrejski, ali njezin kršćanski život bio je za mene najbolji od svih prijevoda.“ To je živi prijevod. U njezinu životu se može čitati i pročitati što kaže Biblija. Može li se u našem životu vidjeti što kaže Biblija?

Papa Franjo u predgovoru jednoga izdanja Biblije za mlade kaže da su kršćani danas progonjeni više nego u prvim stoljećima Crkve, i to zato što nose križ i svjedoče Krista, zato što posjeduju Bibliju. Očito se radi o – kako je rekao – „iznimno opasnoj knjizi“. Tako je rizično posjedovati ju da je u nekim zemljama to gotovo kao da ste sakrili bombe u ormar. Samo u prošloj 2020. godini svaki dan je ubijeno 13 kršćana u svijetu. Samo zato što vjeruju Riječi koja je zapisana u Bibliji i tu Riječ svjedoče.

Papa navodi kako Biblija nije „književno remek-djelo“, nego „knjiga poput plamena, knjiga u kojoj Bog progovara“. Mahatma Gandhi je jednom rekao: „Vama kršćanima je povjeren tekst koji u sebi ima dovoljno dinamita da u milijun komadića eksplodira čitava civilizacija, preokrene svijet naglavačke i donese mir na planet poharan ratom. Prema njemu se, međutim, odnosite kao da je samo književno djelo i ništa više“. Možda bi valjalo reći mnogim kršćanima da su doista ljudi što umiru za obično književno djelo. Međutim, Biblija nije tek samo vrhunsko književno djelo, nego je knjiga poput plamena, knjiga u kojoj Bog progovara.

U prvim poglavljima Biblije čitamo kako se stvaranje dogodilo u tišini i riječi...

Kod drugih religija vidimo da je svijet nastao u borbi nekih velikih bogova, titana, u buci i velikom prasku ...U Bibliji čitamo kako je bila savršena tišina i Bog bi samo rekao jednu riječ: *neka bude*... i bi tako kako je rekao. Savršena riječ izgovorena u savršenoj tišini. Ta je riječ imala moć. Danas ta moć nije nimalo manja. Kadra je mene iz temelja promijeniti. Kadra je mene od mrtvih uskrisiti. Kadra je napraviti pretvorbu u mome životu.

Po riječima *ja te odrješujem* ili *ja te krstim* događa se potpuna preobrazba čovjekova po snazi Božjoj. Isto tako se po riječima pretvorbe kruh i vino mijenjaju u tijelo i krv Kristovu. U našem svakodnevnom životu se također događa pretvorba kada riječ do-

lazi iz šutnje, iz molitve, u kojoj Duh Božji stanjuje i oblikuje naš govor i našu riječ. Riječ u kojoj prebiva Duh Božji ima moć i nikoga ne ostavlja ravnodušnim.

Kad Isus izgovara riječ, on se ne razlikuje od svoje riječi. On i njegova riječ su jedno. Kad on govori, onda govori kao onaj koji ima vlast. Čuti njegovu riječ i pohraniti je u srce znači primiti samog Krista u srce. Prvi dio svete mise jest Služba riječi. Primiti tu Riječ u sebe znači isto kao i u pričesti blagovati njegovo Tijelo. *Ako me tko ljubi čuvat će moju riječ pa će i Otac moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti.* (Iv 14,23)

Krist se ne razlikuje od svoje riječi. Ta Riječ, taj Krist u meni se utjelovljuje samo onda kad se i moja riječ ne bude razlikovati od mene. Kad moja riječ bude izgovorena u istini, kada svojom riječju budem izgovarati ono što živim, izgovarati put kojim hodim, tada će se početi događati utjelovljenje u meni jer se ne razlikujem od svoje riječi. Ne razlikujem se od onoga kakvog me je On zamislio. Kad me je stvarao, rekao je riječ: *Neka bude*. I ja sam postao. I kad god izgovaram sebe onakvog kakvog me je On zamislio, njegova se riječ tada utjelovljuje u meni i po meni.

U konačnici Isus i ne traži moje riječi. Iza svojih riječi znam se često skrivati pa makar te riječi bile ne znam kako pobožne. Zato Isus ne traži moje riječi nego žar moga srca. Istina je uvijek ono što gori u srcu. Ta se istina ne može skriti. Svoje riječi znamo uljepšavati i tako donositi lažnu sliku o sebi. Istina izvire iz srca koje gori. Zato radije pustimo srcu da govori kako se ne bismo skrivali iza naučenih riječi.

„U jednoj ljudskoj dobroj riječi ima topline za tri zime“, kaže mongolska poslovice. A koliko blagotvornija može biti za dušu Božja riječ u Svetom pismu koju čujemo i izgovaramo u molitvi poniznog srca.

Završio bih ovo razmatranje jednim stihom pjesnika Maka Dizdara: „Čuli smo eto sada njegove riječi Kakve ne govoraše nitko prije. I kad se slovom svojim On ponekad nasmije Najtanjom zlatnom žicom iz tog smijeha Nekad nas miluje, a nekada bije I zato blago nama I zato jao nama Jer tako još nitko govorio nije.“

KAD U MOLITVI ISKRENO UPITAMO BOGA ZBOG ČEGA NAM SE DOGAĐA NEKA NEVOLJA, UVIJEK ĆEMO DOBITI ODGOVOR AKO SMO GA SPREMNI ČUTI. AKO SMO SPREMNI VIDJETI ISTINU O SEBI. TA ISTINA JE ZAPISANA U BIBLIJI I DUBOKO U NAŠEM SRCU. SIGURNI NAČIN DA UPOZNA MO ISTINU O SEBI JEST DA OTVORIMO BIBLIJU I TU TRAJIMO SVOJE SKRIVENO BLAGO.

BITI SVJETLO KOJE U TAMI SVIJETLI

SVAKE JE GODINE PRVA NE-DJELJA VELJAČE POSVEĆENA RAZMIŠLJANJU I MOLITVI ZA DAR ŽIVOTA. Molitvama predviđenim za tu nedjelju Crkva naglasak stavlja na dostojanstvo ljudske osobe i odgovornost koju svatko ima prema vlastitom i prema tuđem životu. Svaki ljudski život je dar te se svaka osoba treba cijeniti i poštovati onakva kakva jest.

U skladu s ovim evanđeoskim zapovijedima služenja životu i vječnom spasenju ljudi, mons. Henryk Hoser, apostolski vizitator Svete Stolice za župu Međugorje, uputio je 18. siječnja 2021. kratku, ali sadržajno bogatu, video poruku američkim hodočasnicima, prijateljima Međugorja, baš u ovom teškom trenutku brojnih političkih previranja u njihovoj zemlji.

Mons. Hoser nije se ustručavao vrijeme i stvarnosti koje živimo nazvati pravim riječima, pa je između ostalog rekao: *Kao što znate, ovdje u Međugorju štujemo Blaženu Djevicu Mariju, Kraljicu Mira. Taj mir želimo proglasiti svima, onima blizu i onima daleko. Vrijeme u kojem živimo možemo usporediti s tamom koja je zavladała po svoj zemlji nakon što je Krist umro, a o čemu nam govore evanđelisti. Kada Isus Krist, Sin Božji i Sin Čovječji koji je poslan ljudima radi njihova spasenja, nestane iz ljudskih srdaca – tada zavlada tama. Svijet je zaronio u tu tamu. Isus je nestao iz života ljudi. Moramo sagledati znakove vremena. Bog koji je Gospodar prošlosti i sadašnjosti, želi nam protumačiti znak: taj nam znak govori – 'Bez mene ne možete učiniti ništa.' Moramo se vezati za Njegovu prisutnost u nama i oko nas kako bismo rastjerali ovu tamu i izašli na svjetlost.*

Također, na svojevrsan proročki način, mons. Hoser je upozorio američku javnost na važnost izbora njihove politike u budućnosti – naime ukoliko se ne odluče za život i zaštitu života od trenutka začeća

pa do prirodne smrti, tama koja već vlada u svijetu, postat će još tamnija.

Ako SAD obećaju i nastave graditi svoje društvo i život prema poštivanju i zaštiti ljudskog života u svim fazama njegova postojanja, bit će spašene. Ako ih međutim političke struje budu gurale prema poricanju i ratu protiv ljudskog života, bit će gurnute dublje u tamu koja nas sve plaši – hrabro je rekao mons. Hoser pozvavši na kraju narod Amerike da se okrene Bogu i nadi koja dolazi samo od Boga, uz zagovor Blažene Djevice Marije koja nas jača u hrabrosti dok cijeli svijet prolazi ove teške trenutke.

Nažalost, mračna predviđanja mons. Hosera su se ubrzo ostvarila jer je samo nekoliko dana nakon ove poruke mons. Hosera, novoizabrani američki predsjednik Biden pokazao kako je umjesto katoličke socijalne doktrine zapravo nadahnut najnaprednijom globalno-masonskom ideologijom. Najavio je ozakonjenje pobačaja na federalnoj razini te imenovanje sudaca vrhovnog suda koji dijele sukladne liberalne svjetonazore.

Zatim je na dan svoje inauguracije, novi predsjednik izdao čak 17 izvršnih naredbi, koje ga stavljaju u direktnu opoziciju s njegovim prethodnikom, predsjednikom Trumpom. Najvažnija poništenja tiču se ponovnog pridruživanja i financiranja Svjetske zdravstvene organizacije iz koje je Trump odstupio zbog njezina otvorenog zalaganja za kontrolu rađanja, rodne ideologije, kontroverzi s Kinom i globalnog upravljanja pandemijom. Također je nova administracija odmah priznala pariške klimatske sporazume iz kojih se ranije povukla Trumpova administracija.

Potpuni zaokret Bidenove politike dogodio se u migracijskoj politici SAD-a. Nakon Trumpove politike „kontrolne“ useljavanja i migranata,

PAULA TOMIĆ

s posebnom pažnjom na useljenike iz neprijateljskih, džihadističkih zemalja, novi predsjednik proglasio je potpuno otvaranje granica čime će samo izazvati stvaranje daljnjih mreža ilegalne eksploatacije radne snage i nekontrolirane troškove socijalne pomoći koja će se naći u kolapsu.

Najstrašnije su ipak nove odluke vezane za uvođenje novih ideologija i vjerovanja koje bi za nas katolike trebale biti od neupitnih vrijednosti. Za novu ministricu zdravstva tako je imenovana Rachel Levine, transseksualna pedijatričarka, čije je „muško ime“ Richard. Na stranu sa njezinim privatnim izborom spola, postaju upitna načela politike koju će sama

Levine provoditi. Osim što je uvjereni abortist, nova ministrica želi vratiti obvezu (koju je naložio Obama, a kasnije uklonio Trump) distribucije kontracepcije i za kršćanske škole i bolnice. Da je administracija Bidena posebno *rodno susretljiva*, može se zaključiti i iz hitnog resetiranja web stranice Bijele kuće, na kojoj su odmah izmijenjene mogućnosti u izboru muških, ženskih a sada i neutralnih zamjenica, ovisno o subjektivnoj percepciji koju svaka osoba ima o sebi.

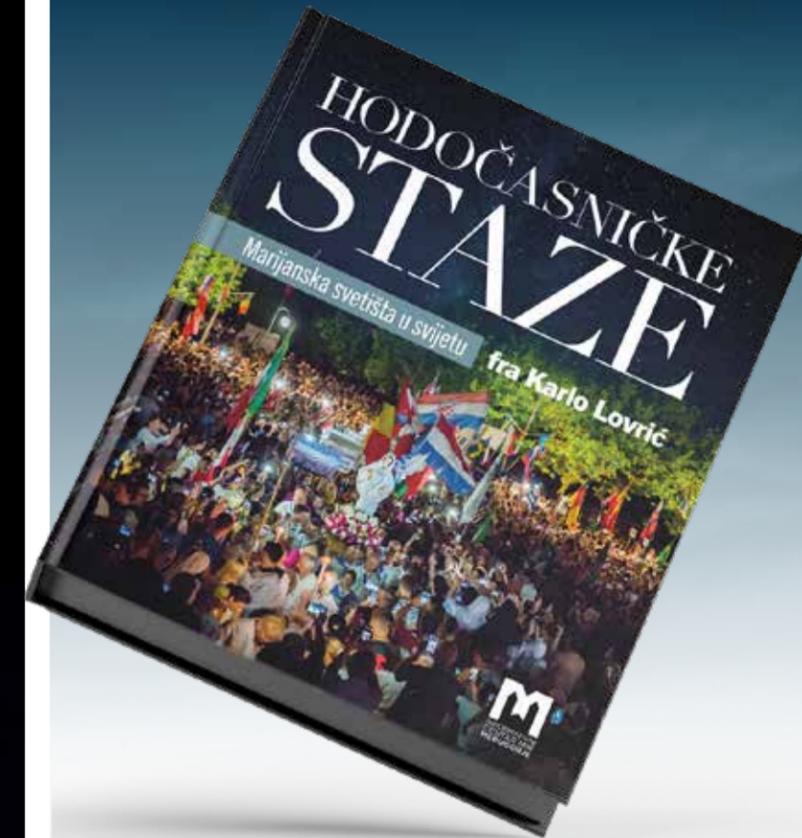
Još jedna odluka koja je izazvala žučne komentare afričke biskupske konferencije tiče se imenovanja Samantha Power za čelnicu USAID-a: Savezne agencije koja upravlja pomoći zemljama u razvoju. Power je naime odlučni pobornik nametanja LGBT-a i politike kontrole rađanja u zamjenu za humanitarnu pomoć tim zemljama. To je za afričke biskupe neprihvatljivo imenovanje jer su oni posebno odlučni zaštititi tradiciju svojih naroda.

U svjetlu ovih odluka novog američkog predsjednika, kao i utjecaja koji Amerika te globalno – masonska ideologija imaju na cijeli svijet, lakše je razumjeti „proročku“ poruku mons. Hosera. Jedino svjetlo svijeta jest Isus Krist i njegovi zakoni. Ako Njega i njegovih zakona nestane iz naših srca, svijet je osuđen na još veću tamu.

A i Gospa u svojoj zadnjoj poruci od 25. 1. 2021. ističe kako je ovo „vrijeme buđenja i rađanja“ i ponovno pokazuje kako se majčinski brine za naše živote na zemlji, ali nas još i više usmjerava na naš krajnji cilj: „Žudite za nebom, a u nebu nema tuge ni mržnje.“ Put je to koji zahtjeva ponovni poziv na obraćenje i svetost (usp. „Iznova se odlučite na obraćenje i neka svetost zavlada u vašem životu.“), odnosno put koji pred nas donosi upravo ovo korizmeno vrijeme pokore i obraćenja u koje stupamo.

U ovoj godini kada obilježavamo 40. godina Gospinih ukazanja, svi mi, njezini apostoli, trebali bi življenjem njezinih poruka i utjelovljenjem evanđelja u svom životu, dopustiti da u našim srcima oživi „Svjetlost za rasvjetljenje naroda“ – Isus Krist, ona svjetiljka koja će u tami svijeta biti znak osporavan, ali i znak saveza neraskidive ljubavi između Boga i čovjeka. Samo ćemo se tako moći vezati za *Njegovu prisutnost u nama i oko nas kako bi rastjerali ovu tamu i izašli na svjetlost.* – što je već u svojoj poruci istaknuo mons. Hoser.

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

IVICA ŠARAC

DANAS SE O SVEMU SVE I SVAŠTA MOŽE SLUŠATI ILI ČITATI, SAMO SE O TOMU INFORMACIJE DOBIVAJU NA KAPALJKU. O progonima kršćana u suvremenom svijetu u javnosti se i dalje premalo govori (pa prema tomu premalo i zna), što spada u zagonetnije iznimke ove naše ispremržene stvarnosti, u kojoj i najbanalnija vijest u trenu zađe u svaki kutak Zemlje. Da se s javnom recepcijom i percepcijom aktualnoga progona kršćana nešto

u zadnje vrijeme), ali i to vrlo brzo nestane iz fokusa medija. Za primjer medijske prakse različitoga tretmana progona kršćanskih vjernika u odnosu na progone pripadnika drugih vjerskih zajednica, Reitzenstein je naveo malopoznati primjer krvavih događaja u Mijanmaru, kada je svjetska javnost s pravom osudila progone pripadnika muslimanske zajednice Rohingya, no pri tome je, ističe Reitzenstein, potpuno prešućena činjenica da su u Mijanmaru

nijedna ovdašnja televizijska kuća nije izvijestila. Onoga tko iole prati kako se godinama na Zapadu sustavno ozloglašuje i ismijava sve što je povezano s kršćanskom vjerom, to zapravo i ne čudi.

Suvremenom progonu kršćana nešto se više pozornosti posvećuje u katoličkim medijima, ali i to se svodi na kratka izvješća o izoliranim slučajevima, kako je to primjerice bilo prije desetak godina s pakistanskim sudskim progonom kršćanke

prema navodima humanitarne organizacije *Open Doors*, globalni trend od početka 21. stoljeća, ipak izostaju i globalna osuda progona i globalna solidarnost među vjernicima da surađuju oko toga kako bi se napokon čuo planetarni krik osude sustavnog progona kršćana u nekim, ne baš malim, afro-azijskim sredinama. Prema podatcima američkoga *Pew Research Center* gotovo tri četvrtine svjetskog stanovništva živi u zemljama gdje se provodi respresija nad vjernicima. U pet najvećih (po broju stanovnika) zemalja s ukupno oko 3,3 milijarde stanovnika, kršćani su na različite načine izloženi diskriminaciji i progonima (u Kini, Indiji, Indoneziji, Pakistanu i Nigeriji).

Najnoviji podatci organizacije *Open Doors* o indeksu progona kršćana jasno govore da je nasilje nad njima u stalnom porastu. Broj dokumentiranih ubojstava kršćana prije četiri godine iznosio je 2.782, da bi za godinu dana porastao na 4.136 ubijenih osoba. Prije nekoliko godina stanje „ekstremnog progona kršćana“ zabilježeno je bilo jedino u Sjevernoj Koreji, da bi u međuvremenu status društava s evidentiranim „ekstremnim progonima kršćana“ zadobilo jedanaest zemalja. Prema indeksu *Open Doorsa* redoslijed dvadeset zemalja koje se ističu po masovnosti i intenzitetu diskriminacije i progona kršćana izgleda ovako: 1. Sjeverna Koreja 2. Afganistan 3. Somalija 4. Libija 5. Pakistan 6. Eritreja 7. Jemen 8. Iran 9. Nigerija 10. Indija 11. Irak 12. Sirija 13. Sudan 14. Saudijska Arabija 15. Maldivi 16. Egipat 17. Kina 18. Mijanmar 19. Vijetnam 20. Mauritanija. Najveći dio afro-azijskih zemalja u kojima su kršćani izloženi progonima čine one s većinskim muslimanskim stanovništvom. Posebna iznimka je Sjeverna Koreja s komunističkim režimom na čijem čelu su više od 70 godina trojica članova obitelji Kim.

Europljanima je, i općenito „Zapadnjacima“, malo poznat nastanak, život i dinamika rasta kršćanskih zajednica na Istoku. Moguće je da se ne bi znalo ni da postoje u Sjevernoj Koreji, da ta nesretna zemlja pod ekstremnim komunističkim režimom, a zapravo pod strahovladom dinastije Kim, u zadnjih dvadeset godina nije po progonima kršćana zauzela i zadržala „prvo mjesto“. Ne postoje pouzdani podatci o broju sjevernoko-

rejskih kršćana. Procjene se kreću od 400 do 500 tisuća među gotovo 26 milijuna stanovnika. Svejedno radi li se o potomcima kršćanskih zajednica iz razdoblja prije Korejskog rata (1950.-1953.) ili o onima koji su postali kršćanima nakon velike gladi 1990-ih godina (kada je na desetke tisuća Sjevernokorejaca pomoć pronašlo u Kini, a mnogi od njih kod kineskih kršćanskih obitelji), sjevernokorejski kršćani odmah idu u radni logor, dok su neki ubijeni na licu mjesta. Njihove obitelji prolaze trnovit put, jer za vjernike (donekle se jedino toleriraju sljedbenici budizma i konfucijaznizma, jer se drži da su ove dvije religije utisnule snažan pečat kulturi i tradiciji ove zemlje) jednostavno nema mjesta u ateističkom društvu Sjeverne Koreje, gdje je sve u znaku diktatorske paranoje i njegovanju kulta ličnosti trojice članova obitelji Kim: Kim il Sung čašćen je kao *Veliki vođa* (1948.-1994.), Kim Jong Il kao *Dragi Vođa* (od 1994. do 2011.) i Kim Jong-Un kao aktualni vođa (od 2011. do danas). Svaki stanovnik Sjeverne Koreje obvezan je prisustvovati tjednim „informacijama“ i „samokritici“, dužan je usvojiti ideološki materijal i napamet naučiti pjesme koje opjevavaju moral, heroizam i veličinu članova obitelji Kim. Proces indoktrinacije započinje već u predškolskom uzrastu i proteže se kroz cjelokupan obrazovni proces, u kojemu se poučava da je kršćanska vjera subverzivna ideologija američkog imperijalizma. U društvu u kojemu je sve podređeno očuvanju države, poretka i vođe, kršćani se tretiraju kao izdajnici i „neprijateljski špijuni“, kao „ubačeno“ strano tijelo ili „trojanski konj“ za terorističke napade, pa se od susjeda, rodbine, članova obitelji i osobito djece strogo traži da budu „budni“ i smjesta vlastima prijave kršćanina, tako da su roditelji prisiljeni i od vlastite djece kriti da su vjernici. U slučaju da jedan član obitelji bude otkriven, kompletna obitelj podvrgnuta je ispitivanju i potom internaciji u radni logor. Prema svjedočenjima izbjeglih Sjevernokorejaca, u nekim bi slučajevima jedan od roditelja, ukoliko bi otac ili majka bili razotkriveni kao vjernici, inscenerali rastavu braka, kako bi otklonili sumnju u povezanost djece s vjerom jednoga od roditelja i na taj način pokušali spasiti djecu od

Obavijest pretplatnicima Glasnik mira o promjeni računa

Dragi prijatelji, podupiratelji, hodočasnici! Obavještavamo vas da je, uslijed novih zakonskih regulativa, zatvoren račun ICMM u Njemačkoj pri Liga banci. Svi vi koji ste do sada svojom dobrotom i novčanim donacijama podržavali naš rad na prijenosu večernjega molitvenog programa putem livestrema, te bili podupiratelji radija ili uplaćivali pretplatu za Glasnik mira, možete pod istim uvjetima svoje uplate i donacije vršiti putem Pay pala ili na neki od sljedećih računa:

www.paypal.me/mirmedjugorje

NAZIV TVRTKE:

INFORMATIVNI CENTAR MIR MEĐUGORJE d.o.o. Čitluk
Gospin trg br. 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina
Identifikacijski broj: 4227153560004
PDV broj: 227153560004

RAČUNI:

PODACI O BANKAMA: UNICREDIT BANK d.d.

Kardinala Stepinca bb, 88000 Mostar
Žiro račun: 3381202200129568 (za uplatu iz BiH u domaćoj valuti KM)
Devizni račun kod Unicredit banke za uplatu po valutama
SWIFT: UNCRBA22XXX; IBAN: BA393380604802774622

OTP BANKA d.d. (račun u Hrvatskoj)
Domovinskog rata 61, 21000 Split, Republika Hrvatska
SWIFT: OTPVHR2X; IBAN: HR0524070001100663037;

Hvala vam, dragi naši prijatelji, za svaku ruku dobrote kojom pomažete naš rad u ovim izazovnim vremenima. Ostanemo povezani u molitvi.

odvođenja u logor. Ovaj postupak inscenirane rastave braka u većini slučajeva ne bi polučio uspjeh, eventualno ako bi se radilo o supružnicima koji su do tada bili visokorangirani službenici ili su na neki drugi način imali određenu političku moć. Oni kršćani, koji ne bi bili odmah pogubljeni, u pravilu bi bez sudskog procesa završili u radnom logoru pod strogom paskom. Onaj tko je rodbinski povezan s razotkrivenim kršćaninom, sveden je na nižu društvenu klasu (tzv. *Songbun* – niži društveni status) i kao takav nema pristup vojnoj karijeri ili vladajućoj partijskoj strukturi. Prema nekim izvješćima sjevernokorejski kršćani, unatoč opasnostima po vlastiti život, nalaze načine, čak i u radnim logorima, širiti Evanđelje.

Korizma će! Ne postoji prikladnije vrijeme da se – kao vjernici koji u ovom dijelu svijeta (još uvijek) slobodno ispovijedaju svoju vjeru – spomenemo onih koji trenutačno prolaze kroz teška iskušenja i trpe zbog vjere u Krista. Pozvani smo moliti za žrtve, ali isto tako i za progonitelje (da, i za progonitelje!), jer nas je sam Isus na to pozvao: „Molite za one koji vas progone!“ (Mt 5,43-44)

SJETIMO SE NJIH U KORIZMI!

čudno događa, potvrđuje i to da je ispod medijskog radara prošlo i dramatično upozorenje pape Franje kako su kršćani danas više progonjeni nego u starom Rimu.

Nedavno je njemački povjesničar Julien Reitzenstein prozvao tamošnje medije što premalo pozornosti posvećuju ovoj prevažnoj i prežalosnoj temi suvremenoga doba. Reitzenstein ogorčeno ističe da se vijest o tomu nađe u medijima „tek ukoliko su kršćani ubijeni za vrijeme mise ili molitve“ (kao primjerice u Egiptu i Pakistanu 2017. ili u Francuskoj

progonjeni i kršćani i to ne samo od vojnog režima i ekstremne budističke skupine *Ma Ba Tha* nego i od muslimanskih pripadnika Rohingya-zajednice. Od 54 milijuna stanovnika u Mijanmaru, gdje budististi čine 76%, muslimani 3,6%, kršćana prema procjenama ima oko 8% i trenutačno ih je preko sto tisuća u različitim izbjegličkim logorima. Samo je u šest mjeseci 2018. godine bilo protjerano 130 tisuća stanovnika Kachina (najsjevernije države u Mijanmaru), koje u 90-postotnom omjeru čine kršćani, a o tomu nas

Asje Bibi (koja je u izuzetno opasnim uvjetima ustrajala u katoličkoj vjeri) ili kao što je nedavno bilo s viješću, opet iz Pakistana, o dvije sestre, iz kršćanske obitelji, koje su otete, mučene, silovane i ubijene. Nedoštaju dublji uvidi u nešto što već po osnovnim naznakama pokazuje da se radi o kontinuiranoj praksi diskriminacije kršćana u čak četrdeset afro-azijskih zemalja. Tek se rijetke institucije posvećuju ovom problemu i u zadnjih dvadeset godina prate „indeks nasilja“ nad pripadnicima kršćanskih zajednica. Premda je to,

Razgovor s mons. Barbarinom

BLAŽENA DJEVICA ČINI ONO ŠTO ŽELI!

SABRINA ČOVIĆ
RADOJIČIĆ

Dogodilo se da mons. Philippe Barbarin, spletom okolnosti ili, kao što sâm ističe, onoga što kršćani nazivaju Providnošću, predvodi svetu misu u Međugorju na posljednji dan 2020. Ugledni teolog s bogatim vatikanskim iskustvom i naslovom primata Galije, od kojih su prvi bili sv. Potin i sv. Irenej, rodio se 1950. u Rabatu u Maroku, a za svećenika je zaređen 1977. u biskupiji Créteil. Papa Ivan Pavao II. postavio ga je 2002. za nadbiskupa Lyona, da bi ga godinu dana kasnije imenovao kardinalom. Iako ga je sud proglasio neudžnim u sporu protiv zločina koje je počinio jedan svećenik iz njegove nadbiskupije, zbog moralne i ljudske odgovornosti koju je odvažno preuzeo kao čelni čovjek, prošle se godine povukao s mjesta nadbiskupa da bi preuzeo skromnu službu kapelana u Družbi Malih sestara siromašnih. U ovom nam razgovoru govori o svojem poimanju Međugorja, djelovanju, poslušnosti Crkvi, iskustvu prvog Blaženstva koje proživljava te odnosima s posebnim ljudima kao što je papa Franjo.

■ Kada ste prvi put čuli za Međugorje?

Prvi sam put čuo za ukazanja na Svjetski dan mladih na Cvjetnicu u Rimu 1984. O Međugorju mi je pričao jedan svećenik koji je bio ovdje i kojeg su ukazanja dirnula. Ja uopće ništa nisam znao i na kraju sam rekao sebi: Blažena Djevica ukazuje

Foto: Arhiv ICMM

se kad želi, zašto ne i u naše vrijeme! Bilo je ukazanja u Lourdesu, Fatimi i sada u Međugorju! Ništa nisam znao o kontekstu i stoga sam postupno shvatio da postoji sukob u tumačenju između franjevaca koji su u svetištu i Mostarske biskupije. Sjećam se glasnog govora mostarskog biskupa iz srpnja 1988. na blagdan svetog Jakova u kojem je javno zahvaljivao Blaženoj Djevici što se nije ovdje ukazala, što mi se učinilo pomalo iznenađujućim i nasilnim. Nakon toga sam otišao kao misionar na Madagaskar. Tamo ništa nisam čuo o međugorskim ukazanjima, jer su u središtu bila prva ukazanja koja su se od 1990. događala u Anosivolakelyju na Madagaskaru, a koja su počela utjecati na tu zemlju. Nakon povratka u Francusku postao sam biskup u Moulinsu, a potom u Lyonu. Tada sam posjetio Ruandu, gdje sam otkrio ukazanja u Kibehu. O međugorskim ukazanjima najviše mi je pričao kardinal Schönborn, s kojim sam povezan jako dugo. Kad je bio student i mladi svećenik u Parizu u ekipi okupljenoj oko oca Le Guillouxa, bio sam sjemeništarac, potom mladi svećenik, a ponekad smo se susretali zbog naše bliskosti sa švicarskim teologom Ursom von Balthasarom. Jednog mi je dana rekao da ide u Međugorje, kojem je uistinu privržen kao mjestu ukazanja, a ja sam ga upozorio na potrebu opreza, zbog protivljenja mjesnog biskupa. Uz to, osobno kao kardinal, nadbiskup Lyona, zaključio sam da moram poštivati ono što mjesni biskup naloži. Odlučio sam da ne ću posjetiti Međugorje prije no što to bude službeno odobreno. Bio sam prilično blizak i s mons. Henrijem Brincardom, koji je bio biskup u Puy-en-Velayu, zadužen za sve „marijanske poslove“. Budući da Le Puy nije daleko od Moulina, a ni od Lyona, često smo se viđali. Viđao sam ga i za vrijeme bolesti, te sve do smrti. I on je bio uvjeren da međugorska ukazanja nisu vjerodostojna ni istinita. Pomno ih je proučavao, tako da nisam ovdje dolazio.

■ Stoga ste bili rastrgani između dva prijatelja, kardinala Schönborna koji je je zagovarao posjet Međugorju, i mons. Brincarda koji je dvojio o međugorskom fenomenu?

Ne bih rekao da sam bio rastrgan, ali sam ostao sin Crkve. To znači da

unutar Crkve radim ono što mi Crkva nalaže i preporučuje. Izbjegavam sve ono što mi ne savjetuje. Uz to, tu je bio mjesni biskup koji za mene ima svu nadležnost! Naravno, nije nepogrešiv, ali moramo raditi ono što on kaže. Nisam se puno prepirao s mons. Brincardom niti ga previše pitao za obrazloženje njegova stava, samo znam da je on bio nadležan za međugorski predmet i da je bio protiv. U Rimu je isti predmet proučavao kardinal Ratzinger, te s njim i kardinal Bertone, ali ne znam što su oni razlučili i zaključili. Zatim je uslijedilo imenovanje biskupa Hosera kao nešto sasvim drukčije, jer je ovdje stigao kako bi pomogao u razlučivanju i nesumnjivo rješenju sukoba koji postoji između biskupa i franjevaca. U to vrijeme čuo sam da je veliki broj kršćana i svećenika koji su se vraćali iz Međugorja bio jako dirnut, posebice zbog ispovijedi. Bio sam sretan zbog njih. Mnogi mladi također su mi govorili: „Ne usudujem se to reći, ali zapravo sam svoj poziv pronašao u Međugorju!“ Pa zašto se ne usudiš to reći kad se radi o daru koji si tamo primio!? Naravno da mi to uvijek možeš povjeriti! Neki su svoj poziv pronašli u šetnji šumom, s prijateljima ili s bakom, a ti si ga primio u Međugorju! Ne vidim zašto bi to skrivao! U vezi s tim nisam imao predrasuda. Najedanput sam saznao da je papa Franjo otprilike rekao: „Ne izjašnjavam se o ukazanjima jer još treba raditi na njihovu razlučivanju, ali potičem ljude na odlazak u Međugorje!“ Pomislio sam: „Gle, pa to je uistinu jedinstveno!“ Meni se u međuvremenu događalo puno toga, tako da nisam bio sasvim u tijeku onoga što se ovdje zbivalo. Nakon toga otišao sam u Svetu zemlju prilično dugo. Tako se dogodilo da sam ovdje došao dakle tek sada, sa skupinom ljudi iz Lyona.

■ Jeste li imali priliku razgovarati s mons. Hoserom?

O, da! Mons. Hosera poznajem jako dugo jer je bio u Papinskim misijskim djelima, čija se neka vrsta sjedišta nalazi u Lyonu, gdje sam ga i susretao. Zajedničko nam je i to što mi se osobno jako sviđa Poljska, a on je Poljak koji savršeno govori francuski. Uz to je i liječnik koji skrbi o svim pitanjima života sa skupinom liječnika iz Lyona. Čim sam predvidio svoj dolazak ovdje, kontaktirao

Mnogi mladi također su mi govorili: „Ne usudujem se to reći, ali zapravo sam svoj poziv pronašao u Međugorju!“ Pa zašto se ne usudiš to reći kad se radi o daru koji si tamo primio!? Naravno da mi to uvijek možeš povjeriti! Neki su svoj poziv pronašli u šetnji šumom, s prijateljima ili s bakom, a ti si ga primio u Međugorju! Ne vidim zašto bi to skrivao! U vezi s tim nisam imao predrasuda.

sam ga i rekao mi je: „Samo dodite, bit ćemo vrlo sretni!“ Njegove su mi riječi bile poticaj za dolazak! Pozvao me kod sebe, što je jako lijepo.

■ Jeste li imali prilike s njim razgovarati o zbivanjima u Međugorju?

Ne mnogo. Razgovarali smo malo o ovdašnjoj situaciji u autu kad smo stigli. Sada nakon što nas je Papa potaknuo na dolazak, mogao sam doći.

■ A kako je došlo do zamisli da slavite misu posljednjeg dana, za sve nas, bolne 2020.?

Ne znam, vjerojatno slučajnost koja se za nas kršćane zove Providnost! Trebali smo stići 28. prosinca, no stigli smo 30., što nije čudno, jer smo imali puno problema sa zrakoplovom zbog nevremena. Budući da smo stigli tog 30., ostao nam je samo posljednji dan stare godine. Povratni zrakoplov bio je zakazan za 1., pa se planirani boravak od punih 3-4 dana smanjio na 36 sati, ali to je tako. Ne možemo upravljati zbivanjima. Vozili smo se s biskupom Hoserom iz Sarajeva, pa smo imali malo vremena za razgovor. Predložio mi je da predvodim misu 31. prosinca navečer budući da, kako je rekao, „nije kardinal nazočan svaki dan kada se slavi misa za ulazak u novu godinu“, što sam rado prihvatio!

■ Koja ste mjesta u ovom kratkom vremenu uspjeli vidjeti u Međugorju?

Jutros smo se popeli na Križevac, do križa koji je postavljen na obljetnicu Isusove smrti 1934., što je prekrasan uspon s lijepim križ-

nim putem. Bio je to uistinu snažan trenutak. Zatim smo nakon ručka sa zajednicom Blaženstava otišli do mjesta ukazanja, što mi je bilo jako važno. A budući da sam već dugo vrlo blizak Cenacolu zato smo zajedno osnovali Cenacolo u Lyonu, otišao sam u njihovu kuću u Međugorju koja je predivna! Zacijelo je jedna od najvećih! Žele da sutra ujutro s njima slavim misu. Prvi put kad sam čuo za međugorska ukazanja bio sam svećenik u Val-de-Marneu od '85. – '90., i pitao sam se: „Ali što je to?“ Otprilike u isto vrijeme počele su kružiti audiokasete sestre Emmanuel koje sam slušao. Bio sam jako sretan kad sam je tamo vidio.

■ **Što znate o Međugorju? Kakav je vaš dojam o ovome mjestu s ob-**

u Fatimi traju od 13. svibnja do 13. listopada, a ovdje pak skoro 40 godina!

■ **Da, ali u Francuskoj imamo nevjerovatno i izvanredno mjesto Le Laus i najduža ukazanja na svijetu koja su trajala pune 54 godine tijekom kojih je vidjelica Benoite Rancurel gledala Djevicu Mariju i cijelo Nebo!**

Sada ste me zatekli jer sam prošle godine u kolovožu bio u Notre Dame du Laus gdje sam proveo tjedan dana i bio sam zadivljen tim svetištem, a uopće nisam obraćao pažnju na činjenicu da se Blažena Djeвица tamo ukazivala više od 50 godina! Blažena Djeвица radi ono što želi!

■ **Uz to, rektor Lausa, otac Ludovic Frère, posjetio je Međugorje. U početku je jako dvojio, a kada je izdano odobrenje, došao je s radošću. On koji toliko dobro poznaje svoje svetište rekao mi je kako je bio dirnut kad je uočio sličnost poruka koje je primila Benoite s ovdašnjim porukama. Postoji istinska duhovna veza i u porukama između dva svetišta!**

jednostavnim jezikom. Oni su jednostavni ljudi. Primjerice, govorio sam o Pontmainu: radilo se o četvero djece koja izlaze iz škole jedne večeri u siječnju. I Ile-Bouchard je divan! Ono što također začuđuje jest to da 1947. u Francuskoj izbija velika socijalna pomutnja u kojoj su skoro komunisti preuzeli vlast, a Gospa se ukazuje djeci u Ile-Bouchardu, nakon čega se stanje smirilo. U Pontmainu će 1871. također rat koji razara Francusku odmah prestati u danima poslije ukazanja i svi vojnici iz sela o kojima tjednima nitko nije imao vijesti vratit će se kućama živi i zdravi! No ovdje u Međugorju rat tek dolazi! Odnosno, ukazanja su započela 1981., a nakon toga bio je rat i najviše su me dirnule upravo priče koje sam čuo iz Međugorja. To je bilo u vrijeme dok

put došao u Francusku 1980. Molio je litanije svih iznimnih svetaca koji su se pojavili u Francuskoj i koji su bili dar za cijeli svijet. Istina je da je to bilo prilično neobično, ali rekao je: „Ne znam shvaćate li kakve darove dajete cijelom svijetu! Koliku snagu i žar!“ Istina je da je to nešto što na određeni način, u vrlo sekulariziranoj Francuskoj koja je bila vrlo nasilna i nakon revolucija koje su završile kao teror, ipak nije baš slavno! Zemlja koja poštuje sve religije, ali koja ih, iako kaže da ih poštuje, na neki način ponekad ozbiljno progoni, a opet iz koje proizlazi svetost! To je ono što je jako lijepo! Ja sam u svojoj službi, koja navršava više od 40 godina, zaista vidio kako nastaju nevjerovatna zvanja, vidio sam ljude koji traže krštenje iako stižu s drugih strana zemaljske kugle. A tu su i sveti koji žive izuzetno gorljivo kršćanski život, što je prilično dirljivo i utisnuto u temelje.

■ **Gdje se trenutno nalazite, nakon povlačenja s dužnosti nadbiskupa?**

Trenutno živim s Malim sestrama siromašnih u Saint-Pernu, što je svjetska zajednica koja je rođena iz genija jedne žene koja je jednostavno vidjela nekoga tko je umro potpuno sam i u velikoj bijedi i rekla sebi da je to nepodnošljivo. Stoga je počela brinuti o vrlo siromašnim ljudima, bolesnima i starima da bi potom počela pozivati druge ljude da to čine, uključujući žene koje su joj se pridružile. Na koncu su osnovale vjersku zajednicu i silno ih je proganjao jedan svećenik, što je bilo prilično žalosno. Više ni ne znamo točno tko je on bio, nikomu nije ni važno, jer se ne moramo prisjećati grijeha. Jeanne Jugan proglašena je svetom. A kad sam tamo u Saint-Pernu, svako jutro molim svoju molitvu u kripti njihove crkve u blizini grobnice Jeanne Jugan i kažem si da je još uvijek nevjerovatna žena s velikom duhovnom snagom! To je kongregacija koja besplatno radi zapanjujući posao, čiji je jedini cilj omogućiti ljudima da napreduju u starosti, koja je teško razdoblje, tako da žive i umiru sretno, zato što imaju mirnu starost, obogaćenu mnogim nakanama.

■ **Dakle, osjećate da Vas ove žene nadahnjuju, Vas, koji ste svećenik već 40 godina?**

MONS. HOSERA POZNAJEM JAKO DUGO JER JE BIO U PAPINSKIM MISIJSKIM DJELIMA, ČIJA SE NEKA VRSTA SJEĐIŠTA NALAZI U LYONU, GDJE SAM GA I SUSRETAO. ZAJEDNIČKO NAM JE I TO ŠTO MI SE OSOBNO JAKO SVIĐA POLJSKA, A ON JE POLJAK KOJI SAVRŠENO GOVORI FRANCUSKI. UZ TO JE I LIJEČNIK KOJI SKRBI O SVIM PITANJIMA ŽIVOTA SA SKUPINOM LIJEČNIKA IZ LYONA. ČIM SAM PREDVIDIO SVOJ DOLAZAK OVDJE, KONTAKTIRAO SAM GA I REKAO MI JE: „SAMO DOBITE, BIT ČEMO VRLO SRETNI!“ NJEGOVE SU MI RIJEČI BILE POTICAJ ZA DOLAZAK! POZVAO ME KOD SEBE, ŠTO JE JAKO LIJEPO.

To su sve isti primjeri velikodušnosti, dobročinstva, milosti koji su nevjerovatni! Ali istina je da u Francuskoj postoji i vrlo velika misionarska dinamika.

■ **Dirnula me je Vaša predanost progonjenim kršćanima na Bliskom istoku, posebice u Iraku, i čula sam kako kažete: „Molit ću Očenaš na kaldejskome svaki dan“ i molili ste pred nama. Čitala sam da je Papa planirao otići u Irak, hoćete li mu se pridružiti?**

Ne ću se nametati. Odnosno, ako me pozove, idem, ali ako ne, ne ću. Uostalom, odlazim tamo malo kad poželim jer sam jako dobar prijatelj s patrijarhom. Često se čujemo telefonskim putem. Prošlo je dosta vremena otkad mi je rekao: „Ovo moramo apsolutno dobiti od Pape“, pa sam puno puta o tome razgovarao s Papom koji mi je odgovorio: „Znate, ne želim sada ići u Irak, jer će oni zbog toga pokrenuti sve sigurnosne mjere, a za to vrijeme ekstremisti Daesha mogli bi ubiti cijelo kršćansko selo!“ Sada Daesh nema više ista sredstva, oslabljen je, pa je manji rizik i zato Papa pristaje ići, što već dugo želi! Ja sam prvi put tamo išao u ljeto 2014. Molio sam za odobrenje, obavijestio predsjednika Biskupske konferencije i kardinala državnog tajnika i obojica su me silno ohrabрили. Bili su jako sretni zbog zamisli da se to područe posjeti! U Lyonu je bilo puno ljudi koji su me pokušali zaustaviti, govoreći mi da budem oprezan, da je previše opasno. Nisam slušao njihovo mišljenje, otišao sam i to je to! Po povratku sam shvatio da su ljudi sjajni jer su se uistinu uključili; gradili smo zgrade, centre za skrb, crkve i škole.

■ **Je li to povezano samo s Irakom ili ste uspjeli ići dalje u Siriju, Libanon i druge zemlje Bliskog istoka?**

Lionska biskupija je više od 30 godina pobratimljena s biskupijom Antelias u Libanonu. U svakom slučaju, nastavljamo djelovati u Libanonu, kao i u Burkinu Faso. Cilj je pažljivo pobratimiti svaku župu sa župom Lionske biskupije, svaku katoličku školu s jednom školom Lionske biskupije radi uzajamne razmjene i pomoći. Potičemo mlade ljude i vodimo ih na hodočašće u Lourdes ili pošaljemo skupinu iz Lyona sa sredstvima da tamo pomogne u popravci

neke škole i slično. Ove su zemlje strahovito razorene ratom. Libanon je u jako lošoj situaciji. Ne znam što im predstavlja pomoć koju dobivaju od Lionske biskupije jer je neznatna u odnosu na njihove potrebe, ali u svakom slučaju postoji pravo prijateljstvo. Osobno prijateljstvo između biskupa i svećenika!

■ **Govoreći o prijateljstvu, upoznala sam puno ljudi koji gaje veliku naklonost prema Vama i bila sam vrlo dirnuta kad sam pročitala da ste bili bliski s kardinalom Bergogliom prije no što je izabran za Papu. Kako ste se upoznali?**

Kao što znate, on je poseban čovjek! Kad sam imenovan za kardinala, pozdravljali smo se na konzistorijima, ništa više. Potom sam mu govorio da nikada nisam bio u Buenos Airesu i da bi me zanimala suradnja. Tada bi me pitao što uopće radim u Lyonu, a ja sam mu odgovarao da ne radim ništa posebno, na što smo se šalili. Jednog mi je dana rekao: „Ja na ulicama Buenos Airesa potičem ljude da krste svoju djecu, jer je to najbolji poklon koji im mogu dati!“ Odgovorio sam mu da je to sjajno, na što je on dodao da bih i ja to isto trebao činiti po ulicama Lyona. Rekao sam mu da sumnjam da je na ulicama Lyona to moguće, jer ne vlada posve isto ozračje! Uz to, kad sam tek postao kardinal, a on je 15-ak godina stariji od mene, držao sam izlaganje o liturgijskoj obuci sjemeništaraca pred puno tada malo poznatih kardinala, poput kardinala Ratzingera, Bergoglia i Betonea. Marljivo sam na tome radio i svi su me ponešto pitali i komentirali u ugodnom vatikanskom ozračju. Kad je odzvonilo za stanku, Bergoglio mi je prišao i rekao: „Ah Barbarin, novi biskup Lyona! Rekli su mi da ovaj ima vjere! Izgleda da je točno!“ Ovo vam govorim da bih vam predložio kako s njim nema odnosa utisnuta u uobičajene obrasce. On je vrlo, vrlo poseban čovjek, drukčiji od drugih.

■ **A na kojem jeziku razgovarate?**

Govorimo na španjolskome. To su vrlo izravni odnosi, vrlo je lako s njim razgovarati. Pošaljemo mu e-poruku, on mi odgovori ili ne odgovori u slučaju da, pretpostavljam, ima puno posla. Ali puno je puta odgovorio, čak i ako je vezano uz sporedne stvari. Želi biti na usluzi, iz dobročinstva ili

zirom na to da ste bili u nekoliko priznatih mjesta ukazanja kao što je Kibeho i Lourdes? Što Međugorje može značiti za svijet danas?

O porukama znam tek ono što sam ponekad čitao, da Gospa govori da trebamo moliti, ispovijedati se i ljubiti Isusa. Na koncu, to je ono što pokušavamo činiti iako nikad nismo na željenoj razini. No neobično je to što se radi o šestero mladih sa zapanjujućom količinom ponekad svakodnevnih ukazanja, vrlo učestalih i u točno određeno vrijeme. Stoga ne znam što mogu značiti tisuće ukazanja i to je prilično iznenađujuće, ako znamo da je ukazanje u Pontmainu, primjerice u siječnju 1871. trajalo jedva jedan sat tijekom kojeg Blažena Djeвица izgovara jednu rečenicu. U Lourdesu ih je nešto više,

Puno vam hvala jer sam sljedeće godine pozvan 15. kolovoza za kraj marijanske godine u njihovu biskupiju, pa ću na to obratiti više pozornosti! Žalosno je priznati, ali bio sam nekoliko puta u Notre Dame du Laus, a nisam pročitao nijednu knjigu o Benoite. Tamo sam vodio duhovno povlačenje. Vidio sam da je to prekrasno svetište, bio sam sretan što sam tamo u toj ulozi, i kao hodočasnik, ali nisam obraćao pažnju na sadržaj poruka. Zapravo, često na mjesta hodočašća rado odlazimo. Odmalena sam išao u Lourdes i Fatimu. Kad sam bio dijete, živio sam u Maroku i nekoliko smo puta putujući u Francusku prolazili kroz Fatimu. A onda, kad sam bio kapelan u gradovima u kojima je bilo puno Portugalaca, odlazio sam u Fatimu s Portugalcima i Francuzima, i tamo sam se opet vratio na stogodišnjicu sa sjemeništarima Lionske biskupije. Zapravo nisam baš pažljiv prema sadržaju poruke, imam dojam da je ukazanje više dar. Možda sam samo lijen, no prekrasan je to dar koji nam Gospa daje time što nas posjeti i što se određeno mjesto doživljava kao mjesto milosti. Potrudila se doći u našu kuću. Tamo je razgovarala s djecom i vidimo da govori

su bombe padale posvuda i strane su vojske bile angažirane u ovom dijelu Jugoslavije nakon što se raspala, a u Međugorju nije bilo ratnih zbivanja.

■ **Bili ste primat Galije u Francuskoj koja je bila zemlja u kojoj se događalo najviše ukazanja, posjeta s Neba. Što mislite što je duhovna misija Francuske kao „starije kćeri Crkve“ kako je rekao Ivan Pavao II.?**

Ivan Pavao II. je tim riječima naglasio poslanje Francuske, ali to je vrlo star izraz koji, mislim, postoji još od Henrika VI. Mislim da Francusku danas predstavljaju sami Francuzi. Postoji dobra poruka koja dolazi od nevjerovatnog broja francuskih svetaca, a koja dodiruje svijet. To me dirnulo kada je Ivan Pavao II. prvi

za velike odluke. Primjerice, kad smo išli u Irak, željeli smo proslaviti Bezgrješno Marijino začeće, koje se u Lyonu proslavlja kao veliki blagdan. Jedne godine 8. prosinca padao je u ponedjeljak, i stoga smo se okupili u subotu i nedjelju 6. i 7. u Arbilu u Iraku sa svim kršćanskim izbjeglicama iz Mosula. Poručio sam mu da mora poći s nama. Rekao mi je da sam lud. Na to sam mu rekao da mora napraviti audiovizualnu poruku, koju je i snimio na talijanskome i koju smo titlovali na arapski. Kada smo po ulicama Arbila išli u povorci sa svijećama, kao u Lyonu, sa svim kršćanskim izbjeglicama, na kraju su stajala dva ogromna

Foto: Anđelko Čermak

O porukama znam tek ono što sam ponekad čitao, da Gospa govori da trebamo moliti, ispovijedati se i ljubiti Isusa. Na koncu, to je ono što pokušavamo činiti iako nikad nismo na željenoj razini.

zaslona na kojima smo vidjeli kako im se Papa obraća. Bili su oduševljeni! Papa je vrlo pažljiv, i za male i za velike stvari. Jednom je dječaka koji je bio vrlo teško napadnut na ulicama Lyona primio s njegovom majkom. Za svoj 70. rođendan pitao sam ga bi li pristao primiti moju obitelj, na što mi je odgovorio: „O, pa to je lijepo! Svaki put kad dođu kardinali, njih dvije trećine upozna me sa svojom starom majkom, ali cijelu obitelj još nikad nisam vidio!“ Dakle, sva su moja braća i sestre, nećaci i nećakinje naravno bili prilično sretni! Proveo je s nama

skoro sat vremena, bilo je uistinu lijepo.

■ Danas svijet prolazi kroz vrlo kaotičnu i tešku globalnu krizu. I sami ste pretrpjeli izuzetno teške stvari. Kako se osjećate kao čovjek nakon 2020., svećenik koji vidi što se događa, jer ste dosad imali priliku putovati, upoznati mnogo ljudi?

Ne volim praviti bilance stanja. Nije baš kršćanski izraživati izvješća. Samo je jedan sudac koji gleda na moj život, koji ga poznaje i razumije, koji će ga suditi: to je dobri Gospodin. „I opet će doći u slavi suditi žive i mrtve.“ Ono što znam je ono što danas moram učiniti. Ono zbog čega žalim je ono što ne radim, ali bih to trebao učiniti. Primjerice, što? Moliti, voljeti druge i služiti im. Danas više nisam nadbiskup Lyona. Ja sam kardinal kojem treba malo vremena. Bratskom dobrotom nadbiskupa Rennesa služim u biskupiji Rennes u glavnoj kući Malih sestara siromašnih koje su kao dobre žene istinsko čudo. Ispovijedam ih, svaki dan slavim misu za sestre, trudim se biti na raspolaganju i zaista im se divim, ali istovremeno sam im na usluzi! Moram ih podučavati, propovijedati im i sve ostalo. Također sam profesor u sjemeništu u Rennesu. Zamolili su me da držim predavanja koja nikada nisam držao onima koji su na kraju školovanja, tako da moram uistinu raditi na svom tečaju ekleziologije. No uvijek smo sretni zbog onoga što radimo.

■ Kako ste se osjećali kad ste napustili Lyon budući da ste bili toliko vezani uz njega i njegove žitelje?

Bilo je to iskušenje. Našao sam se u prvom Blaženstvu. Gospodin kaže: „Blago siromasima duhom.“ U svome duhovnom životu morate se osjećati posve siromašno. U svećenstvu mi se preko noći oduzelo sve ono što je bilo moje poslanje. Otišao sam, a da mi više ništa nije ostalo. A što ću dobiti? Ono što će mi se dati. Darovana su mi prekrasna blaga: male sestre siromaha, zatim sjemeništarci iz Rennesa. Radi njih se umaram. Istina je da je malo frustrirajuće i teško živjeti. To sam već proživio kad sam otišao živjeti na Madagaskar, gdje sam 1994. poslan u jednu župu. Imao sam puno duhovnih smjernica, puno ljudi koji su dolazili na ispovijed,

puno hodočašća koja sam organizirao. A onda preko noći, ništa, budući da sam stigao u zajednicu u kojoj nisam ništa razumio. Morao sam se početi pripremati za predavanja koja sam izradio na francuskome, a nisam bio siguran da će me shvatiti. Tada sam se jako umorio od učenja jezika, ali kad vam se dogodi izvanredno bogat život, a sljedeći dan ništa, nije tako lako živjeti s tim. To je prilično uznemirujuće. No, još uvijek postoje prednosti, a to je pitanje jeste li doista vezani uz Isusa ili ne. Kad ste svećenik, dali ste svoj život Gospodinu, on mu pripada za usluge Njegova Kraljevstva i Njegove Crkve. Tu vidite je li vaša vjera istinita. Događa se da ovih dana, tamo sa sestrama koje su štoviše vrlo pažljive ako je sve u redu, ne samo da više nemam nijednu službu koju sam imao prije, već još uvijek nemam ni mjesto! Nije bilo slobodno tamo gdje sam trebao ići, tako da nemam na raspolaganju ni svoje knjige, datoteke ili bilo što drugo. Nije loše jer je to uistinu konkretno iskustvo siromaštva. Tako vidim je li mi srce siromašno ili ne.

■ Možemo li mi kojima je žao što ste proveli samo kratko vrijeme u Međugorju reći da ćete nam opet doći na duže vrijeme, nakon što kriza s Covidom završi?

Ukaže li se prilika, rado ću se vratiti! Primjerice, sada pružam usluge koje prije nisam mogao ponuditi, kao što je vođenje karmelićanskog povlačenja u Lavalu. Ja sam svećenik biskupije Crêteil smještene u predgrađu Pariza i rečeno mi je da mogu voditi duhovne vježbe za svećenike. Stoga sljedeći mjesec idem u jednu opatiju i susret ću se s braćom od prije 25 godina! One najmlađe ne poznajem, ima dosta i onih koji su umrli, ali vrlo sam sretan što ću se susresti s onima koje znam! Što ću im dati? Pa evanđelje kakvo je u mom srcu! Ne brinem se previše, ali istina je da me poziv obradovao. Ja sam svećenik biskupije Crêteil, njoj pripadam i volim je! Nikad ne zaboravljaš početke svoga svećenstva. Stoga me pomisao da provedem tjedan dana s njima jako raduje!

■ Već smo sretni što ćemo opet razgovarati s Vama o stvarima koje će se u međuvremenu dogoditi!

Amen!

*Priredila i prevela:
Davorka Jurčević-Čerkez*

200. dan molitvene priprave za 40. obljetnicu Gospinih ukazanja

Teška su vremena. Dolaze još teža. Gospa nam u svojim porukama govori kako čuje naše vapaje i uvijek iznova nas poziva na molitvu. Sve ono što nas čeka moći ćemo proći samo ako smo čvrsto povezani u molitvi jedni s drugima i po Mariji s Isusom.

Glavna poruka prošle, 39. obljetnice Gospinih ukazanja ostala je čežnja za molitvom. Tako se spontano jedna grupa vjernika okolnih župa i župe Međugorje organizirala i od 26. lipnja 2020. započela novu „devetnicu“, zapravo molitvenu pripravu za 40. obljetnicu Gospinih ukazanja koja će trajati 365 dana. Grupa „Gospa Majka moja“ svako jutro u 5 sati na Brdu ukazanja započinje svoju molitvu radosnih, žalosnih i slavnih otajstava na Gospine nakane, a „Gospina grupa mladih“ moli svaku večer u 21 sat.

U ponedjeljak 11. siječnja 2021. oni najuporniji ispeli su svoj 200. odlazak Majci i svjedoče o tome kolika je velika milost prvine dana predati Mariji u zahvalnoj molitvi.

U svakoj grupi postoji jezgra vjernika koji nisu nedostajali skoro niti jedan dan molitve i koji su uistinu ovu pripravu shvatili vrlo odgovorno, kao zavjet. Ali isto tako svjesni su da nije svakome dana ista snaga ili mogućnosti, tako da potiču sve one koji su možda započeli pa stali ili sad ne misle nastaviti jer imaju osjećaj da su ionako falili, da se ne opterećuju s time – jer svaki odlazak je jedna posebna milost za sebe. Također postoje i „vanjski članovi“ grupe – vjernici koji su se za vrijeme svog hodočašća ili boravka u Međugorju pridružili ovim molitvama i sada nakon povratka kućama duhovno se sjedinjuju s moliteljima na Brdu ukazanja.

Kao plod ove molitve i žrtve ostaje jedna posebna duhovna snaga koja zrači iz svake ove osobe, tako opipljiva duhovnim očima. Nažalost mi ljudi smo sve više zatvoreni za duhovne stvarnosti, ali zato sile zla dobro prepoznaju duhovno svjetlo i snagu i baš tamo napadaju brojnim kušnjama.

Neka to bude i poticaj za sve nas – molitvom se pripremati i molitvom pomagati Gospi da se ostvari Božji naum spasenja svijeta preko Njezinih ukazanja u Međugorju.

Svjedočanstva

Ljubo Jovanović:

Postali smo duhovna obitelj

Molitva na Brdu ukazanja došla je nekako spontano, reklo bi se slučajno, ali kad vratim film unatrag vidim da ipak nije bilo slučajno i da je bio Gospin poziv. Svjedočio sam mnogim milosnim događajima. Evo nekih: Kad sam se pridružio moliteljima, bilo nas je malo, ali iz dana u dan sve ih je više pristizalo. Malo sam ih poznavao. Dogodilo se nešto lijepo i čudno. To su bili samo susreti i pogledi i ponekad pokoja riječ, međutim nastala je takva povezanost u Duhu i ljubav između nas da bismo se odmah zabrinuli ako bi netko koji dan izostao. Ako nekog nema duže vremena na molitvi, nakon ponovnog susreta slijedio bi topao zagrljaj. Postali smo jedna duhovna obitelj.

Osobno sam doživio jednu izvanrednu emociju prilikom molitve. Iz čista mira u srcu mi se pojavila velika ljubav prema krunici i Svetom pismu. To je trajalo nekoliko trenutaka i sve se vratilo u normalu, ali je ostalo zapečaćeno u srcu. Slijedeće moje iskustvo kroz molitvu krunice je dobivena

jasnoća stanja srca. Svašta tu ima šta treba očistiti, mislio sam da sam dobar, međutim nisam.

Slijedeće što sam uočio je nešto što me podsjetilo na početke ukazanja, a to je ona ljubav, žar i entuzijazam koji se očito vidi kod braće i sestara koji idu na Brdo svako jutro. Gospa zove na molitvu i pokoru. Ovdje je oboje prisutno jer nije se baš lako rano i bez razlike na vremenske prilike ustati, doći i moliti.

Anita Lovrić:

Svi smo mi dio Njezina plana

Na molitvu na Brdu kad mogu, dođem, osjećajući Majčin poziv. Kad ne mogu doći, nastojim biti kod kuće sjedinjena s njima u molitvi. To je za mene vrijeme darovano i tako dragocjeno. Molitva na uranku na Brdu ukazanja – sjedinjenje sa živom Crkvom. Zahvalnost Gospi. Jednostavnost. Mir. Majčina prisutnost.

Lijepo je izručiti joj sve i moliti za Njezine nakane i planove jer svi smo mi dio Njezina plana. Ovo vrijeme mi je bilo osobito darovano za osobno obraćenje i razmatranje Gospinih poruka. Usklađivanje života s Božjom voljom. U toj jutarnjoj molitvi kao da uđemo u oazu s Majkom gdje sve molitve i svaki uzdah ide izravno u Božje srce. Beskrajno sam zahvalna za tu milost dragom Bogu i Gospi.

Mjesečna molitva članova Društva vodiča

U utorak 26. siječnja 2021. članovi Društva vodiča za hodočasnike u župi Međugorje imali su zajedničku mjesečnu molitvu krunice na Brdu ukazanja s početkom u 14 sati. Molitvu krunice predvodio je fra Marinko Šakota, međugorski župnik. U mislima i u molitvi nosili su sve hodočasnike koji bi rado željeli doći na ovo mjesto mira i molitve, ali su zbog pandemije spriječeni.

Molitva kod Plavog križa

U utorak, 2. veljače 2021. kao i svakog drugog dana u mjesecu, u 8.15 sati ujutro, dvadesetak župljana, hodočasnika i vjernika iz okolnih župa, okupilo se u molitvi kod PLAVOG KRIŽA u znak zahvalnosti za sve milosti koje je Gospa izmolila cijelome svijetu od svoga Sina u ovih 40 godina ukazanja.

Radosna, žalosna, slavna i otajstva svjetla Gospine krunice molila su se za sve 'one koji još nisu upoznali ljubav Božju'.

Statistike za siječanj 2021.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 20 000
Broj svećenika koncelebriranih: 569 (18 dnevno)

Tema i datumi duhovnih obnova u Međugorju za 2021. godinu

Duhovna i molitvena klima Međugorja, mogućnost molitve u zatvorenim prostorima (crkva, kapelica) te otvorenim, u prirodi (Podbrdo, Križevac), postojanje dvorane za susrete te smještajni kapaciteti doprinose da je u Međugorju doista ugodno i plodonosno održavanje različitih seminara, susreta i duhovnih obnova.

Puno hodočasnika i duhovnika svjedoči kako se ovdje kao nigdje drugdje na svijetu srca ljudi čudesno otvaraju Božjoj milosti. Stoga ne čudi što je i župa prepoznala organiziranje duhovnih obnova kao jedan važan apostolat u širenju Gospinih poruka i omogućavanju ljudima da kroz različite programe i sadržaje još dublje i odlučnije porade na svom obraćenju i krenu putem svetosti.

Uz stalne duhovne obnove koje organizira samo župni ured ili župni ured u suradnji s nekim vanjskim organizatorom, tu su i brojne duhovne obnove koje organiziraju različite molitvene grupe ili udruge koje su privatnog karaktera uz korištenje crkvenih prostora.

TEMA DUHOVNIH OBNOVA

Unatrag par godina i sve duhovne obnove koje se organiziraju u župi dobile su zajedničku temu. Tako nova izabrana tema svih duhovnih obnova koje su najavljene u

Međugorju za 2021. godinu nosi naziv „Koje dobro moram činiti?“ (Mt 19,16).

DATUMI DUHOVNIH OBNOVA

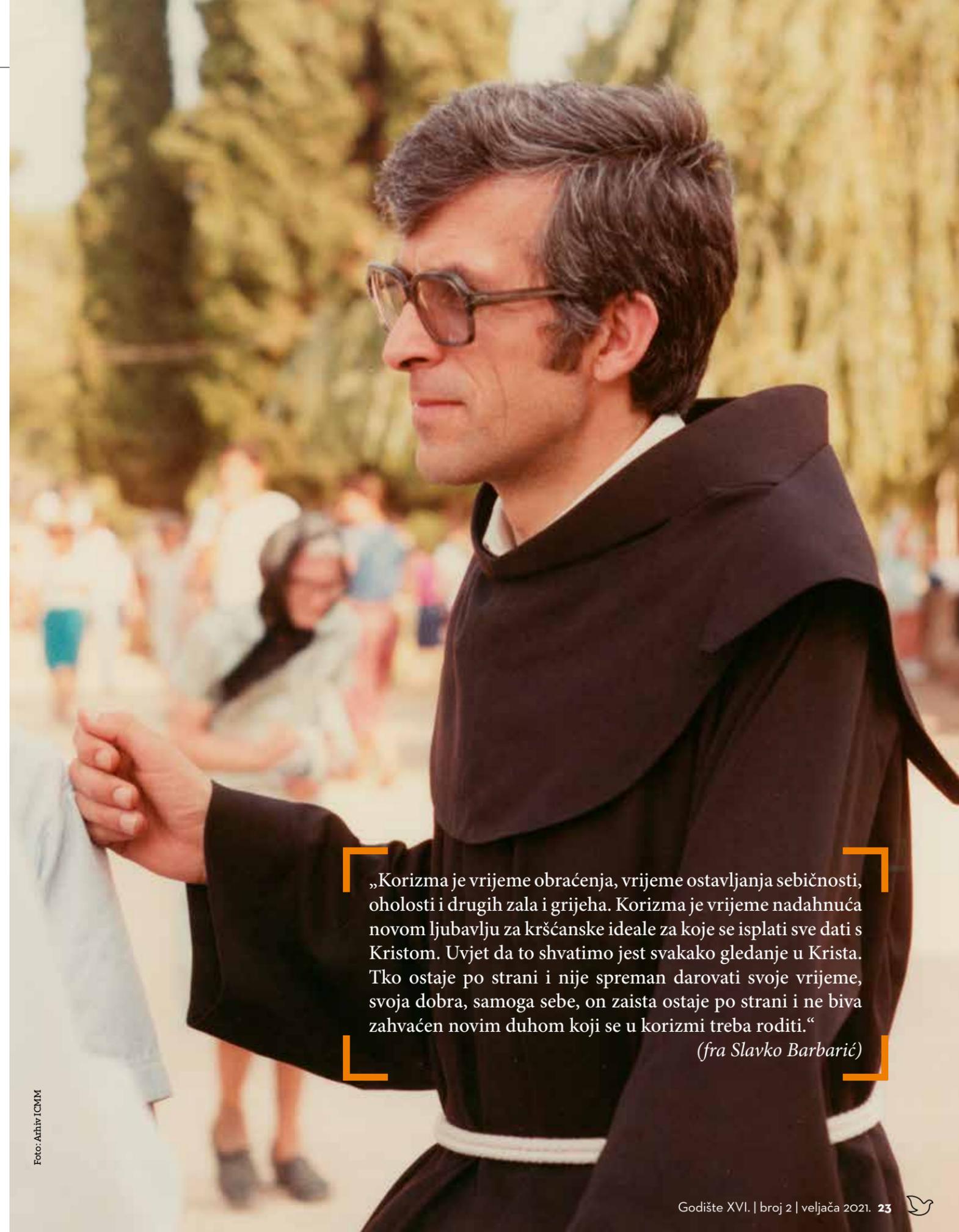
27. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA ORGANIZATORE HODOČAŠĆA, VODITELJE CENTARA MIRA I MEĐUGORSKIH MOLITVENIH I KARITATIVNIH SKUPINA. Ova duhovna obnova planirana je od 14. do 18. ožujka 2021. godine.

8. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA ŽIVOT održat će se u Međugorju od 5. do 8. svibnja 2021. Ovo je duhovna obnova s Majkom života za liječnike i medicinsko osoblje, branitelje života, molitva za one koji su izgubili dijete, koji su ranjeni pobačajem, spontanom pobačajem, za supružnike koji žele djecu, za pro-life aktiviste, za žrtve obiteljskog nasilja, samohrane roditelje, trudnice...

25. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA SVEĆENIKE održat će se u Međugorju od 5. do 10. srpnja 2021.

MLADIFEST je od 1. do 6. kolovoza i on se neprekidno održava već više od tri desetljeća.

21. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA BRAČNE parove je od 3. do 6. studenoga 2021. godine.

„Korizma je vrijeme obraćenja, vrijeme ostavljanja sebičnosti, oholosti i drugih zala i grijeha. Korizma je vrijeme nadahnuća novom ljubavlju za kršćanske ideale za koje se isplati sve dati s Kristom. Uvjet da to shvatimo jest svakako gledanje u Krista. Tko ostaje po strani i nije spreman darovati svoje vrijeme, svoja dobra, samoga sebe, on zaista ostaje po strani i ne biva zahvaćen novim duhom koji se u korizmi treba roditi.“

(fra Slavko Barbarić)

ONLINE KONGRES O MEĐUGORJU

MEĐUGORJE – MODEL NOVE EVANGELIZACIJE ZA SVIJET

Povodom obilježavanja 40 godina Međugorja 1981.-2021. međugorski Informativni centar za njemačko govorno područje organizirao je online kongres na temu „Međugorje – model nove evangelizacije za svijet“.

Program je započeo u subotu 30. siječnja od 13.45 pa do večernjih sati. Nakon prijenosa večernjeg molitvenog programa iz crkve sv. Jakova u Međugorju uslijedilo je klanjanje, a zatim predavanje fra Marinka Šakota i svjedočanstvo Ivana Dragičevića. Organizatori su ostali zapanjeni nakon što se pokazalo da je taj prvi dan program slijedilo više od 4 milijuna ljudi diljem svijeta samo preko IP adresa, ne računajući televizije i radija. Program je nastavljen u nedjelju 31. siječnja od 13.25 sati i trajao je do 20.25 sati. Večernju svetu misu prve večeri predslavio je fra Marinko Šakota, a druge večeri provincijal fra Miljenko Šteko.

Program se dakle odvijao u Njemačkoj i u Međugorju. Dio dnevnog programa, odnosno svjedočanstva, intervjui, nagovori i glazba izvodili su se u svetištu Marienfried u Njemačkoj, a večernji molitveni program prenosio se iz župne crkve sv. Jakova u Međugorju.

Informativni centar Mir Međugorje bio je suorganizator prijenosa emisija Kongresa. Cjelokupni program kongresa mogao se pratiti u medijima na petnaest svjetskih jezika (hrvatski, njemački, engleski, francuski, španjolski, talijanski, poljski, ruski, slovenski, portugalski, slovački, mađarski, korejski, kineski (mandarinski), arapski).

Na ovom kongresu, između ostalih govorio je i apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Henryk Hoser, a ono što je tom prilikom rekao možete pročitati u nastavku:

Foto: Arhiv ICMV

PREDAVANJE MONS. HENRYKA HOSERA
Često me pitaju zašto sam na Festivalu mladih rekao da je Međugorje neka vrsta modela nove evangelizacije i zašto uopće nova evangelizacija. To je odgovor Crkve na situaciju u svijetu, napose na situaciju u zemljama koje su tolike godine, kroz tolika stoljeća bile kršćanske, i u kojima se događa masovna dekristijanizacija, tihi otpad od vjere, i zato je potrebna nova evangelizacija Europe, Sjeverne Amerike i atlantske civilizacije.

Ta nova evangelizacija trebala bi staviti naglasak na sve one elemente koje smo izgubili gubeći vjeru, napose na neposredan, živ, produktivan odnos s Bogom koji je naš Stvoritelj i naš Spasitelj. Izgubili smo i osjećaj ili sposobnost za ono što je sveto, što je posvećeno Bogu, uključujući i ljudski život koji je za nas svet. Taj izgubljeni osjećaj za sveto je izazov za novi naraštaj, za novu evangelizaciju

Izgubili smo molitvu, onu molitvu koja je neposredni kontakt s našim Bogom kojega prepoznajemo kao

našega Oca, kojega prepoznajemo kao ljubav, kao milosrđe. Sve te elemente nalazimo u onome što činimo u Međugorju. Međugorje je mjesto ispovijedanja, obraćenja, preusmjerenja vodoravnosti našega života u okomitost.

Često i rado uspoređujem novu evangelizaciju s Kristovim križem koji se sastoji od dviju greda. Okomita greda duža je od one vodoravne, a vodoravna greda pričvršćena je na onu okomitu. To znači da naši međuljudski odnosi neposredno ovise o Bogu, nosi ih naš odnos s Bogom, i mi u svakoj osobi nalazimo Božju sliku. Svaka je osoba u Božjim očima sveta.

Što nam Međugorje nudi? Nudi nam, rekao bih, klasične stvari, napose razne oblike molitve: osobnu molitvu, zajedničku molitvu, tišinu koja je jako važna kako bismo ponovno pronašli tišinu u svojem životu. Nudi nam razne oblike zajedničke molitve: križni put, klanjanje pred Presvetim, čašćenje križa, ali i marijansku pobožnost. Ovdje razvijamo pobožnost

prema Mariji, Kraljici Mira, i to je specifično za Međugorje.

VOJ SAM ŽIVOT POSVETIO BLAŽENOJ DJEVICI MARIJI

Što mogu reći o ulozi Majke Božje u mom životu? Mogu reći da me prati od djetinjstva. Odrastao sam, naravno, u katoličkoj obitelji, ali i u marijanskoj pobožnosti. Kao dijete u blizini Varšave u Poljskoj odlazio sam u crkvu koja je posvećena Mariji, zatim sam bio ministrant i u jednoj kapelici pratio svibanjske marijanske pobožnosti i molitvu krunice u listopadu. Sve su to elementi marijanske pobožnosti koju sam živio u djetinjstvu. Već u novicijatu kod Palotinaca svoj sam život posvetio Blaženoj Djevici Mariji po Duhu Svetomu prema marijanskoj svecu, velikom marijanskom pobožniku Grignonu de Montfortu. Gdje god sam bio, služio sam Mariji, kako u Kibehu gdje sam bio svjedok ukazanjima Blažene Djevice Marije, tako i ovdje u Međugorju gdje sam

opet u službi Blažene Djevice Marije koju nosim u svojem srcu.

SLIČNOSTI IZMEĐU KIBEHA I MEĐUGORJA

Pitate me vidim li sličnosti između ukazanja u Kibehu i pretpostavljenim ukazanjima u Međugorju. Kad govorim o Međugorju, uvijek govorim u kondicionalu jer Sveta Stolica još nije službeno priznala ta ukazanja. Kad mi netko kaže što je navodno rekla Blažena Djevica Marija, ako je to u skladu s našom vjerom i našom klasičnom pobožnošću prema Blaženoj Djevici Mariji kako ju definira Crkva, mogu reći da postoje jasne sličnosti između tih dvaju događaja. Prva ukazanja u Kibehu dogodila su se iste godine kao i Međugorje. Međugorje je počelo u lipnju, a Kibehe u listopadu-studenom 1981.

I jedno i drugo mjesto možemo vidjeti u istoj perspektivi. U Kibehu Blažena Djevica Marija je vjernicima, svijetu koji je dolazio na to mjesto ukazanja, unaprijed ukazala na perspektivu genocida koji se dogodio više od deset godina poslije. To je bilo rano upozorenje, veliki poziv na obraćenje. Blažena Djevica Marija predstavila se kao „Majka Riječi, Majka Božje Riječi“. Time ukazuje na Isusa Krista koji je Božja Riječ. Ona nas je privlačila, pozivala da molimo upravo koristeći Božju riječ koja nam je darovana u Evanđelju.

U Kibehu dakle imamo taj element koji ukazuje na budućnost, a u Međugorju imamo isti fenomen da je Blažena Djevica Marija navodno unaprijed govorila o nedostatku mira, što smo iskusili u tom strašnom ratu na Balkanu gdje su se svi borili protiv svih. A ovdje se predstavila kao Kraljica Mira.

Kraljica Mira je stari naziv Blažene Djevice Marije, nije ništa novo. Taj naziv unio je u Lauretanske litanije papa Benedikt XV. tijekom prvoga svjetskog rata koji zovu i velikim ratom. To je bilo 1917. godine kad su se dogodila i ukazanja u Fatimi i tu vidimo direktnu poveznicu koja polazi od Fatime i vodi do tih dvaju događaja u Kibehu i Međugorju. To su ukazanja apokaliptičke vrste.

Blažena Djevica Marija poziva nas na obraćenje, na temeljni izbor između Boga ili onoga što mu je suprotno, što je protivno Bogu, dakle snaga tame. Mislim da se taj poziv odnosi na pučanstvo cijeloga svijeta, na sve koji žive na ovoj zemlji. To nije poziv samo za katolike jer se vječno spasenje odnosi na sve nas. Svi smo pozvani graditi mir na ovoj zemlji kako bismo na njoj mogli nastaviti živjeti.

Papa Franjo jako naglašava božanski karakter ovoga svijeta koji je Božje stvorenje, a Bog je dobar i pravedan, ljubav i milosrđe. Prva enciklika pape Franje „Laudato si“ napisana je u duhu svetoga Franje, a ova enciklika „Fratelli tutti“, ova posljednja, kaže da svi imamo istoga Oca koji je na Nebesima.

SPASENJE SVIJETA IDE PREKO PATNJE

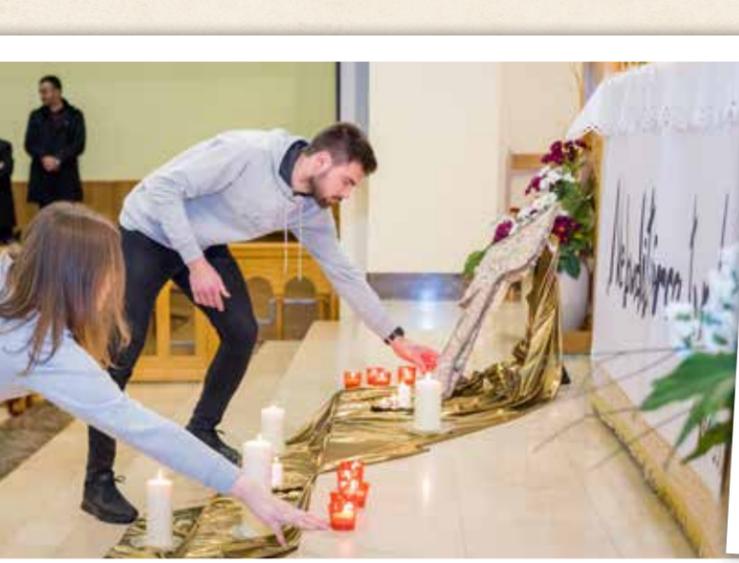
Blažena Djevica Marija poziva nas da prihvatimo sve što dolazi od Boga i što nam se čini gorko. Pozvani smo slijediti put Isusa Krista koji je na sebe uzeo našu patnju. Spasenje svijeta ide preko patnje. Sveti Pavao kaže da moramo u svom tijelu dopunjavati što nedostaje mukama Kristovim (Kološanima 1,24) i ostati vjerni Gospodinu u svemu što je gorko i što nas skupo košta, kad smo suočeni sa stvarima koje ne razumijemo, s fizičkim, psihičkim i duhovnim trpljenjem. Sve to trebamo prihvatiti u istoj perspektivi kao i trpljenje Isusa Krista i zajedno s njim nositi svoj križ.

Foto: Arhiv ICMV

Foto: Arhiv ICMV

Frama Međugorje

„Ne budite srca tvrda!“ (Ps 95,8)

Za framaše međugorske FRAME nedjelja 31. siječnja 2021. bio je vrlo važan dan. Na večernjoj svetoj misi u 18 sati stotinjak mladih iz župe Međugorje obećalo je da će „svoju mladost posvetiti Kristu, živjeti Njegovo evanđelje u bratstvu Franjevačke mladeži“. Tema večeri bila je „Ne budite srca tvrda!“ (Ps 95,8).

Foto: Arhiv ICMM

MOLITVENA PRIPREMA

Kao i svake godine, uoči obreda „primanja“ i „obećanja“, framaši su odradili duhovnu pripremu. O svojoj molitvi na Podbrdu ovako su napisali: „Nakon kišnih i tmurnih dana,

napokon nas obasja sunce. Savršen dan za odlazak u prirodu. Po uzoru na našeg serafskog oca svetog Franju, koji se često povlačio na brda, tražeći mir i Božju blizinu. Nekada se penjao sam, a nekada sa svojom braćom. Mi smo odlučili popeti se na Podbrdo, zajednički moleći kronicu. Dolaskom pred Gospin kip, osjetili smo se da-

leko od svega. Daleko od svih briga, buke i brzine života. Osjetili smo mir. Sv Franjo je volio prirodu i mir. Za njega je mir bio način života, poslanje. On je želio da svi osjete mir koji je on osjećao. Franjo je svjestan

da se može dati samo ono što se ima, pa tako i mir. Stoga i veli svojoj braći: „Kao što mir naviještate ustima, tako ga još više imajte u svojim srcima.“ Za sv. Franju La Verna je imala posebno značenje. Mjesto na visini, mjesto koje je bliže Nebu.

Tako i za nas danas ima Podbrdo. Mjesto molitve, prirode i susreta s Bogom. Mjesto gdje možemo u tišini otvoriti i omekšati svoja srca i pripremiti ih za obred kojem ćemo pristupiti.

OBREDI PRIMANJA I OBEĆANJA

Ovogodišnji obred Primanja i obećanja bio je svečaniji nego dosadašnjih godina. Svetu misu je slavio provincijal Hercegovачke franjevačke

provincije fra Miljenko Šteko. Evo par rečenica ohrabrenja koje nam je uputio:

„Zato nas sve pozivam da, po primjeru sv. Franje, osvijestimo sebi i držimo stalno na umu velebnost događanja svake svete euharistije, taj veličanstveni i nis čim usporedivi nebesko-zemaljski prizor, da mislima pažljivo pratimo što se tu događa, a srcem se unosimo u to događanje i u njemu umom, srcem i dušom sudjelujemo.“

Ohrabrio je nas mlade framaše i framašice da snagu crpimo iz svete mise, da ostanemo vjerni svojim obećanjima. Uz svetog Franju pred nas je za uzora stavio i blaženog Carla Acutisa: „Svi se mi rađamo kao originali, ali mnogi umiru kao fotokopije“ – kaže ovaj blaženi gimnazijalac. Jasno je da su fotokopije oni koji se ne hrane Kristovom hranom nego najgorim otpacima svijeta. U postupku za proglašenje Carla blaženim stručnjaci su temeljito pretražili njegovo računalo. Ustanovili su da je na internetu posjećivao samo religiozne teme.

Tako nastaju sveci. Na taj nas put Gospodin sve poziva.

Neka blaženi Carlo Acutis bude i nama uzor i zagovornik da se, kako to Pavao preklinje u drugome misnom čitanju (usp. 1Kor 7, 32-35), bavimo svetim stvarima, da postanemo i ostanemo Kristovi originali.“

Područni duhovni asistent FRAME fra Marin Karačić je predvodio obred, a zbor Frame Hercegovine svojim pjevanjem ga je uveličao. Nakon blagoslova i zajedničkog fotografiranja svi su se framaši zaputili u Žutu dvoranu gdje su ostatak večeri proveli uz dobru glazbu, veselu atmosferu i ukusnu zakusku.

MIRTA MILETIĆ

NE POSTOJI ŠKOLA KOJA NAS SPREMA ZA ŽIVOT U BRAKU. U brak jednostavno donosimo navike i modele naših roditelja i pokušavamo nekako „ploviti“ vodama bračnog života. S više ili manje uspjeha. Obično u brak donosimo sve što smo „upili“ gledajući naše roditelje. Konstruktivne ili nekonstruktivne načine rješavanja problema, modele suočavanja s krizama, način komuniciranja. Ono malo pripreme koju nam nude zaručnički tečajevi tek su sitnica svega

kreću na dugačak i odgovoran, ali i lijep put. Često im kažemo kako je za naučiti voziti auto potrebno gotovo četrdesetak sati, a oni se na brak spremaju pet sati. Početak braka je obilježen idealiziranjem i vlastitim idealnim slikama o supružniku i budućnosti. Sjetite se početka svog bračnog života! Zaokupljeni smo sobom, vlastitim idejama kako će izgledati brak, život s bračnim drugom. Te ideje nam se čine dobre, ali su ipak većinom usmjerene

djece, česte svađe i neslaganja. Život u braku nam je donio i probleme i teškoće u odgoju djece, razilaženja u nekim odlukama vezanima uz njihov odgoj. Mogu reći da smo u jednom trenutku osjetili vlastito dno. Otkrili smo sebičnost, ranjivost i uvrjedljivost. Prošli kroz periode hladnoće i šutnje, periode ogorčenosti jedan na drugoga. Suočavali smo se i sa zahtjevnošću katoličkog nauka o spolnosti. Otkrivali što je to otvorenost životu. Ponekad se i žalili koliko je

Bog nije napustio čovjeka grješnika. Patnje koje proizlaze iz grijeha, 'muke rađanja' i rad 'u znoju lica svoga' (Post 3,19), predstavljaju također lijek koji ublažuje štete grijeha. Nakon pada, ženidba pomaže da čovjek nadvlada povlačenje u sebe, sebičnost, traženje vlastitog užitka, te potiče otvaranje drugomu, uzajamno pomaganje i sebedarje. (KKC 1609)
Bračni život je mjesto gdje se rađaju budući sveci. Moguće je u braku postići svetost. Strpljivo i ponizno. Smisao naših brakova nisu djeca, nego Nebo. Supružnici jedan drugome pomažu doći u Nebo. Taj proces posvećivanja je spor i dugotrajan. No muž i žena u bračnom zajedništvu nisu sami. Krist prilazi kršćanskim supružima, ostaje s njima i daje im snage da se nakon padova ponovno dižu, nose svoje križeve i opraštaju jedan drugome. To je ljepota sakramenta kojeg imamo i koji nam daje jakost i snagu u naslje-

Bračni život je mjesto gdje se rađaju budući sveci. Moguće je u braku postići svetost. Strpljivo i ponizno. Smisao naših brakova nisu djeca, nego Nebo. Supružnici jedan drugome pomažu doći u Nebo. Taj proces posvećivanja je spor i dugotrajan. No muž i žena u bračnom zajedništvu nisu sami. Krist prilazi kršćanskim supružima, ostaje s njima i daje im snage da se nakon padova ponovno dižu, nose svoje križeve i opraštaju jedan drugome. To je ljepota sakramenta kojeg imamo i koji nam daje jakost i snagu u nasljedovanju Krista.

što nas čeka u bračnom zajedništvu, a za prve godine bračnog života ne postoje nikakvi programi. Kroz vrijeme zaručništva parovi niti ne znaju o kojim bi temama razgovarali i što je važno za njihov zajednički život. Tek u braku se počinju susretati s teškoćama i brojnim pitanjima. Iskustva s brojnih zaručničkih tečajeva koje smo održali u našoj nadbiskupiji govore nam da su zaručnici i te kako zainteresirani za teme o kojima govorimo. Prepoznaju se u mnogim situacijama, shvate da su različiti, da

na sebe i vlastitu sebičnost. Dvoje tek trebaju postati jedno tijelo! Tek se trebaju međusobno „uzbrusiti“ kako bi i disali kao jedno! Naš je brak započeo ozbiljnom i lijepom pripremom, veličanstvenom svetom misom i bračnim putovanjem u Rim. Imali smo veliku želju živjeti svetost u braku, sanjali o djeci, razmišljali o njihovim imenima. Kasnije su nam godine donijele međusobno upoznavanje s vlastitim granicama i manama. Borbu s uplitanjem obitelji u naš brak, odgoj

to sve skupa zahtjevno i teško. S odmakom od dvadesetak godina ipak sa zahvalnošću gledamo na put koji smo prevalili. Naučili smo puno o sebi, shvatili da je ljubav odluka i davanje, a ne trenutni osjećaj. Prestali smo gledati u mane i odustali od želje mijenjati drugoga. Naučili smo cijeniti dar života. Prihvatili da ne upravljamo vlastitim životima i da smo na zemlji samo prolaznici. Iskusili smo da je brak lijek za našu sebičnost. To nam potvrđuje i Katekizam Katoličke Crkve koji naglašava: *U svom milosrđu*

dovanju Krista. Zbog toga se kršćanski brakovi razlikuju od bilo kojeg drugog oblika zajedništva muškarca i žene. Bog stoji između muža i žene. Treba toga biti neprestano svjestan! Godina je svetog Josipa, zaručnika Bogorodice i zemaljskog oca našeg Gospodina. Gospodin vodi svoju Crkvu po papama i vjerujem da s razlogom papa Franjo ovu godinu posvećuje svetom Josipu. Kažu za njega kako je „svetac nemogućeg“. Nisu li događaji i vremena u kojima živimo pomalo nesvakidašnji? Ne traže li zaista zagovor moćnog sveca? Sveti Josip je divan uzor poniznog života u braku. Ništa od onoga što je on planirao za svoj život nije se ostvarilo. Bog je promijenio njegove planove, a sveti Josip je sve s pouzdanjem prihvatio. Iskoristite ovu milosnu godinu za dublje upoznavanje i nasljedovanje svetog Josipa. Otkrijte koliko je dragocjeno prijateljstvo s njim.

Napokon! – mogli bismo uzviknuti kad dočita-mo zbirku ovih dokumenata koji su široj javnosti u ovome obliku i ovako cjelovito bili nedostupni a sabrani su ovdje na jednom mjestu. Dakle, napokon – audiat et altera pars! Neka se čuje i druga strana. Napokon se član dviju biskupskih komisija dr. fra Ivan Dugandžić, onodobno učitelj novaka na Humcu, a neko vrijeme i provincijski definator, pa potom od 1985. i duhovni pomoćnik u Međugorju, osmjelio izići u javnost s nama nepoznatim dokumentima. Kako je autor već u osmom desetljeću, zakoračio je u 78. godinu života, te kako je više od polovice članova prvih dviju Komisija u kojima je sudjelovao već s onu stranu, u vječnosti, zacijelo je htio otkriti (re-velare) i objaviti dio svoje pismohrane koji se tiče upravo međugorskoga fenomena te ponuditi čitateljima na prosudbu. (dr. fra Tomislav Pervan)

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

„GLE, U DLANOVE SAM
TE SVOJE UREZAO“ (1Z 49,16)

KREŠIMIR
MILETIĆ

PAPA IVAN PAVAO II. U SVOJOJ JE ENCIKLICI EVANGELIUM VITAE IZ 1995. GODINE, UZ OSTALO, PREDLOŽIO I GODIŠNJE OBILJEŽAVANJE DANA ŽIVOTA. U pojedinim državama ovaj se dan obilježava na različite nadnevke. U Hrvatskoj se obilježava od 1996. godine, kada je Hrvatska biskupska konferencija za obilježavanje Dana života odredila **prvu nedjelju u veljači**. Ove godine obilježava se 26. put za redom, a time se želi osvijestiti i potaknuti na zaštitu, poštovanje i njegu svakog života od začeća do prirodne smrti.

U brojnim crkvama diljem Hrvatske ovaj dan slavi se misama i posebnim molitvama. Njime Crkva naglasak stavlja na dostojanstvo ljudske osobe i odgovornost koju svatko ima prema vlastitom i prema tuđem životu. Svaki ljudski život je dar te se svaka osoba treba cijeniti i poštovati onakva kakva jest. Dan života prigo-

da je za razmišljanje koliko cijenimo vlastiti i tuđi život te kako da što bolje i kvalitetnije živimo.

Zaista, brige vremenite i užurbani tempo naše svakidašnjice mogu nam prikriti ovaj najveličanstveniji dar koji smo primili – dar života! Taj nezasluženi dar primili smo po našim roditeljima koji su u rekli svoje najvažnije DA, DA novom životu, DA novom ljudskom biću o kojem nisu ništa znali. Ono je skriveno u majčinom tijelu polako raslo i razvijalo se, oslušujući majčino srce. To smo bili i ti i ja, dragi prijatelju. I već u ovoj prvoj istini vezanoj uz početak našeg života otkriva se jedna predivna stvarnost – Bog Stvoritelj, izvor i darivatelj života već je tada o nama znao sve. I ne samo da je znao, već ono najvažnije – silno nas je ljubio i ljubi, želio nas je, čeznuo za nama! „Gle u dlanove sam te svoje urezao, da te ne zaboravim, ti si moj.“ (1Z 49,16)

Svaki je ljudski život svet, jedinstven, neponovljiv. I baš svaki je željen od Gospodina. Čak i u situacijama kada roditelji zdvajaju oko rođenja djeteta ili odbacuju život nerođenog djeteta – Bog silno želi i ljubi to dijete. I to je prva i temeljna istina o nama samima. Nas prije svega određuje ta ljubav našeg Stvoritelja, Nebeskog Oca kojeg Isus zove 'Abba – Oče!'. Na Dan života, ali i svakog dana našeg života Njemu prvome upućujemo zahvalu. Prigoda je ovo i za iskreni ispit savjesti. Ali možda onaj drugačiji, kroz ovu važnu prizmu ljubavi. Čime to ja ranjavam Tvoju ljubav Oče? Tebe koji si me silno želio, čeznuo za mnom, koji me toliko silno ljubiš i želiš?

Iz ovakve perspektive lakše je uočiti kakav je naš odnos prema Gospodinu. Koliko vremena mu darujemo? Kakva je moja molitva? Sjetimo se kako reagiramo prema ljudima koji nam nešto daruju. Kako znamo biti

kreativni, zauzeti, otvoreni, spremni za svaki susret s onima koje zavolimo. Potrudimo se da stvorimo takav odnos s Gospodinom koji zaslužuje toliko neizmjereno više! Ta On je izvor svih predivnih darova koje primamo! On nam je, što nadilazi svaki pokušaj opisanja riječima veličine tog dara – darovao i vječni život s Njime! Bog nas sanja, čezne za svakim od nas!

Svaki je ljudski život svet, jedinstven, neponovljiv. I baš svaki je željen od Gospodina. Čak i u situacijama kada roditelji zdvajaju oko rođenja djeteta ili odbacuju život nerođenog djeteta – Bog silno želi i ljubi to dijete. I to je prva i temeljna istina o nama samima. Nas prije svega određuje ta ljubav našeg Stvoritelja, Nebeskog Oca kojeg Isus zove 'Abba – Oče!'

Trenutak je to i da zahvalimo našim zemaljskim roditeljima po kojima smo primili ovaj predivan dar života. Oni su rekli svoje „da!“ Kroz njih smo upoznali ovaj svijet oko nas, primali ljubav, pažnju, sigurnost, odgoj. Baš njima je Gospodin povjerio naš život! Stoga je ovaj dan prigoda i da promislimo o našem odnosu prema njima i – ako su još živi – učinimo sve što je potrebno da osjete našu zahvalnost i ljubav, poštovanje, brigu i pomoć. Prigoda je ovo i da u obitelji otvorimo naše obiteljske foto-albume i zajedno s djecom se prisjetimo naših predaka. I oni su rekli svoje „da“ životu i danas niti nas ne bi bilo da nisu bili otvoreni za život. Prilika je to da se podsjetimo različitih zgoda iz naše obiteljske prošlosti.

Na kraju, Dan života nas poziva da promišljamo i o vremenu u kojem živimo. O svim onim ugrozama pred kojima se nalaze obitelji i čovjek kao takav. O potrebi zaštite nerođenih i svakog ljudskog života. O potrebi aktivnog angažmana u zaštiti temeljnog ljudskog prava – prava na život! Svi ovi ljudi koje se zalažu za zaštitu nerođenih suradnici su Gospodinovi. Jer duboko u svom srcu razumiju koliko je važan i vrijedan baš svaki ljudski život u Božjim očima. Prigoda je to da provjerimo i naše osobne stavove prema ljudima koji nas okružuju. Ako postoji netko tko mi je težak, kome nisam oprostio ili s kojim imam nešto neriješeno – hajde da pokušam, koliko je do mene, napraviti korake da se to promijeni. Mogu li u svjetlu ovih činjenica, da Gospodin neizmjereno ljubi i tu osobu i mene, da je trpio i umro na križu za oboje – odlučiti oprostiti? Vjerujem da Gospodinu ništa ne bi bilo ugodnije i ljepše negoli da se izmirimo s onima u kojima smo u bilo kakvoj zavadi.

Kako vidimo, Dan života pruža mnoge mogućnosti za istinsku radost. Od prisjećanja ljepote i veličine dara života, ponovnog otkrivanja koliko nas naš Otac ljubi, zahvale našim roditeljima, pa sve do slavljenja dara života u svima koji nas okružuju. Budimo radosni! Posvješćujmo si često ove predivne činjenice. Bog te je želio. Bog te neizmjereno ljubi. Bog ti se raduje. On te sanja. Čezne za time da budeš zauvijek s njime u vječnosti. I da, taj dar vječnog života je nešto što možda nikada ne ću moći opisati svojim riječima. No ono što mogu, mogu donositi odluke. Odluke koje će pomoći Gospodinu da me oblikuje, mijenja moje srce, vodi putem svetosti kako bih jednom, kad umrem, nastavio živjeti s njime u potpunom zajedništvu u vječnosti. To je ono što možemo i trebamo. Neka nam Dan života bude poticaj za takve odluke ljubavi!

Knjigu u Gospinoj školi mogli bismo s dobrim razlozima nazvati udžbenikom međugorske duhovnosti. Autor je osobno prošao u školi Kraljice Mira tu školu, živeći Gospine poruke i učeći od onih koji su tu školu prošli prije njega, posebno od pok. fra Slavka Barbarića kojega često i citira.

Duboko sam uvjeren da će svaki dobronamjerna čitatelj koji u ruke uzme ovu knjigu doživjeti pravu opijenost Gospinom duhovnošću koja je plod njezine škole koje se ne treba bojati, već odvažno u nju stupiti. Knjiga je pisana jednostavno i praktično da doista može poslužiti kao udžbenik u toj školi, ali i kao primjerice vrlo prikladno gradivo za duhovne vježbe ili osobno duhovno štivo. U svakom slučaju ona predstavlja pravo osvježenje i obogaćenje literature koja se bavi međugorskom duhovnošću. (fra Ivan Dugandžić)

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Korizma

Iako je prošlo dvadeset godina od smrti fra Slavka Barbarića, on je i danas aktualan. Zbog toga smo ovim priložima zamislili započeti ciklus „razgovora“ s njim. Postavljajući mu pitanja o određenim temama, želimo kroz sljedeće vremensko razdoblje od godine dana oslušivati njegova razmišljanja. Nadamo se da ćemo u postavljenim pitanjima prepoznati svoja pitanja, a u odgovorima pronaći sebe te zajedno s fra Slavkom lakše koračati na putu vjere, nade i ljubavi.

FRA MARINKO
ŠAKOTA

GM: Korizma je pred nama. Vrijeme je to kada se vjernici pripremaju za Uskrs. Koji je smisao te četrdesetodnevne pripreme?

SB: „Smisao je korizmenog vremena uvijek isti – u postu i molitvi te razmišljanju muke i smrti Isusove očistiti i osloboditi naše duše od svega što nam smeta da se približimo Isusu i s njime uđemo u novi život, život uskrsnuća i uskrsnoga mira.“

GM: Koga i što kršćani u korizmi trebaju imati pred očima?

SB: „Korizma je vrijeme kad pred kršćanskim očima neprestano stoji Krist, koji svoj život daje, križ nosi, umire na križu. Sve je to postalo veliki dokaz njegove ljubavi. To nazivamo i njegovom žrtvom za nas. Njegova ljubav, koja se dokazuje i žrtvom, svakako je nadahnuće onima koji vjeruju u njega i koji ga ljube.“

GM: Što se u korizmi nipošto ne bi smjelo propustiti? Što je njezina srž?

SB: „Vrijeme je to kad se sjećamo Kristove ljubavi s kojom trpi za nas. Prilika je da shvatimo kako trpljenje po sebi nije donijelo ni zaslužilo spasenje, nego ljubav kojom je Krist podnio svoju muku i svoj križ. Kao

KORIZMA JE VRIJEME KAD PRED KRŠĆANSKIM OČIMA NEPRESTANO STOJI KRIST, KOJI SVOJ ŽIVOT DAJE, KRIŽ NOSI, UMIRE NA KRIŽU. SVE JE TO POSTALO VELIKI DOKAZ NJEGOVE LJUBAVI. TO NAZIVAMO I NJEGOVOM ŽRTVOM ZA NAS. NJEGOVA LJUBAV, KOJA SE DOKAZUJE I ŽRTVOM, SVAKAKO JE NADAHNUĆE ONIMA KOJI VJERUJU U NJEGA I KOJI GA LJUBE.

što djela pomoći drugima postaju djelima milosrđa, tek kad se čine radosno, ponizno, s ljubavlju i iz ljubavi, tako i pitanje križa postaje otkupiteljskom patnjom kad se križ nosi s ljubavlju. Kristova opomena jeruzalemskim ženama da ne plaču nad njim nego nad sobom i svojim sinovima, kojima je potrebno obraćenje, odgovor je nama svima. Mi ne slavimo korizmu niti se sjećamo muke Kristove da bismo oplakivali ono što je on pretrpio, nego da obnovimo svoju ljubav prema njemu. Slavimo korizmu da dobijemo novi poticaj za rast u ljubavi, kako bismo mogli svoje križeve i svoje muke nositi s ljubavlju. Jer, bez ljubavi one ne će imati onu vrijednost koju trebaju imati. A to bi bio pravi gubitak.“

GM: Korizma je vrijeme intenzivnog hoda na putu za Isusom. Koje su karakteristike toga puta?

SB: „Korizma je put s Kristom koji posti i moli, trpi i nosi križ, prašta uvrjede i ostaje u miru, umire i uskrsuje i pozdravlja: Mir bio s tobom, ne plači, ne boj se!“

GM: Korizmeni put vodi uskrsnuću. Kako bismo stigli na cilj, što na tom putu trebamo činiti?

SB: „Pozvani smo da prihvatimo put spasenja. A to znači osloboditi se za hod, počiti na put i ostati u hodu. Iskustvo je mnogih jasno: Ne mogu se pokrenuti, ovisni su, volja je oslabila ili potpuno slomljena, ostali su ležati pokraj puta u drogi, alkoholu, igrama na sreću, nemoralnom ponašanju. Put znači ustati, počiti, osloboditi korak, umoran tražiti odmora, zamazan od puta tražiti čišćenje, žedan tražiti vodu, gladan tražiti hranu i tako ostati na putu spasenja... Svaki dan ponovno i ustajati i padati, i žednjati i piti, i biti gladan i nasititi se. To je put do uspjeha, do uskrsnuća.“

GM: Što je u korizmi novo i kako se to novo postiže?

SB: „Korizma je vrijeme obraćenja, vrijeme ostavljanja sebičnosti, oholosti i drugih zala i grijeha. Korizma je vrijeme nadahnuća novom ljubavlju za kršćanske ideale za koje se isplati sve dati s Kristom. Uvjet da to shvatimo jest svakako gledanje u Krista. Tko ostaje po strani i nije spreman darovati svoje vrijeme, svoja dobra, samoga sebe, on zaista ostaje po strani i ne biva zahvaćen novim duhom koji se u Korizmi treba roditi.“

GM: Na što smjeraju obraćenje i muka u korizmi?

SB: „Korizma je vrijeme obnove, vrijeme obraćenja i vraćanja, vrijeme buđenja iz smrtonosnoga sna, a uvijek na novi život i za novi život po ljubavi. Vrijeme korizme počinje zimi, a završava proljećem. Počinje mukom, a završava uskrsnućem.“

GM: Božja ljubav je poput rijeke koja želi dotaći svako ljudsko srce. Koja je uloga korizme u tome?

SB: „Ljubav treba poteći, srce se treba otvoriti svjetlu i prihvatiti put spasenja. Naša konkretna zadaća u ovo korizmeno vrijeme stoga i nije ništa drugo nego omogućiti dotok božanske ljubavi i mira i svjetla u naša srca i naše duše, dopustiti božanskom životu da nas pokrene iz zimskog mrtvila na novi proljetni život.“

GM: Što se događa u prirodi slika je duhovnog života. Vremenski gledano korizma se proteže od zime do proljeća. Kako se može iskusiti duhovno proljeće?

SB: „Tko ljubi, taj se obraća, a to znači živi korizmu, oslobađa se zla i svake tame, i počinje živjeti i pripremati se za procvat i nove plodove, upravo kao što se u ovo vrijeme priroda oslobađa zimskog mrtvila i bezbojnosti i polako, ali sigurno odijeva u neizmerno bogatstvo oblika života i boja.“

GM: Korizma je milosno vrijeme kada se čovjek čisti i raste. Od čega se svatko treba čistiti i u čemu može rasti?

SB: „Vrijeme je korizmenog čišćenja od zla i grijeha, zlih navika te vrijeme rasta u ljubavi, dobroti, milosrđu, praštanju, istini i pravdom.“

GM: Korizma nas želi voditi u dubine duhovnog života. Što trebamo činiti kako ne bismo ostali na površini?

SB: „Mnogo je kršćana vjernika sudjelovalo u karnevalskim povorkama i tako su se rastavljali od mesa (karneval dolazi od riječi: Meso, dovidenja!), a pravo je pitanje koliko ih se onda odlučilo na post i molitvu, odricanje i rast u krjeposti. Takvo ponašanje dovest će mnoge kršćane na potpunu površinu, gdje će ostati samo ime, a onda će i to odbaciti.“

Post je u najširem značenju odricanje od suvišnih stvari. Ne odnosi se na osnovne stvari i potrebe koje pripadaju čovjekovoj strukturi i pravilnom funkcioniranju duševnih i tjelesnih sposobnosti; njih se čovjek niti može niti smije odreći jer bi time ugrozio sebe i zgriješio protiv ljubavi prema sebi, što je njegova osnovna dužnost i istodobno kriterij ljubavi prema bližnjemu. Iz toga okvira čovjek ne smije nikad izaći. Post i potreba da se posti polazi od činjenice da je upravo višak nekih stvari ponekad veći problem negoli nedostatak potrebnih stvari. U tome je slučaju potreba i praksa posta pravi i nezamjenjiv lijek.

fra Ljudevit Rupčić

Ova knjiga puna je dokaza za opravdanost posta, ona je i molitva da se oživi praksa posta i u Crkvi i u cijelome svijetu. Inače će čovjek biti nesposoban održati sebe i svijet u potrebnome redu i skladu.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

PSIHO-PEDAGOŠKI ELEMENTI U FRA SLAVKOVIM DJELIMA (IV.)

SMISAO ŽIVOTA I PATNJE IZ PERSPEKTIVE PSIHOLOGIJE I LOGOTERAPIJE

Foto: Arhiv ICMM

RIJEČ PRIJE

Odmah ćemo ustvrditi da fra Slavko kao katolički teolog i pastoralni psihoterapeut pronicu u smisao života i patnje kroz suobličenja s Kristovim križem i sudjelovanjem u spasonom otkupljenju iz ljubavi. Posebno su patnji i boli posvećene njegove knjige: „Put križa“, „Biseri ranjena srca“¹ i druge... Čitajući ih ili bolje reći – moleći iz njih – odmah vidimo da križ i Golgota imaju posve jasnu poruku: za koga se mnogo trpi, onoga se i mnogo ljubi. Na križu je umro Krist, za naše grijeha i naše spasenje. I poziva nas: „Ako tko hoće ići za mnom, neka se odreće samoga sebe, neka uzme svoj križ i ide za mnom!“ (Lk 9,27).

Patnja i trpljenje neizbježan su i sastavni dio života, ljudske egzistencije i stalno su čovjeku za petama. Usprkos obilju i slobodi suvremeni čovjek nije sretan i nalazi se u stanju egzistencijalne frustracije u kojem prevladavaju osjećaji besmislenosti i nutarnje praznine sve do dosade. Čezne za smislom svojeg života, ali ne uspijeva, a pokazatelji su brojni problemi današnjeg čovjeka, poput depresije, suicidalnosti, anksioznosti, raznih oblika ovisnosti, agresija, razrušenih obitelji... Čovjek današnjice smisao života traži u svijetu obilja i materijalističko-potrošačko-hedonističkom mentalitetu opijen posjedovanjem i egoizmom.

Pitanje smisla života i patnje nije mogao ni fra Slavko zaobići, „pronaskom smisla sve se doživljava drukčije: i zdravlje i bolest, i bogatstvo i siromaštvo, i mladost i starost. Ako se izgubi smisao, onda sve postaje muka“.² Dalje, u predgovoru svoje knjige „Put križa“ piše: „Tekstovi SP-a te Gospine pouke i kratka razmišljanja žele ti pomoći da uđeš u tajnu trpljenja i stekneš sigurnost kako u trpljenju nisi sam“.³ A Gospa porukom 20. veljače 1986. obraća se: „Draga djeco! Druga poruka korizmenih dana jest da obnovite molitvu pred križem. Dragi djeco, dajem vam po-

- 1 Fra S. BARBARIĆ, *Biseri ranjena srca*, Informativni centar „Mir“ Međugorje, Međugorje 2009.; Fra S. BARBARIĆ, *Put križa*, Informativni centar „Mir“ Međugorje, Međugorje 2018.
- 2 Fra M. ŠAKOTA, *Živjeti srcem*, Međugorje 2005. str. 158. i 161.
- 3 Fra S. BARBARIĆ, *Put križa*, Informativni centar „Mir“ Međugorje, Međugorje 2018. str. 5.

DON MIRKO BARBARIĆ

sebne milosti, a Isus posebne darove s križa. Uzmite ih i proživljavajte! Razmišljajte Isusovu muku i u životu se sjedinite s Isusom“. Fra Slavko je potaknut i nadahnut ovom i drugim porukama Kraljice Mira moli pod križem nakon 14. postaje: „Klanjamo se Tvome križu, jer on je znak Tvoje ljubavi. (...) u ime svih ovisnika koji nemaju vjere, ja gledam Tvoj križ i molim da ih ozdraviš u duši i tijelu, da ih oslobodiš i dadneš im ljubav prema životu. Neka nas sve Tvoj križ neprestano poziva i ohrabruje da s ljubavlju u slobodi dajemo svoj život jedni za druge. Amen.“⁴

Cilj je ovih „redaka“ pobliže promatrati čovjekovu težnju traženja smisla života i doživljaj patnje kroz psihološko-logoterapijsku perspektivu – kako bismo bolje razumjeli čovjeka današnjice, tragatelja smisla na putu svojeg života i života ispunjenog i trpljenjem. I koju ulogu ima vjera – religija općenito u pronalaženju smisla života i patnje u njemu. Fra Slavko je bio kao čovjek-ispovjednik-psihoterapeut... pomagač ostvarivanja vrijednosti u kojima se pronalazi smisao života i trpljenja – osobito kao učenik Gospodinov i Gospin – služeći se „znanošću križa“.

Papa sv. Ivan Pavao II. u svom apostolskom pismu „Spasonosno trpljenje“ (SD) *Salvifici doloris* (1984.) opisuje Sv. Pismo kao veliku knjigu o trpljenju i knjigu ljudske povijesti (SD 6,7). Patnju, kako tjelesnu tako i moralnu, te duhovnu i psihološku koja ih prati, vidi neodvojivu od ljudskog življenja jer pogađa svakog čovjeka. (...) Patnja i trpljenje pripadaju upravo čovjekovoj transcendentiji, neodoljivi su od ljudskog života i iskustva zadirući u područje ljudskog misterija (SD 5,9).

I Katekizam Katoličke Crkve br. 1500-1501. govori o bolesti i patnji, koji su jedan od čestih razloga traženja psihološke pomoći. „Bolest i patnja vazda su se brojali među najteža pitanja koja stavljaaju na kušnju ljudski život“. Itd.

1. PSIHOLOŠKO LOGOTERAPIJSKI POGLED NA PATNJU

Psihološki pogled na patnju i njezin smisao promatrat ćemo dominantno kroz egzistencijalnu psihologiju Viktora E. Frankla, osnivača logoterapi-

- 4 Fra S. BARBARIĆ, *Biseri ranjenog...cit.dj.*, str. 167.

je, a spomenut ćemo i Carla Junga, osnivača analitičke psihologije, što se može svrstati u dubinsku pozitivnu psihologiju, jer obojica naglašavaju važnost potrebe za integracijom nesvjesnog u čovjeku. Također, obojica promatraju ljudski duh kao snažnu terapeutsku mogućnost te **naglašavaju povezanost pridavanja smisla i psihičkog zdravlja**. Možemo ih smatrati i začetnicima suvremene pozitivne psihologije zbog njihova isticanja mogućnosti razvoja urođenog ljudskog potencijala kroz smisao i duhovnost.⁵

Naš autor Frankl govori da u otkrivanju i ostvarivanju smisla života pomažu vrijednosti. Uzevši općenito vrijednosti po njemu su *univerzalni smislovi* koje mogu primijeniti svi ili gotovo svi ljudi. Reći će da su vrijednosti „opće norme ponašanja koje su potvrđene u vremenu“! Imaju *transindividualnu komponentu*. Najveća vrijednost za Frankla je *Bog*, a na drugo mjesto stavlja sam život.⁶

Zanimljivo je da se **psihologija**, a po njenom uzoru **pedagogija i psihoterapija**, nije bavila pitanjem o smislu života i patnje ili je čak izričito odbacivala njen smisao. Posvećivala se čovjekovoj potrebi za užitkom, za suživotom, za radom i stvaralaštvom te mu nastojala pomoći na tim područjima, ali **za čovjeka patnika**, pogotovo kad patnju nije moguće otkloniti, **nije imala baš nimalo zanimanja**. Psihijatar i psihoterapeut V. E. Frankl prije 70-ak godina prvi je profesionalno sasvim ozbiljno pristupio činjenici da je čovjek ujedno biće i patnje (**homo patiens**), jer je svaki čovjek u životu dionik tragičnog trojstva: patnje, nepravde i smrti. Iz toga je logično zaključio da moraju struke koje pomažu ljudima prihvatiti izazov smisla tragedije, ako je žele riješiti na zadovoljavajući način. Jer, ako je čovjekov život smislen, mora biti smislen u svakoj situaciji, pa prema tome i u nerješivoj patnji koja ima udjela u životu svakog čovjeka. Pretežni dio Franklove teorije i

- 5 P. WONG, *The depth positive psychology of Carl Jung*, U: Shane J. Lopez (ur.), *Encyclopedia of positive psychology*, Vol. 18 str.545.546), Oxford 2009: Wiley Blackwell.
- 6 V.E. FRANKL, *Der Mensch vor der Frage nach dem Sinn*, Piper, Munchen 1979. Str. 237-238; V.E.FRANKL, *Logoterapia e Analisi esistenziale*, Morcelliana, Brescia 1972. str.82. i...

psihoterapeutske metodike je zapravo **PATODICEJA** – čovjekovo traženje smisla u neobjašnivoj patnji; na tom području **su Frankl i njegova logoterapija strukovni, jedinstveni i specifični**. Gotovo sva Franklova djela i druga logoterapeutska bave se traženjem smisla patnje, a posebno je patnja posvećena njegovu knjiga „Der leidende Mensch“ (Čovjek koji pati).⁷ Praktična i teoretska knjiga Franklove učenice i nasljednice o stručnoj pomoći čovjeku koji pati u različitim vrstama patnje je djelo **E. Lukas „I tvoja patnja ima smisao“**.⁸ I Frankla „Volja za smisao“.⁹

Humanistička i pozitivna psihologija te egzistencijalna psihoterapija i posebice V.E. Frankl, s logoterapijom **polazi od čovjekove volje za smislom koji u patnji može preuzeti egzistencijalnu odgovornost i dati joj smisao te doći do vlastite transcendencije**. Frankl u područje psihoterapije unosi duhovnu sferu čovjeka promatrajući ljudsko biće kao duhovno, ne zanemaruje pritom i njegove psiho-fizičke karakteristike. On stavlja u svoje središte suočenje s pitanjem smisla u životu čovjeka. U terapiji polazi od postavke da je težnja za smislom primarna sila u životu čovjeka te, kao što ima „**volju za užitkom**“, čovjek ima i „**volju za smislom**“. Taj je smisao jedinstven i specifičan za svakog čovjeka. To je nešto s čime se ljudska egzistencija suočava i otkriva. U to je uključena čovjekova sloboda u kojoj bira hoće li prihvatiti ili odbaciti smisao.¹⁰

On će dalje reći da ništa nije djelotvorno za psihičko i duhovno zdravlje čovjeka kao spoznaja da njegov život ima smisla i otkrivanje tog smisla. Osjećaj besmislenosti vlastitog života i unutarnje praznine imaju negativan utjecaj na život čovjeka i znak su „**egzistencijalnog vakuuma**“ u kojem se osoba može naći. To je jedan

7 V. E. FRANKL, *Der leidende Mensch*, Bern 1996.; V.E.FRANKL, *Patnje zbog besmislena života*, „U prvi trenutak“ Đakovo 2011.

8 E. LUKAS, *Auch dein Leben hat Sinn*, Herder, Freiburg 1996.

9 V.E.FRANKL, *Der Wille zum Sinn*, (Izabrana predavanja o logoterapiji), Piper Verlag, München 1975-1990.

10 V.E.FRANKL, *Život uvijek ima smisla: Uvod u logoterapiju*. Svjetla točka, Zagreb 2001b. str. 100-102.; E.LUKAS, *Duhovna psihologija: Izvori smislena života*. Karitativni fond UPT, Đakovo 2006. str. 14-15.

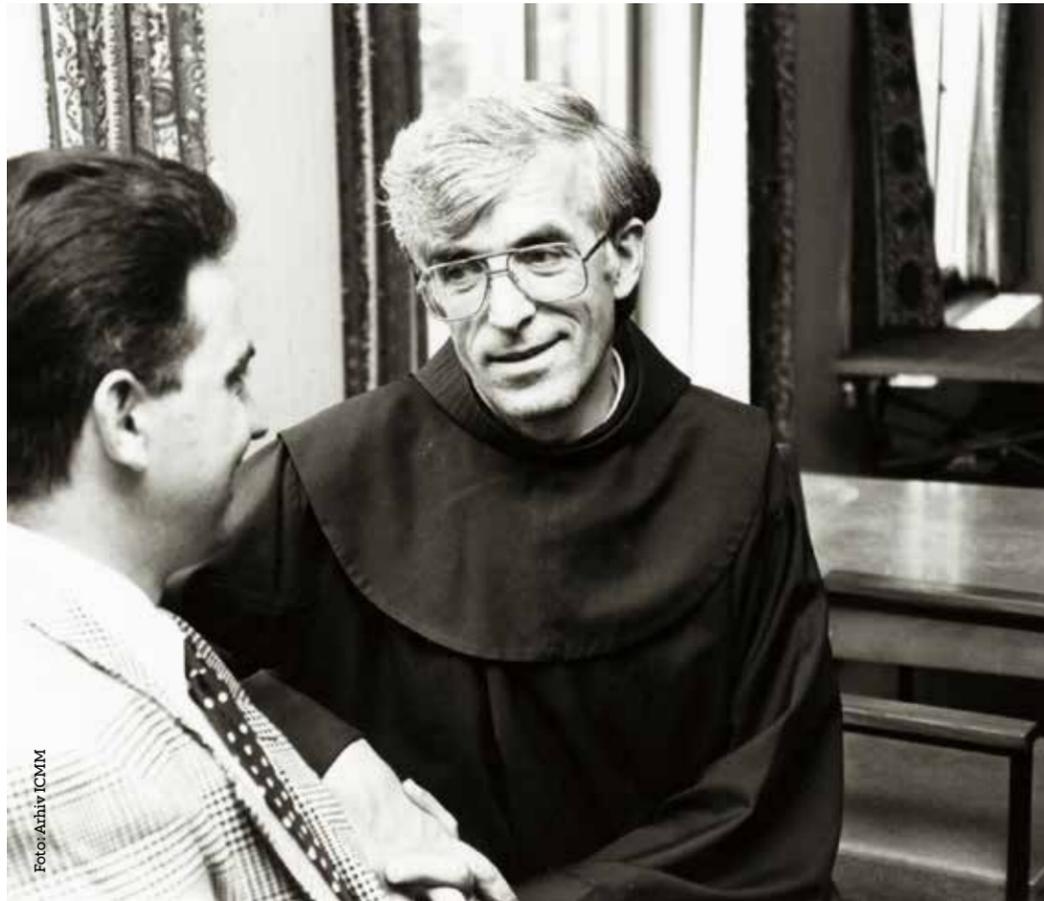

Foto: Arhiv ICMM

CILJ JE PSIHOTERAPIJE DUŠEVNO ZDRAVLJE, A CILJ JE RELIGIJE SPAS DUŠE. DIMENZIJA RELIGIOZNOSTI VIŠA JE I SVEOBUHVAJNIJA OD PSIHIČKE DIMENZIJE, I OSOBA MOŽE NAPRAVITI ULAZAK U TU VIŠU DIMENZIJU UPRAVO PUTEM VJERE PO KOJOJ SE FRA SLAVKO BEZ OSTATKA DARIVAO OSOBITO PATNICIMA SVIH VRSTA.

od najraširenijih fenomena današnjeg užurbanog čovjeka, koji je uglavnom orijentiran na užitak i izbjegavanje boli i patnje. Taj vakuum se naziva i užas praznine, u kojem je čovjek ugrožen od krize smisla. Nedostaje mu cilj u životu kao i snaga motivacije za ostvarenje tog cilja. Egzistencijalno frustriran čovjek ne zna čime bi ispunio svoj egzistencijalni vakuum.¹¹ Duboko je nesretan i upravo u takvoj situaciji traži psihološku pomoć. I ne postoji životna situacija koja bi stvarno bila besmislena i vrlo je važno da to osoba osvijesti u terapiji.¹²

11 V.E. FRANKL, *isto*, str. 103-106.; E. LUKAS, *isto*, str.10.; V.E. FRANKL, *Bog kojeg nismo svjesni: psihoterapija i religija*. Svjetla točka, Zagreb, 2001a.; E. LUKAS, *I tvoja patnja ima smisla: Logoterapijska pomoć u krizi*. Svjetla točka, Zagreb 2016. str. 102.

12 V.E. FRANKL, *Patnja zbog besmislena života: Psihoterapija za današnje vrijeme*. Karitativni fond UPT, Đakovo 1998. str. 22-23.26; V.E. FRANKL, *isto*, cit.dj. 2001a. str. 86; 88.

1.2. Ljubav, rad i trpljenje – put pronalaska životnog smisla

Prema logoterapiji tri su načina pronalaska životnog smisla: kroz ljubav, stvaralački rad i trpljenje. Vidimo da je trpljenje jedan od načina dolaska do smisla u svojem životu. **Frankl će ustvrditi da trpljenje prestaje biti trpljenje kad dobije smisao**, odnosno osoba je spremna trpjeti ako joj to trpljenje ima smisla, što upravo kršćansko poimanje daje. Naš fra Slavko poziva na razmatranje muke Kristove i Gospine: da **božanska ljubav** u patnji dodirne našu patnju i pretvori ju u ljubav; da **božanska nada** u patnji pretvori naše beznađe u novu nadu; da **Gospino i Isusovo zajedništvo u patnji** izliječi svu našu razbijenost i razjedinjenost; da **smrt Bogočovjeka na križu** pretvori sve naše smrti u novi život uskrsnuća; itd.¹³

Smisao života je bezuvjetan i uključuje čak i trpljenje, što je često razumski teško shvatiti i dokučiti.

13 Fra S. BARBARIĆ, *Put križa*, cit.dj. str. 6-7.

Logoterapija kao terapijski pravac stoga i naglašava aktivan pristup u nalaženju smisla. Čovjeka promatra kao tjelesno-psihičko-duhovno biće, pri čemu tijelo i duša tvore jedinstvo osobe, a u čijem je središtu duhovno-egzistencijalno mjesto. Važno je obilježje ljudske egzistencije da čovjek ima sposobnost dignuti se iznad svih uvjeta svojeg života i nadmašiti ih, čime nadmašuje i samog sebe, odnosno sebe transcendira.¹⁴ To su sve načini kako se pomaže u terapijskom procesu i poradi osjećaja patnje i besmisla.

Osobno ostvarivanje smisla u patnji u logoterapiji vidimo svakako među stručnim usmjerenjima poznati „pojas za spašavanje“ koji pomaže čovjeku patniku da svojom prkosnom snagom duha ostaje na površini dubokih voda svoje nerješive patnje. To nije mudrovanje psihologa za pisačim stolom, već svjedočanstvo čovjeka koji je na vlastitoj koži osjetio pakao nacističkih koncentracijskih logora. A kad je čovjek žrtva mučenja drugih ljudi, preostaje mu povlačenje, obrana ili smislono stajalište, ako nije moguće jedno ni drugo.¹⁵

1.3. Neuroza kao „patnja zbog nedostatka smisla“¹⁶

Doprinos Junga – njegovu analitičku psihologiju u području patnje i smisla patnje – koji je u prvim desetljećima 20.st. neurozu definirao kao patnju duše koja nije pronašla svoj smisao, smisao svojeg života. Također je rekao da čovjek može podnijeti velike patnje i nevolje ako one za njega imaju smisao¹⁷. S time se slaže i Frankl, koji je tu neurozu nazvao *noogena neuroza*, koja je povezana s dimenzijom ljudske egzistencije i nastaje zbog osjećaja praznine i promašenosti.¹⁸

Naš autor **fra Slavko će reći**: „Nijedan posao nije težak kad mu čovjek shvati smisao... U čovjekovoj je naravi da postaje neumoran kad se oduševi za svoje ideale. Stoga je

14 V.E. FRANKL, *isto*, 2001a, str. 28; FRANKL, 2001b, str. 110-113; 117-118; E.LUKA, *isto*, 2016, str. 81; 87.

15 Dr. J. RAMOVŠ, *Sto domaćih lijekova za tijelo i dušu*, Đakovo 1998.str. 403-404.

16 V.E. FRANKL, *Čovjekovo traganje za smislom*, Planetopija, Zagreb 2010.

17 P. WONG, *Isto*, cit. dj.

18 V.E. FRANKL, *Život uvijek ima smisla*, cit. dj.

čovjek zapravo umoran i bezvoljan ne onda kad radi i kad se napreže, nego kad ne upozna smisao svojih nastojanja. I nije problem u tome da li čovjek ima dovoljno snage za nešto, nego u tome da li ima nešto što će tu snagu pokrenuti.“¹⁹

1.4. „Volja za nadsmislom“

Cilj je psihoterapije duševno zdravlje, a cilj je religije spas duše. Dimenzija religioznosti viša je i sveobuhvatnija od psihičke dimenzije, i **osoba može napraviti ulazak u tu višu dimenziju upravo putem vjere po kojoj se fra Slavko bez ostatka darivao osobito patnicima svih vrsta**. Koliki li su samo posvjedočili (usmeno i u tragovima pisane riječi) da im je pomogao uzdignuti se iznad svake svoje ljudske (rješive i nerješive) patnje i kao konačnog odcjepljenja od života i uzdizanja iznad svega svršenoga.²⁰ Sve do „znanja“ djece Božje o „proslavljenim“ koji su ušli u novi život koji još nije preobrazio „tijelo“: cijelo stvarno vjerničko postojanje. Pomažući im da traže i nadu „*nadsmisao*“ o kojem zbori Frankl.

Čovjekova egzistencija nadmašuje samu sebe i upućuje na neki smisao. A čovjekovu vjeru u smisao možemo promatrati kao transcendentalnu kategoriju. Osim volje za smislom čovjek ima i volju za posljednjim smislom, smislom života kao cjeline, za nadsmislom, a religiozna je vjera upravo vjera i pouzdanje u nadsmisao. Upravo se u trpljenju i patnji, odnosno po trpljenju i patnji razaznaje najviša mogućnost otkrivanja smisla. Vjerom, svojim „fiat“ patnju možemo preobraziti u djelo koje nam daje životni smisao i nadsmisao koji nadilazi našu ograničenu sposobnost shvaćanja.²¹ Tada putem vjere i predanja Božjoj ljubavi i volji ulazimo u otajstvo i misterij patnje i trpljenja, u područje nepoznatljivog. Sposobnost za patnju može se promatrati kao sposobnost za ostvarenje vrijednosti životnog stava i mogućnost pružanja prilike za ispunjenje najdublje smisla. Putem ljubavi patnja zadobiva smisao, smisao žrtve. Za život čovjeka nije toliko bitno je li ispunjen veseljem ili patnjom, nego koliko je ispunjen smislom.²²

Teološkim poimanjem patnje i trpljenja kroz suočavanje svog križa s Kristovim i sudjelujući tako u spasonosnom Kristovom otkupljenju, kako ju je fra Slavko kroz vjeru i pouzdanje u Boga vidio i kroz sućut i pomoć bližnjih i okoline rješavao i osmišljavao, čovjek može svojoj patnji i trpljenju dati dublji smisao i vrijednost, nadajući se i zaći u prostor transcendencije, otajstva i nadspoznatljivog. Patnja kroz ljubav može postati spasonosna kroz znak križa. Time čovjek ostvaruje svoje najdublje poslanje, čovječnost i smisao života. Kršćanski smisao patnje i trpljenja jest ljubav. Isus na križu postao je model kršćaninu kako patnju pretvoriti u čin ljubavi prema Bogu i ljudima.²³

Iz psihološko-logoterapijske perspektive neurozu suvremenog čovjeka, koji je tragatelj za srećom i ugodom izbjegavajući svaku patnju, po uzoru na Jungovu psihologiju, možemo odrediti kao patnju duše koja nije

19 Glasnik mira, Međugorje, br.11. studeni 2020. str. 33.

20 V.E. FRANKL, *Patnja zbog besmislena života*, cit.dj. str. 28, 75, 79,85.

21 V.E. FRANKL, *cit.dj.* Frankl, 2001a, str. 77-79; 82; 112; Frankl, 2001b, str. 86-89.

22 V.E. FRANKL, *Patnja zbog...*, Isto, cit. dj.

23 Fra S.BARBARIĆ, *Put križa*, cit. dj.

pronašla smisao svojeg života.

Logoterapija V. E. Frankla nam kaže da u svakom čovjeku postoji duboka volja za smislom koju svatko treba ispuniti u svojem životu. U suprotnom, čovjek je u stanju egzistencijalne frustracije, u tzv. **egzistencijalnom vakuumu**, te osjeća besmisao i prazninu. Na izazov suočenja s patnjom i trpljenjem u svojem životu, čovjek može odgovoriti preuzimajući odgovornost za svoju egzistenciju, dajući i ostvarujući smisao svojeg života, pa tako i patnje i trpljenja. Time dolazi do dubljeg ostvarenja sebe samoga. Nadilazeći samoga sebe, pronicući u dublji smisao patnje i trpljenja svog života, čovjek može doći i *područje nadsmislenoga* i vlastite transcendencije. To iz perspektive psihologije i psihoterapije uvelike doprinosi čovjekovu psihičkomu i duhovnomu zdravlju, za razliku od egzistencijalnog besmisla i praznine.

Tako psihologija i psihoterapija pomažu čovjeku kako bi bio duševno zdrav, a cilj je religije spas duše. Upravo u situaciji velike patnje i trpljenja osoba može doći do dubljeg smisla vlastita života i egzistencije, kao i preobraziti je u otkupiteljsku ljubav i čin ljubavi prema Bogu i čovjeku.

ZAKLJUČNE MISLI

Fra Slavko vidi perspektivu patnje za kršćanina u tome što on pati sa sviješću da su plodovi njegove patnje realni i da se njezina vrijednost može spasiti za vječnost. Patnju treba pretvoriti u novu vrijednost, u stvaranje nove vrijednote u svojem životu. Za takovo shvaćanje patnje potrebna je nadnaravna perspektiva. Dobro je pogledati na sebe iz Božje perspektive i u toj slici sebe nalazi se i vrijednota patnje u smislu preporoda prema Kristovom shvaćanju „Ako pšenično zrno, pavši u zemlju ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod.“ (Iv 12,24). Nema sumnje da se on susretao kao svećenik, osobito kao ispovjednik i psihoterapeut s ljudima koji pate zbog gubitka smisla, osjećanja unutarnje praznine, ravnodušnosti, depresije, tjeskobe, nezadovoljstva, frustracije, dosade... U nerješivim patnjama krijepio im prkosnu snagu njihova duha da uspravno i dostojanstveno izdrže u patnji, ne zanemarujući vjersku pomoć, ako postoji u

njima i najmanja iskrica vjere.²⁴ Zato se on prije svega usrdno moli Gospi Pomoćnici: „Mnogi su bez vjere i nade pa se gube u problemima ovoga svijeta gubeći nadu i životnu radost. Marijo, isprosi im vjeru i neka nadu put. Neka svako zlo bude uništeno da novi život može prokljati kao što je prokljao iz tvog trpljenja i iz groba tvoga sina Isusa.“²⁵

U uvodnoj molitvi križnog puta moli se Isusu i Mariji: „Primitite me u zajedništvo trpljenja da mogu i ja svojim patnjama i ranama koje nosim pridonijeti spasenju svome i spasenju svijeta! Po vašem primjeru, Isuse i Marijo, prihvaćam svoj križni put, križni put svoje obitelji, zajednice, Crkve i svijeta te želim s vama suotkupljivati svijet. Amen.“²⁶

Ovdje se ne radi samo o suosjećanju, društvenoj solidarnosti, ljubavi prema bližnjima, Crkvi i svijetu u moru ljudske rješive i nerješive patnje, nego prije svega o osobnom predanju u ostvarivanju smisla u trpljenju pronađenom i zauzetom stajalištu u vjeri i pouzdanju u Boga. „S Isusom i Marijom uz Golgotu prema uskrsnuću“, naš će autor ispovjediti svoje pouzdanje u podnaslovu svoje knjige „Put Križa“.

Već poznati nam Frankl će reći: „Patnja učini čovjeka vidovitim, a svijet prozirnim“, i na drugom mjestu: „Kako često tek razvaline omogućuju pogled u nebo“. To govori čovjek koji je proživio nacističke logore. Svjestan je da čovjek ima zdravo polazište za pravilno rješavanje patnje i zauzimanje smislenih stajališta prema patnji kad mu se čini i nerješivom. Svjestan je bio toga i fra Slavko tražeći i pronalazeći osobno ostvarivanje smisla u trpljenjima zauzimajući smisleno stajalište prema patnji uopće, a osobito nerješivoj patnji. Poticao je i usmjeravao tolike u sakramentu pomirenja, a i kao psihoterapeut na postupno mijenjanje, na uviđanje svoje (vlastite) nerazboritosti, (osobito mlade koji su upali u tzv. „tragični trokut“ alkohola, droge, kriminala) na odlučivanje za drugačije usmjerenje s mnogo vježbanja i zalaganja (napora) u smislenom ponašanju.

24 Fra S. BARBARIĆ, *Biseri ranjena srca*, cit. dj. Fra S. BARBARIĆ, *Put Križa*, cit. dj. str. 5-8.

25 Fra S. BARBARIĆ, *Put križa*, cit. dj. str. 78.

26 Fra S. BARBARIĆ, *Isto*, str. 13.

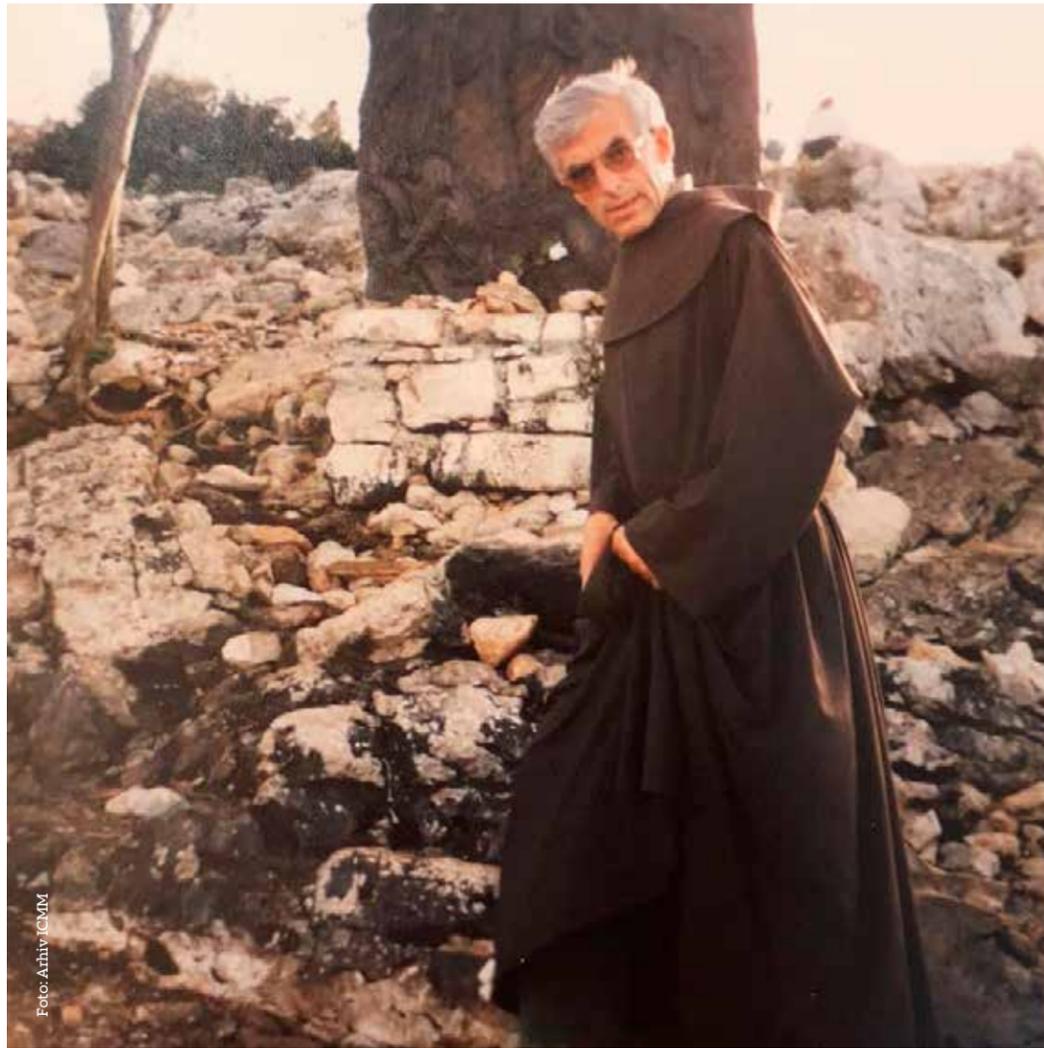

Foto: Arhiv JCMV

Učvršćivao ih je u stajalištu da se i u svakoj patnji (i vlastitoj smrti) nalazi neki osobni smisao. Bio je svjestan da treba računati s patnjom i tragedijom u životu. I da „religija ima posebnu ulogu pri razjašnjenju tzv. **besmislenog ostataka**. Unatoč svim našim naporima da osmislimo život i svijet, uvijek je prisutan ostatak koji se na prvi pogled ne može osmisliti, koji ostaje nerazumljiv. Ovomu pripadaju bolest, patnja i smrt. (...)Ovim iracionalnim ostatcima smislenosti pripadaju i one pojave života koje se ne mogu otkloniti ni uz najbolju volju. Sam je Isus naznačio neke od njih, npr. siromaštvo. Koliko god se čovječanstvo trudilo umanjiti siromaštvo, siromaha sve više. A ne bi ih trebalo biti“.²⁷

27 M. SZENTMARTONI, *Psihologija duhovnog života*, FTI, Zagreb, 1997. str. 175.

Čovjek se buni protiv tih „**besmislenih ostataka**“. No na pitanje „zašto?“ zadovoljavajući odgovor može dati samo religija, i to tako što temelje vrijednosti ljudskoga života stavlja u nadnaravni svijet. Samo religija, samo čovjek vjernik može razriješiti i besmisleni ostatak ovoga života, jer je uvjeren da smrt nije posljednja riječ, nego samo prijelaz u vječni život“.²⁸

Zar tu vjeru i nadu u vječni život fra Slavko nije živio „sto na sat“ – osmišljavajući ovozemni život, trpljenje i smrt – ugrađujući u jednu veću smislenost koja se naziva **vječni život** u koji je zakoračio 24. studenog 2000. na Križevcu? Trenutak (14. postaja) koji je postao Vječnost. Trenutak kada su njegovo trpljenje i smrt dobili „miris neprolaznog“. I kako je bio životno **unedogled okrenut**

28 *Isto*, str. 176.

kroz molitvu, trpljenje, osobito kontemplaciju pred Presvetim; doživio izbavljenje i susret sa *Sinom čovječjim licem u lice* – susret koji ga je učinio blizim Tvorcu – susret po kojem je dopro do *posljednjeg slavija* odakle i nama poručuje kako je lijepo izgubiti život radi Života. Onoga koji je rekao da je naš Put i Istina i Život, i da smo i mi koji smo još uvijek u *nedogled okrenuti* s njime **zajedno ubaštinjeni za sva vremena**. (fra Janko B.) I da nas u patnji i kroz patnju čeka uskrsnuće i živi Bog! Nije li čitav fra Slavkov životni (ne samo knjiški) opus u znaku tijeka i u znaku prijelaza, u znaku Apsolutnosti i u znamenju Beskonačnosti?

Fra Slavko je (davno) – 11. ožujka 1946. počeo s *odbrojavanjem koraka*, u selu Dragičini, župi Čerin, na (u) zemlji u kojoj se rodio i umro – i po njemu blagoslovljenoj zemlji – Herceg-zemlji. Po prvom i na zadnjem svjetlosnom koraku na Križevcu. I ako mogu biti osoban – ovo druženje me s našim dragim fra Slavkom vratilo u naše zajedničko putovanje – djetinjstvo. Vratio me je našoj vremenitosti, sad već povijesnoj, zavičajnoj Dragičini-Barbarićima i... I nije s njegovim odlaskom zvijska zauvijek ugasila, nego još jače sja, sa njegova groba na Kovačici. I obistinise se riječi pjesnika *gdje je zrno život zametnulo, tamo neka i otpočine*, u Međugorju – u Brotnju. Nije ovo zavirivanje u *njendra zemljina*, nego može biti *raspon trenutka* – trenutak bezgovornog govora, šapata fra Slavka iz vječnog svijeta smiraja koji nas upućuje da kroz osobnu i svekoliku povijest dalje kročimo *prema sidrištu*.²⁹ Da ne zaboravimo da je Drvo križa – nosivo drvo, koji čovjek treba ponosno nositi kroz život od rođenja pa do sumraka – do konačnosti. To je Drvo na kojem je raspet Učitelj i drugi potonji kršćanski mučenici. Koji su ubrali plodove na *koncu žetve*. A na Koncu je uvijek novi Početak! Već nam je i zbiljski – i po fra Slavku – ne samo biblijski jasno da rođenje i smrt idu ruku pod ruku. On se je radovao da i „kao zajedničar Kristovih patnji...“ (1 Pt 4,13) može biti suradnik suobličavajući se Učitelju, znajući koliko je velika svaka molitva, žrtva, krunica Gospodinovoj i našoj Majci koju je silno ljubio. I kao čudesno obdaren radnik u Gospodnjem vinogradu bio je uvjeren da ga ništa ne može „rastaviti od ljubavi Božje!“ (Rim 8,37-39). Zauzimao se za smisao, za sigurnost, za nadu da možemo bez prestanka već ovdje pobjeđivati, u bitci molitve i u bitci postojanosti. Sam je izgorio u vatri jednog velikog poslanja i zato mu hvala. Hvala mu za vjernost, za služenje, a ja ću još reći – za prijateljstvo.

Završimo molitveno – da njegove knjige („posijane“ diljem svijeta) i u ovim danima (patnji, smrti) zbrke i krize zbog pandemije svima nama i čitateljima diljem svijeta donesu pravi mir s Bogom po Kraljici Mira. Da ih Bog upotrijebi i da dirne milijune ljudi u ovoj generaciji.

29 „Prema sidrištu“; „U nedogled okrenuti“ i „Prema sidrištu“ naslovi su zbirke pjesama – drage uspomene - fra Janka Bubala. Ovo su tek neki naslovi, od njegovih zbirki...Fra Janka se rado spomenu (sve mi je svoje zbirke pjesma s posvetom darovao). Njemu smo zajedno godinama ministrirali (i to na latinskom) fra Slavko i ja na Gospinu oltaru u crkvi sv. Stjepana na Čerinu!

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

IVANA ORLEANSKA -
JEANNE D' ARC

NEVJEROJATAN ŽIVOT -
SVETICA, HEROINA,
ANĐEO-SPASITELJ,
DJEVICA, MUČENICA

ANĐEO – RATNIK

God. 1428. počela je njezina misija. U Vaucouleursu je živio njezin ujak. Doma je kazala da ga želi pohoditi i pomoći unj koji je bila trudna te se spremala za porod. Ujak ju je prijazno ugostio i on je bio prvi koji je nasjeo njezinoj priči, njezinu čaru. Očarala ga je svojom vizijom, misijom, idejama. Nije smjela reći ni riječi svomu ocu jer se nakon jednoga sna zakleo da će je udaviti u rijeci ako se upusti u bilo kakvu pustolovinu. Ujak ju je odveo gradskom načelniku Robertu de Beaudricourtu. Taj ju je saslušao i u nevjerici otpratio natrag, doma. Ali ona je bila uporna. Stalno je dolazila i na kraju je popustio. Dao joj je pratnju do Chinona, konja, mač i mušku odjeću. Na rastanku je samo rekla: „Neka bude što se zbiti mora“.

FRA TOMISLAV PERVAN

PUT DO CHINONA, GDJE JE BORAVIO KRALJEVIĆ, BIJAŠE DALEK, TREBALO JE PREVALITI VIŠE OD 400 MILJA. Vodio je

kroz angloburdunsko područje pa je Ivana s pratnjom trebala 12 dana da bi dojahala do Chinona. Putovali su noću, jer su morali proći kroz neprijateljska područja te su 24. veljače 1429., po hladnoći i zimi, stigli u Chinon. Ponovno je Ivana bila prisiljena čekati. Straža ju je pitala što želi od kraljevića? Ona je uručila pismo od Beaudricorta te je odgovorila kako ima dva naloga s neba, od nebeskoga Kralja. „Najprije, osloboditi Orleans od engleske opsade, a onda povesti i okruniti kralja u Reimsu“.

Treba zahvaliti činjenici što se u međuvremenu pročulo o „la Pucelle“ – „Djevici“ pa se s toga razloga kraljević nije grohotom nasmijao. Govorilo se o „Djevici“, prisjetili su se neki i drevnoga proroštva. Karlo je očekivao čudo. Drugo mu nije preostalo. Nalazio se u bijednu i očajnu stanju. Vlastita ga se majka odrekla, otac preminuo 1422., Englezi sa svih strana nadiru, progone ga i iz Burgundije, puk nezadovoljan, plemstvo mu se smije i ruga. Tek nešto najodanijih vitezova s dvora ostalo je uz njega. Zacijelo je pomislio u sebi: Da pokušamo nešto i s tom djevojkom.

Došla je u dvoranu prepunu uglednika, vitezova te dvorske svite, njih oko tri stotine. Nutarnji glas joj je kazao tko je kraljević, odmah ga je u mnoštvu prepoznala, zaputila se izravno i smjelo prema njemu. Oslovila ga je i odvela na stranu da mu

Nakon oslobađanja grada ljudi su na ulicama ljubili njezine noge i njezina konja, pružali joj djecu na blagoslov. To ju je razgnjevalo. Namjesto da se bacaju njoj oko vrata trebali bi zahvaljivati i moliti se Bogu.

ima nešto priopćiti. Kazala mu je da se ne boji, da je on zakoniti sin svoga oca pa time i legalni baštini francuske krune!

Vjerovao je u zahvat Neba, pomislio je, djevojka je od Neba poslana! Ali je sumnjao i u protivnu, paklenu silu. Možda je sotona poslala tu bučnu djevojku, k tomu još u muškoj odori! Kraljević je bio suzdržan, ali je ona nastupila bez imalo straha. „Kažem Vam, Vi ste zakoniti baštini francuske krune, vi ste kraljev sin!“

Trebalo je riješiti pitanje protivne, demonske sile. Stoga su poslali Ivanu teolozima i pravnicima u Poitiers, komisiji teologa i duhovnih osoba koji su je ispitivali (neka vrst inkvizicije). Već prvo ispitivanje sa strane crkvenih mjerodavnih stručnjaka u Poitiersu g. 1429. dalo je potvrdu autentičnosti Ivaninih objava. Na pitanje toga sudišta u Poitiersu glede znaka, Ivana je skrenula pozornost na skorašnje oslobođenje Orleansa. Čovjek se pita, odakle običnoj seoskoj djevojci s francuske periferije ideja kako mora spriječiti pad Orleansa, strateških krajnje značajnoga grada, pod Engleze, osloboditi Francusku od Engleza i njihove strahovlade te omogućiti kraljeviću da se zakonito okruni u Reimsu? Svojom nastupom te vojnom strategijom ulijevala je čak i visokim časnicima strahopoštovanje, makar nije imala nikakvo obrazovanje. Nemoguće je s pomoću halucinacija osvajati gradove i tvrđave.

Na sva je pitanja kod povjerenstva odgovarala svježe i izravno, ponekada čak i drsko. Nakon duhovnoga testa uslijedio je i fizički, je li stvarno djevica. Dvorske su dame testirale njezino djevičanstvo jer su bili uvjerenja kako je nemoguće da netaknuta djevicu opsjedne sotona. Rezultati ispitivanja bili su po Ivanu pozitivni. Očitovala se kao dobra katolkinja te netaknuta djevica, *virgo intacta*. Kraljević pristaje s njom pregovarati. Nažalost, zapisnik s toga ispitivanja u Poitiersu nije sačuvan, inače je mogao poslužiti za inkvizicijskoga procesa u Rouenu.

Ivana potom samosvjesno diktira pismo Englezima: „Kralju Engleske i Vi, kneže od Bedforda, koji se bilježite kao regent u francuskom

Ivana samosvjesno diktira pismo Englezima: „Kralju Engleske i Vi, kneže od Bedforda, koji se bilježite kao regent u francuskom kraljevstvu, dajte čast i pravdu Kralju neba i zemlje te prepustite Djevici koju Bog šalje ključeve svih poštenih i dobrih gradova koje ste zauzeli u Francuskoj te ih obeščastili. Poslana sam da vas, jednog po jednog, izbacim iz Francuske. Poslušate li me, bit ću milostiva. Ali, ako ne povjerujete poruci Božjoj po Djevici, podignut ćemo takav bojni poklik kakav se tisuću godina nije čuo niti odjeknuo cijelom Francuskom...“

kraljevstvu, dajte čast i pravdu Kralju neba i zemlje te prepustite Djevici koju Bog šalje ključeve svih poštenih i dobrih gradova koje ste zauzeli u Francuskoj te ih obeščastili. Poslana sam da vas, jednog po jednog, izbacim iz Francuske. Poslušate li me, bit ću milostiva. Ali, ako ne povjerujete poruci Božjoj po Djevici, podignut ćemo takav bojni poklik kakav se tisuću godina nije čuo niti odjeknuo cijelom Francuskom...“

Kad se vojska sabrala Djevica-la Pucelle dobila je neku vrst pratnje, imala je svoga paža koji ju se stalno pratio i nosio – prema potrebi – njezin stijeg te stalnoga ispovjednika i svećenika koji bi slavio misu. Njezini najznačajniji suborci bili su Loius de Coutes, Etienne La Hire, Jean d'Aulon i Jean d'Alençon. Te su joj osobe ostale vjerne sve do samoga kraja, kao osobi i kao heroini. Neki su od njih poslji svjedočili u drugome procesu kad je rehabilitirana, kako ih nikada nije spopadala tjelesna požuda kad bi se zatekli u blizini djevice ili zajedno pod vojničkim šatorom. Ivana je bila Božji glasnik – ne žena, nego Anđeo koji se borio.

29. travnja 1429. stigla je s kraljevskom vojskom blizu Orleansa, na Loiri. Trenutak je odgovarao jer su Englezi i Burgundani bili posvađani pa su Burgundani povukli veći kon-

tingent svojih trupa iz bojnih postrojba. Englezi su oko grada i rijeke podigli utvrde s kojih su kontrolirali pristup gradu. Oni su već više od pola godine opsjedali Orleans. Ivana se htjela izravno obrušiti na neprijatelje, ali su stari iskusni borci davali prednost taktičkim manevrima. Posebno su davali upozorenja da se ne forsira rijeka zbog nepovoljna vjetrova. Imala je redovito svoj stijeg na kome bijahu velikim slovima ispisana imena ISUS-MARIJA, a s druge strane mnogo ljiljana na či-

Za procesa prigovarali su joj, kako to da ona sebi, nepismenu i jednostavnu stvoru, pripisuje ono što pripada Bogu. Ona odgovara kako Bog daje svoju objavu i malenima i neznatnima, prema Isusovim riječima. Za preokret u Stogodišnjem ratu izabrao je Bog neznatno stvorenje, oruđe za kojim ljudski razum i iskustvo nikada ne bi posegnuli.

stom, bijelom lanenu platnu, znaku djevičanstva.

Djevica se nije osvrtna na iskusne ratnike nego je podignula svoj stijeg i u tom trenutku vjetar je zapuhao u drugom smjeru te su lađe s logističkom potporom mogle ploviti prema Orleansu. To čudo s vjetrom na Loiri može se pronaći u svim ljetopisima. Danas se rado govori o slučaju, vojnici – i francuski kao i engleski – a poglavito pak stanovnici grada bijahu u dubini duše osvjedočeni kako je to bio Božji zahvat i čudo. Upravo kao u bitci kod Lepanta g. 1571., kad je vjetar zapuhao u drugom smjeru

i unio pomutnju u osmanlijske lađe te omogućio kršćansku pobjedu te onemogućio Osmanlijama gospodarenje nad Sredozemljem.

Engleski časnik William Glasdale narugao joj se i doviknuo joj kako je ona obična prostitutka iz Armagnaca, drolja, te da se treba vratiti doma i čuvati goveda. Ona mu je odvrtila da će uskoro gledati smrti u oči. I zbilja, taj se nakon odlučne bitke za Orleans sa svojim konjem sunovratio u rijeku s drugim engleskim ratnicima zbog preteške ratne opreme koju je nosio na sebi. Drugi je pak časnik doviknuo da – ako je

djevica – ne bi nakon noći provedene s njime osvanula kao djevica. Ona mu je odvrtila: „Bezumni hulitelju i klevetniče! Nisi daleko od smrti.“ I dokora je doživio sličnu sudbinu, pao je s konjem u rijeku i utopio se.

Djevica je umarširala sa svojom momčadi u opkoljeni grad. Njoj i onima koji su ostali vjerni kralju te zajedno s pučanstvom koje bijaše odlučno za konačni obračun s neprijateljima uspjelo je u roku od nekoliko dana natjerati u paničan bijeg engleske trupe. Na blagdan Gospodnjega Uzašašća na nebo nije dopustila ratne akcije nego je pozvala sve vojnike na ispovijed i svetu misu. Odlučna bitka odigrala se 7. svibnja. Pretkazala je da će iz njezina tijela poteći krv. Ivana je pogođena strijelom između vrata i grudi. Sama je iščupala strijelu koja joj je probila tijelo i pokazala se na drugoj strani te je nakon previjanja rane nastavila borbu.

Nakon oslobađanja grada ljudi su na ulicama ljubili njezine noge i njezina konja, pružali joj djecu na blagoslov. To ju je razgnjevalo. Namjesto da se bacaju njoj oko vrata trebali bi zahvaljivati i moliti se Bogu. Ivana je u svojoj nestrpljivosti imala je samo jedno na pameti: Kako što prije stići s princem, kraljevićem Karlom u Reims na krunidbu.

Trebalo se probijati do Reimsa jer je područje bilo neprijateljsko, u rukama Burgundana. Ivanina pratnja, njezin štitonoša kao i njezina braća, koja su joj se u međuvremenu pridružila, govorili su poslije kako je jedva što jela, sve je slobodno vrijeme provodila u molitvi i pohađanjima svete mise. Rijetko se družila s ratnim vijećem na njihovu vijećanju, svi su se divili njezinu smislu za strategiju, napose što se tiče teškoga topništva. Iskusnima pak kosa se dizala kad su morali gledati kako vojna slava pripada njoj, ne njima. Nije dopuštala ratovanje nedjeljom, vojnike je prisiljavala da se ispovijedaju nakon svake bitke, od vojnika je kao kugu tjerala prostitutke koje su se družile s vojnicima ili bile u njihovoj pratnji. Od zapovjednika je tražila poštovanje svake osobe. Nitko nije privilegiran, nitko nema „imunitet“ snagom svoga položaja. Uvijek je sa sobom imala svećenika kod koga se redovito ispovijedala. Ni u ratnim akcijama nije propuštala svetu misu.

Jeanne d' Arc imala je grizodušje i osjeća je krivnje zbog palih vojnika, oplakivala je mrtve, a u bitkama – prema njezinu iskazu – nikoga nije pogubila, i uvijek je nakon bitaka išla na ispovijed, i tražila od vojnika da ispovijede svoje grijehove. Prema poraženima i zarobljenima očitovala je humanost i sućut. U sebi je spojila i spremnost na borbu ali i težnju za mirom. Engleze bi najprije pozvala na mirno povlačenje, a tek kad bi odbili njezine ponude, pozivala bi svoje vojnike na borbu. U sebi je spojila neslomljivu slobodu savjesti te ponizni posluš prema Bogu. Uvijek se pozivala na svoje privatne objave, a o čemu je tu riječ, može se na primjeren način shvatiti samo očima vjere. Ona je bila uvjerenja da je u njezinu slučaju Bog na djelu.

Na putu u Reims nastavlja se njezin trijumfalni pohod. Protjerani su i morali su napustiti Englezi mjesta Jargeau, Troyes, Patay i Auxerre.

S kraljevićem Karlom Ivana je sva blistava od sreće 16. srpnja 1429. unišila u Reims, grad krunidbe. Nije bilo kraljevske krune. Prava, izvorna nalazila se blizu Pariza, u Saint Denis. Tamo su još uvijek bili gospodari Englezi. Rezervna kruna nalazila u katedralnoj riznici u Reimsu.

Ivana je u punoj vojničkoj opremi i sa svojim stijegom slavodobitno stajala kraj oltara kad je Karl pomazan i okrunjen za kralja. Zahvalio joj je pismom u kome je nju i njezinu obitelj podigao u plemićki stalež, ali kad je poslije dospjela u tamnicu, ništa nije za nju učinio. Prošlo je nekoliko godina dok taj mladi kralj nije učvrstio svoju vlast. Mimo očekivanja razvio se taj nesigurni princ u snažna monarha te je pod njegovom vlašću okončan stogodišnji rat s Englezima 1453.

U Francuskoj bijaše običaj pomazivanje kralja, kao u Starom zavjetu. To se odvijalo u katedrali u Reimsu, a prema legendi običaj seže do krštenja Klodovika I., koga je krstio biskup sveti Remigije, krajem petoga stoljeća. Analogija se može povući i s Isusovim krštenjem na Jordanu.

Jeanne d' Arc dala je jasno na znanje kraljeviću, potonjem kralju Karlu VII., kako njegovo kraljevstvo ne pripada njemu, nego Gospodinu, Bogu. On je pravi i jedini vladar, a kralj je zastupnik Božje pravde na zemlji. Njezina misija nije bila ustoličiti kralja kao kralja, kao svjetovnog monarha, nego da kralj bude nešto kao „monstranca, pokaznica i očitovanje Božje volje“ na zemlji. Tu ona točno razlikuje službu i osobu, jer je bila svjesna slabosti, malodušnosti, neodlučnosti i kolebljivosti degeneriranoga i lijenoga Karla. Bila je u pravu, jer taj slabić nije joj pritekao u pomoć kad joj bijaše najteže, kad je bila uhićena te nije ništa poduzeo da plati za nju otkupninu. Smatrao ju je konkurencijom, plašio se njezine popularnosti pa je stoga pustio da je neprijatelji njega i Francuske osude i spale na lomači.

Kralj ju je doduše cijenio dok mu je trebala, ali je njezina pozicija bila klimava. Nije joj bilo stalo do vojničkih odlika ni slave. Karlo je iza njezinih leđa paktirao s Burgundanima. Kad je to dočula, sva je bijesna uzviknula kako ne postoji ništa što može preokrenuti raspolo-

Djevica se nije osvrtna na iskusne ratnike nego je podignula svoj stijeg i u tom trenutku vjetar je zapuhao u drugom smjeru te su lađe s logističkom potporom mogle ploviti prema Orleansu. To čudo s vjetrom na Loiri može se pronaći u svim ljetopisima. Danas se rado govori o slučaju, vojnici – i francuski kao i engleski – a poglavito pak stanovnici grada bijahu u dubini duše osvjedočeni kako je to bio Božji zahvat i čudo.

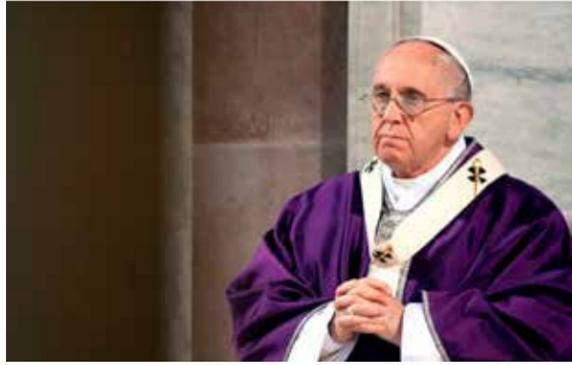
ženje Burgundana osim njihova totalnoga poraza.

Kako je uspjela Djevica Orleanska stvoriti zaokret i postići cijeli niz pobjeda? Uvođenjem stige među francuske trupe te evangelizacijom. Prema primjeru svoga imenjaka, Ivana Krstitelja, ona je pozivala vojnike na obraćenje. Napose strane plaćenike i pustolove koji su mislili doći ratovanjem do bogatstva. Svetost njezine misije kao i osvjedočenost i uvjerljivost kojim je zračila na svoju okolinu bijahu čimbenik koji je osvajao vojnike. Njezina čistoća bijaše komunikativna, gorjela je kao goruća buktinja, u njezinu društvu nitko nije prema njoj osjećao požudu kao prema ženi. To je bila pretpostavka da je mogla stvoriti među vojnicima oduševljenje i snagu za pohod iz bitke u bitku. To je poruka i svim današnjim „reformatorima“, muškima kao i ženkama: **Obraćenje!** Na početku stoji obraćenje, u Krstiteljevim kao i u Isusovim riječima.

Za procesa prigovarali su joj, kako to da ona sebi, nepismenu i jednostavnu stvoru, pripisuje ono što pripada Bogu. Ona odgovara kako Bog daje svoju objavu i malenima i neznatnima, prema Isusovim riječima. Za preokret u Stogodišnjem ratu izabrao je Bog neznatno stvorenje, oruđe za kojim ljudski razum i iskustvo nikada ne bi posegnuli. „Svidjelo se Bogu preko jednostavne djevice poraziti kraljeve neprijatelje“, odgovara ona svojim sudcima za procesa, kako bi preko slabih posramio jake, kako bi Bog pokazao da je on onaj koji djeluje, da je on gospodar povijesti. Tako se izrazila i Djevica Marija u svome Magnificatu, gdje Gospodin raspršuje oholice, a uzvisuje ponizne i malene.

Njezina misija bijaše duboko humana, društvena. Stogodišnji rat donio je Francuskoj i Europi samo pustošenje, pljačku, razaranje, ugrozu, bande razbojnika koji su pljačkali i palili, a harale su pošasti, epidemije i glad. Htjela je napokon uspostaviti pravdu i pravедnost na Božjim osnovama. Borila se za maloga čovjeka koji je bio ugrožen. Jeanne d' Arc bijaše odgovor Neba na očajničke vapaje i molitve običnoga puka i francuske nacije.

U sljedećem broju: Reims: Kraljev početak – početak Ivanina kraja

Papa Franjo donirao Hrvatskom Caritasu 100 tisuća eura za potresom pogođeno područje

Sveti Otac Franjo je posredstvom Dikasterija za promicanje cjelovitoga ljudskog razvoja 11. siječnja donirao 100 tisuća eura putem Hrvatskog Caritasu za stanovnike na potresom pogođenom području na Banovini.

Uplaćena donacija namijenjena je Hrvatskom Caritasu za žurnu pomoć i podršku stradalom stanovništvu. Dikasterij je donaciju Hrvatskom Caritasu prosljedilo posredstvom Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj o čemu je nuncij mons. Giorgio Lingua pisanim putem obavijestio predsjednika Hrvatskog Caritasu mons. Božu Radoša.

„Hrvatski Caritas zahvaljuje Svetom Ocu Franji na iskazanoj molitvenoj blizini i materijalnoj pomoći kako bi stanovnici koji su ostali bez krova nad glavom privremeno bili zbrinuti u sigurnom i toplom prostoru“, izjavio je predsjednik Hrvatskog Caritasu varaždinski biskup mons. Bože Radoš.

Ova i ostale donacije pravnih osoba, hrvatskih katoličkih misija te građana putem osobnih uplata ili donacijskog telefona 060 9010 (6,25 kuna s PDV-om) bit će usmjerene za nabavu stambenih modula i žurno te primjereno zbrinjavanje u potresu stradalog stanovništva.

Papa ustanovio Svjetski dan djedova i baka i starijih osoba

Papa Franjo objavio je u nedjelju 31. siječnja u Vatikanu svjetski dan posvećen bakama i djedovima i starijim osobama koji će se slaviti svake godine četvrte nedjelje u srpnju.

Novi svjetski dan, ove godine 25. srpnja, vremenski je blizu blagdanu sv. Joakima i Ane, Isusova djeda i bake (26. srpnja). Duh Sveti i danas starije osobe nadahnjuje riječima mudrosti, istaknuo je Papa u nagovoru uz molitvu Angelusa izravno prenošenog iz biblioteke u Apostolskoj palači.

Papa uveo nove spomendane u Opći rimski kalendar

Papa Franjo odobrio je 2. veljače dekrete Kongregacije za bogoslovlje i sakramentalnu disciplinu kojima su u Opći rimski kalendar uvedena četiri nova liturgijska spomendana. Kao obavezan uvodi se spomendan svetih Marte, Marije i Lazara, dvije sestre i brata u čijem je domu u Betaniji boravio Isus. Spomendan će se slaviti 29. srpnja, a svi liturgijski kalendar i knjige morat će biti nadopunjeni s molitvama i prikladnim tekstovima u spomen troje svetaca.

„U betanijskom kućanstvu Gospodin Isus iskusio je obiteljski duh i prijateljstvo Marte, Marije i Lazara. To je razlog zašto u Evanđelju po Ivanu piše da ih je volio. Marta mu je velikodušno ponudila gostoprimstvo, Marija je pažljivo slušala njegove riječi, a Lazar je spremno istupio iz grobnice na zapovijed Jedinoga koji je ponizio smrt“, istaknuo je u dekretu kojeg potpisuje kardinal Robert Sarah, prefekt nadležne Kongregacije.

Papa Franjo također je u Opći rimski kalendar uveo i tri neobvezna spomendana posvećenima naučiteljima Crkve – svetom Grguru iz Nareka, svetom Ivanu Avilskom i svetoj Hildegardi iz Bingena.

Sveti Grgur iz Nareka bio je veliki mislilac i teolog, čiji je način pisanja i konstantno traženje odnosa između čistoće vjere i britkog poetskog izražaja usporedivo sa spisima Ivana od Križa.

Sveti Ivan Avilski bio je španjolski svećenik, teolog i mistik te veliki učitelj misaone molitve. Sveta **Hildegarda iz Bingena** bavila se medicinom i prirodnim znanostima, pisala je i skladala pjesme, a izmislila je čak i vlastito pismo. Aktivno je sudjelovala i u političkim i društvenim strujanjima svojega vremena, propovijedala je o Bogu i bila na glasu zbog svoje mudrosti te su joj po savjet dolazili kraljevi, svećenici, redovnice i redovnici, kao i obični pučani.

Poruka biskupa Palića redovništvu

U povodu Dana posvećenog života koji je proslavljen 2. veljače mostarsko duvanjski biskup i apostolski upravitelj Trebinjsko-mrkanske biskupije Petar Palić uputio je poruku redovnicama i redovnicima koji djeluju u hercegovačkim biskupijama.

„Čestitajući svima vama, draga braćo i sestre, Dan posvećenog života, molim Gospodina za svakog pojedinog i svaku pojedinu od vas, da u današnjem svijetu svatko od vas svojim životom bude navjestitelj dolaska Kristova kraljevstva. Život nas kršćana, a osobito život svećenika, redovnika i redovnica svoj smisao pronalazi u navještaju, slavlju i iščekivanju: navještaju životom smrti Kristove, odnosno potpunom predanju Očevoj volji, slavlju Kristova

uskrsnuća i iščekivanju konačnog ispunjenja i ostvarenja Njegova kraljevstva“, napisao je u poruci biskup.

„Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života svake godine objavljuje svoju poruku u povodu dana posvećenog života. To je učinila i ove godine, pozivajući nas da mi sami budemo 'Samarijanci ovih dana, nadilazeći napast zatvaranja u sebe i plača nad samima sobom, ili zatvaranja očiju pred bolom, patnjom i siromaštvom tolikih muškaraca i žena diljem svijeta'. U istoj poruci, utemeljenoj na mislima iz enciklike pape Franje 'Fratelli tutti', svima se nama želi posvijestiti da smo 'svi mi braća i sestre, kako i molimo u molitvi 'Oče naš', možda nedovoljno svjesni da

„bez otvorenosti Ocu svih, pozivanje na izgradnju bratstva biva neutemeljeno“, istaknuo je mons. Palić.

Zahvaljujući redovništvu za njihovo svjedočanstvo života, mostarski biskup je na sve zazvao Božji blagoslov i zamolio zagovor Blažene Djevice Marije, Majke Crkve i svetoga Josipa, zaručnika Djevičina, zaštitnika Crkve i hrvatskoga naroda.

U Burkini Faso pronađeno tijelo ubijenog svećenika

S velikom je žalošću nadbiskup Banfora u Burkini Faso, monsijor Lucas Kalfa Sanou, u pismu koje je uputio zajednici objavio da je pronađeno tijelo oca Rodriguea Sanona, svećenika koji je nestao 19. siječnja.

Još uvijek su nejasne okolnosti toga što se dogodilo na području na kojem su, kako izvještavaju mjesni izvori snaga sigurnosti, prisutne džihadističke snage i skupine bandita koje djeluju također u susjednim zemljama, Obali Bjelokosti i Maliju.

Nadbiskup je pozvao na snažnu molitvu za mir duše ubijenog svećenika, povjeravajući je milosrdnoj Božjoj ljubavi. Prošlog je utorka otac Rodrigue Sanon krenuo iz Soubaganyedougoua u Banforu, glavni grad pokrajine, no nikada nije stigao na svoje odredište, kako je sljedećeg dana u jednom priopćenju objavio nadbiskup Lucas Kalfa Sanou. Svećenikov je automobil kasnije pronađen napušten na cesti. Pretpostavlja se da je najvjerojatnije bio otet.

Povećanje je džihadističkih napada zabilježeno u Burkini Faso od 2015. godine. Napadi su prouzročili 1200 poginulih i više od milijun raseljenih u toj siromašnoj zemlji afričkog Sahela.

Hrvati u Luzernu prikupili više od milijun kuna za stradale u potresu

Hrvati u Luzernu su u humanitarnim akcijama za stanovništvo na potresom pogođenom području u Hrvatskoj prikupili više od 150 tisuća švicarskih franaka, od čega je dio namijenjen za 15 stambenih modula Hrvatskog Caritasu, izvijestio je u petak 5. veljače voditelj Hrvatske katoličke misije Luzern fra Branko Radoš. Hrvati u švicarskom gradu Luzernu su odmah dan nakon razornog potresa na Banovini počeli s prikupljanjem potrepština i sredstava za pomoć stradalom stanovništvu. U akciji koju je pokrenuo NK Croatia Luzern prikupljene su materijalne potrepštine koje su dostavljene potrebitima u Petrinji i Hrvatskoj Kostajnici. Klub je od svojih članova i prijatelja prikupio i iznos od 20 tisuća CHF (140 tisuća HRK), koji će biti uručen stradalim obiteljima. Hrvatska katolička misija Luzern pokrenula je veli-

ku akciju prikupljanja novčanih sredstava s ciljem prikupljanja 100 tisuća CHF (700 tisuća HRK) u ovoj godini. Vjernici su na misijskim portalima bili gotovo svakodnevno informirani o tijeku akcije. Dvojica vjernika akciju su pratila prigodnim letcima koje su izrađivali s voditeljem misije fra Brankom, na hrvatskom i njemačkom jeziku. Omogućili su i lakše doniranje putem Twinta i Paypala. Vrijednost akcije prepoznali su i pripadnici drugih naroda i vjera, kao i švicarske župe i druge crkvene institucije, misijske zajednice drugih nacionalnosti, te sportska i kulturno-umjetnička društva, tvrtke i poduzeća. Vikar biskupije vlč. Hans Peter Wasmer s dobrotvornom akcijom upoznao je i švicarske vjernike. Do 5. veljače na račun misijskoga humanitarnog fonda uplaćeno je 132 051 CHF.

KAKO JE ANĐEO GABRIJEL POZDRAVIO MARIJU?

U Evandlju po Luki čitamo: „Poslije šest mjeseci posla Bog anđela Gabrielu u galilejski grad imenom Nazaret, k djevici zaručenog s mužem iz Davidove kuće, komu je bilo ime Josip. A djevici bijaše ime Marija. Kad anđeo uđe k njoj, reče joj: 'Raduj se, milosti puna! Gospodin je s tobom!' Na te riječi ona se prepade i poče razmišljati što znači taj pozdrav... 'Ne boj se, Marijo, jer si našla milost kod Boga...' (Lk 1, 26-30)

Nakon tih riječi i riječi koje slijede, Marijinim pristankom na Božji plan spasenja ljudskoga roda zbiva se spasonosni događaj: Začeće, upućenje, utjelovljenje, inkarnacija Sina Božjega u osobi Isusa Krista, Boga i čovjeka. To je prvi Isusov i Marijin susret, prvi hod za život. To je radosna vijest, blagovijest: Marija nam donosi Spasitelja.

Taj je pozdrav i događaj toliko važan u povijesti kršćanstva da su se diljem kršćanskoga svijeta crkvena zvona ujutro, u podne i navečer oglašavala, odjekivala dolinama, ravnica i vrhuncima da podsjetite ljude na taj spasonosni pozdrav, da razmišljaju o veličini toga pozdrava i događaja. Na taj zvon ljudi bi malo zastali i molili *Anđeo Gospodnji, Angelus* (lat. angelus = anđeo), *Anđelov/Anđeoski pozdrav, Marijin/Gospin pozdrav*. Taj se pozdrav i događaj s različitim gledišta mogu različito nazivati, ali je bit ista: Navještenje Spasiteljeva dolaska. Da pomogne ljudima odgovoriti na glas zvona, Crkva je sastavila prekrasnu molitvu u kojoj se ukratko prisjećamo cijele povijesti spasenja.

Grčki tekst stavlja *radost, radovati se* kao ideal i to unosi u pozdrav: „Raduj se, milosti puna!” Rimljanima je ideal bio *zdravlje, biti zdrav*. Zato je u latinskom: „Ave, gratia plena!” Osim ave latinski ima i *salve* (npr. u molitvi *Salve Regina* (Zdravo Kraljice), što je u vezi sa *salus*, što znači „zdravlje”, ali znači i „spasenje”, „čuvanje života”, „izbavljenje”, „pozdrav”. Grčki izvornik i prijevodi koji se oslanjaju na

nj obično imaju *raduj se* (grčki *haire*), a latinski *ave* (*Ave Maria*) i *salve* (*Salve Regina*). Mi u liturgijskim knjigama i molitvenicima i za *ave* i *salve* imamo *zdravo: Ave Maria* (*Zdravo Marijo*), *Salve Regina* (*Zdravo Kraljice*). Ta se dva ideala (*radost i zdravlje*) dodiruju, isprepliću, međusobno uvjetuju i miješaju. U vezi s lat. *salus* je i glagol *salutare*, od čega su internacionalizmi *salutirati, salutiranje* (= „pozdravljati”, „pozdravljanje”). Zanimljivo je istaknuti da je rimski ideal – *zdravlje* ušao i u samu hrvatski riječ *pozdrav* i da je prevladao u molitvenicima i liturgijskim knjigama, dok biblijski prijevodi nastoje biti vjerni grčkom izvorniku. Zato obično imaju „*Raduj se...*”

Anđelovu pozdravu pridružile su se Elizabetine riječi: „Blagoslovljena si ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje!” (Lk 1, 42) Iz prvih riječi anđelova pozdrava i Elizabetina blagoslova (nadahnuta Duhom Svetim) pri susretu s Marijom nastao je prvi dio općepoznate molitve na kršćanskom Zapadu *Ave Maria* (*Zdravo Marijo*). I na kršćanskom Istoku nastala je vrlo slična molitva.

Molitva *Ave Maria* u latinskom se pojavljivala u različitim inačicama. Sasvim je normalno očekivati inačice te molitve i u drugim jezicima kojima je latinski služio kao izvor.

U hrvatskoj jezičnoj tradiciji osim *Zdravo Marijo* imamo i *Zdrava Marija, Zdrava budi Marija*. Slično nalazimo i u drugim, osobito slavenskim jezicima. U Vrančičevu Rječniku pet najuglednijih evropskih jezika stoji: „Zdrava budi Maria...”. Tu se ističe i glagol: „Gospodin jest s tobom.” U tom rječniku u latinskom stoji *Jesus Christus*. U hrvatskom: *Isus-Karst*, što odgovara sraslici *Isukrst*, što je u starijem hrvatskom jeziku bilo vrlo često. I drugi jezici imaju odgovarajuću dvočlanicu.

U većini jezika vokativ jednine jednak je nominativu. U današnjem hrvatskom jeziku vokativ od svih drugih Marija je *Marija*. Jedino se Gospi obraćamo sa *Marijo*. U starijem hrvatskom jeziku nije bilo tako. U kajkavskom i gradišćanskohrvatskom je *Zdrava budi Marija*. U različitim inačicama te molitve nalazimo *blažena* umjesto *blagoslovljena*, što su zapravo istoznačnice. Negdje nalazimo i glagol *je/jest* i *si/jesi*, što u latinskom predlošku nema. Kao što u molitvi *Očenaš* dvije riječi sraščuju u jednu, tako je i u *Zdravomariji*. Zanimljivo je da Šetka u *Hrvatskoj kršćanskoj terminologiji* i *Hrvatski jezični savjetnik* imaju natuknicu *Zdravomarija*. Sklanja se kao svaka imenica ženskoga roda na –a. Neki pod utjecajem prvih dviju riječi u toj molitvi tu molitvu nazivaju *Zdravomarijo* (Međugorje, Večernji molitveni program, str. 12.). Samo moljenje te molitve se često broji. Molimo nekad tri puta ili deset puta Zdravomariju. To se onda skraćeno i kaže: tri *Zdravomarije*, deset *Zdravomarija*. Tu bi se moglo pisati i malim početnim slovom kao opća imenica: tri *zdravomarije*, deset *zdravomarija*. Usporedimo li početak te

molitve u pojedinim jezicima, vidjet ćemo veliku raznolikost. Neki jezici (njemački, nizozemski, francuski) imaju pozdravni izraz koji bi odgovarao našem *Budi pozdravljena* ili *Ja te pozdravljam*. Neki jezici (slovenski, poljski, češki, slovački) imaju *Zdrava Marija, Zdravaš Maryjo, Zdrava Maria*. Po strogim pravopisnim pravilima u svim bi jezicima iza pozdravnog izraza, a ispred vokativa *Maria, Marija*, bio on od jedne, dviju ili više riječi, trebao stajati zarez. Mnogi jezici poštuju to pravilo i stavljaju zarez. Neki jezici ipak ne stavljaju zarez. Zašto? Vidjeli smo da se riječi *Zdravo Marijo* u nazivu molitve potpuno sraščuju. Tako se i u latinskom *Ave Maria* osjeća kao jedna riječ jer označuje jedan pojam, jednu molitvu. Ta se svijest o sraslosti dviju ili više riječi snažno osjeća i u samoj molitvi pa se to sve zajedno s riječju *Marijo, Marija, Maria* i izgovara, moli kao jedan pozdrav u koji je uključena i osoba kojoj se obraćamo, koju pozdravljamo. Teško ćemo u latinskome naći zarez između *Ave* i *Maria*, bilo da se radi o nazivu molitve ili samoj molitvi.

Kako je latinski poslužio kao jezični predložak drugim jezicima europskoga kulturnoga kruga, zacijelo on utječe i u pravopisnom smislu pa mnogi jezici ne stavljaju zarez, odstupajući tako od strogih pravopisnih pravila. Valja napomenuti da je pozdrav *zdravo* stariji od Isusova začeca i rođenja. On je prethodio tim važnim događajima u povijesti spasenja. On je posvećen dugom kršćanskom tradicijom u molitvi *Zdravo Marijo, Zdravo Kraljice* i drugim molitvama. Imamo i dosta crkvenih pjesama koje počinju sa *zdravo: Zdravo Djevo, Zdravo Zvijezdo mora, Zdravo Tijelo, Zdravo Krvi* itd. Komunisti su taj pozdrav preuzeli i učinili ga prepoznatljivim ideološkim pozdravom. S komunizmom je uglavnom otišao i taj pozdrav, ali je onaj stari, kršćanski, Gabrielov i Marijin *zdravo* ostao trajno – neokaljan kao i Marija.

MILE MAMIĆ

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 h Slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Susreti po dogovoru
Tijekom dana Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
Poslije podne Večernji molitveni program i ispovijed
17-20 h Radosna i žalosna otajstva krunice
17 h Sv. misa, blagoslov predmeta
18 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
19 h

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Kriza

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8,11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije svake sv. Mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Ponedjeljak, 15. 2. 2021.

M. ČIT.: Post 4,1-15.25; Ps 50,1.8.16bc-17.20-21; Mk 8,11-13

Utorak, 16. 2. 2021.

M. ČIT.: Post 6,5-8; 7,1-5.10; Ps 29,1a.2.3ac-4.3b.9c-10; Mk 8,14-21

Srijeda, 17. 2. 2021.

PEPELNICI

M. ČIT.: JI 2,12-18; Ps 51,3-6a.12-14.17; 2Kor 5,20 – 6,2; Mt 6,1-6.16-18

Četvrtak, 18. 2. 2021.

M. ČIT.: Pnz 30,15-20; Ps 1,1-4.6; Lk 9,22-25

Petak, 19. 2. 2021.

M. ČIT.: Iz 58,1-9a; Ps 51,3-6a.18-19; Mt 9,14-15

Subota, 20. 2. 2021.

M. ČIT.: Iz 58,9b-14; Ps 86,1-6; Lk 5,27-32

Nedjelja, 21. 2. 2021.

PRVA KORIZMENA NEDJELJA

M. ČIT.: Post 9,8-15; Ps 25,4bc-5ab.6-7bc.8-9; 1Pt 3,18-22; Mk 1,12-15

Ponedjeljak, 22. 2. 2021.

KATEDRA SV. PETRA

M. ČIT.: vl: 1Pt 5,1-4; Ps 23,1-6; Mt 16,13-19

Utorak, 23. 2. 2021.

M. ČIT.: Iz 58,10-11; Ps 34,4-7.16-19; Mt 6,7-15

Srijeda, 24. 2. 2021.

M. ČIT.: Jon 3,1-10; Ps 51,3-4.12-13.18-19; Lk 11,29-32

Četvrtak, 25. 2. 2021.

M. ČIT.: Est 4,17k-m-r;t; Ps 138,1-3.7c-8; Mt 7,7-12

Petak, 26. 2. 2021.

M. ČIT.: Ez 18,21-28; Ps 130,1-8; Mt 5,20-26

Subota, 27. 2. 2021.

Bogoslužje kvatri (za obraćenje i pokoru)

M. ČIT.: iz Prigodnih i zavjetnih čitanja (str. 190.-203.); Iz 55,6-9; Ps 51,3-6a; Lk 7,36-50

Nedjelja, 28. 2. 2021.

DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

M. ČIT.: Post 22,1-2.9a.10-13.15-18; Ps 116,10.15-19; Rim 8,31b-34; Mk 9,2-10

Ponedjeljak, 1. 3. 2021.

M. ČIT.: Dn 9,4b-10; Ps 79,8-9.11.13; Lk 6,36-38

Utorak, 2. 3. 2021.

M. ČIT.: Iz 1,10.16-20; Ps 50,8-9.16bc-17.21.23; Mt 23,1-12

Srijeda, 3. 3. 2021.

M. ČIT.: Jr 18,18-20; Ps 31,5-6.14-16; Mt 20,17-28

Četvrtak, 4. 3. 2021.

M. ČIT.: Jr 17,5-10; Ps 1,1-4.6; Lk 16,19-31

Petak, 5. 3. 2021.

M. ČIT.: Post 37,3-4.12-13a.17b-28; Ps 105,16-21; Mt 21,33-43.45-46

Subota, 6. 3. 2021.

M. ČIT.: Mih 7,14-15.18-20; Ps 103,1-4.9-12; Lk 15,1-3.11-32

Nedjelja, 7. 3. 2021.

TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

M. ČIT.: Izl 20,1-17; Ps 19,8-11; 1Kor 1,22-25; Iv 2,13-25

Ponedjeljak, 8. 3. 2021.

M. ČIT.: 2Kr 5,1-15a; Ps 42,2.3; 43,3.4; Lk 4,24-30

Utorak, 9. 3. 2021.

M. ČIT.: Dn 3,25.34-43; Ps 25,4-9; Mt 18,21-35

Srijeda, 10. 3. 2021.

M. ČIT.: Pnz 4,1.5-9; Ps 147,12-13.15-16.19-20; Mt 5,17-19

Četvrtak, 11. 3. 2021.

M. ČIT.: Jr 7,23-28; Ps 95,1-2.6-9; Lk 11,14-23

Petak, 12. 3. 2021.

M. ČIT.: Hoš 14,2-10; Ps 81,7-11b.14.17; Mk 12,28b-34

Subota, 13. 3. 2021.

M. ČIT.: Hoš 6,1-6; Ps 51,3-4.18-21b; Lk 18,9-14

Nedjelja, 14. 3. 2021.

ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA

M. ČIT.: 2Ljet 36,14-16.19-23; Ps 137,1-8; Ef 2,4-10; Iv 3,14-21

Ponedjeljak, 15. 3. 2021.

M. ČIT.: Iz 65,17-21; Ps 30,2.4.5-6.11-12a.13b; Iv 4,43-54

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Banja Luka
87,8 / 106,7

Žepče 100,1

Jajce 87,8

Nova Bila
100,00

Zenica 100,1

Bugojno 101,8

Olovo 96,1

Rama 104,7

Sarajevo 96,1

Mostar 100,00
Međugorje 98,3

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,
Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR **MIR**
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

